శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

పదనొకండవ అధ్యాయము

సగుణ బ్రహ్మ స్వరూపమే సాయిబాబా; డాక్టర్ పండితుని పూజ;

హాజీ సిద్దీఖ్ ఫాల్కే; పంచభూతములు బాబా స్వాధీనము

సగుణ బ్రహ్మ స్వరూపమే సాయిబాబా :

భగవంతుడు లేదా బ్రహ్మము రెండు విధములుగా నవతరింప వచ్చును. (1) నిర్గుణ స్వరూపము, (2) సగుణ స్వరూపము. నిర్గుణ స్వరూపమునకు ఆకారము లేదు. సగుణ స్వరూపమునకు ఆకారము గలదు. రెండును పరబ్రహ్మము యొక్క స్వరూపములే. మొదటిదానిని కొందరు ధ్యానింతురు; రెండవదానిని కొందరు పూజింతురు. భగవద్గీత 12వ అధ్యాయములో సగుణ స్వరూపమును పూజించుటయే సులభమని కలదు. కావున దానినే అనుసరించవచ్చునని చెప్పిరి. మనుష్యుడు ఆకారము గలిగి యున్నాడు; కావున సహజముగ భగవంతుని గూడ ఆకారముతో సగుణ స్వరూపునిగ భావించి పూజించుట సులభము.

కొంతకాలము వరకు సగుణ స్వరూపమగు బ్రహ్మమును పూజించిన గాని మన భక్తి ప్రేమలు వృద్ధిచెందవు. క్రమముగ ఆ భక్తి నిర్గుణ స్వరూపమగు

పరబ్రహ్మోపాసనకు దారితీయును. విగ్రహము, యజ్ఞవేదిక, అగ్ని, వెలుతురు, సూర్యుడు, నీరు, బ్రహ్మము - ఈ ఏడును పూజనీయములు. కాని సద్గురువు వీని యన్నిటికంటె నుత్కృష్టుడు. అట్టి సద్గురుడైన సాయినాథుని మనమున ధ్యానించెదము గాక ! వారు రూపుదాల్చిన వైరాగ్యము; నిజ భక్తులకు విశ్రాంతి ధామము. వారి వాక్కులయందు మనకు గల భక్తియే యాసనముగ, మన కోరికలన్నియు విసర్జించుటయే పూజా సంకల్పముగ జేసి వారిని ఉపాసింతుము గాక ! కొందరు సాయిబాబా యొక భగవద్భక్తుడనెదరు; కొందరు మహాభాగవతుడందురు; కాని మాకు మాత్రము బాబా సాక్షాత్తు భగవంతుని యవతారమే. వారు క్షమాశీలురు, క్రోధరహితులు, ఋజు వర్తనులు, శాంతమూర్తులు, నిశ్చలులు, నిత్య సంతుష్టులు. శ్రీ సాయిబాబా యాకారముతో కనిపించినప్పటికి వాస్తవమునకు వారు నిరాకార స్వరూపులు, నిర్వికారులు, నిస్సంగులు, నిత్యముక్తులు. గంగానది సాగర సంగమం చేయబోవుటకు ముందు దారిలో తాపార్తులకు చల్లదనాన్నిస్తూ, చెట్లు చేమలకు జీవాన్నిస్తూ, ఎందరో దాహార్తుల దాహాన్ని తీర్చుచూ సాగిపోతున్నటులే, సాయిబాబా వంటి మహాత్ములు తమ జీవన గమనంలో జనులకు సుఖ శాంతులను ప్రసాదించుచూ జగత్తును పావనం చేస్తున్నారు. భగవద్గీత యందు శ్రీకృష్ణుడు, మహాత్ములు తన యాత్మయనియు, తన సజీవ ప్రతిమ యనియు, తానే వారనియు, వారే తాననియు నుడివి యున్నాడు. వర్ణింప నలవికాని యా సచ్చిదానంద స్వరూపమే షిరిడీలో సాయిబాబా రూపమున నవతరించెను. శ్రుతులు బ్రహ్మమును ఆనంద స్వరూపముగా వర్ణించుచున్నవి (తైత్తిరీయ ఉపనిషత్తు). ఈ సంగతి పుస్తకములందు చదువుచున్నాము. కాని భక్తులు ఈ ఆనంద స్వరూపమును షిరిడీలో అనుభవించిరి. సర్వమునకు ఆధారభూతమగు బాబా ఉపాధిరహితుడు. వారు తమ యాసనము కొరకు ఒక గోనెసంచి నుపయోగించెడివారు. భక్తులు దానిపై చిన్న పరుపువేసి, ఆనుకొనుటకు చిన్న బాలేసును సమకూర్చిరి. బాబా తన భక్తుల కోరికను మన్నించి, వారి వారి భావాన్ననుసరించి తనను పూజించుట కెట్టి యభ్యంతరము జూపకుండెను. కొందరు చామరములతోను,

కొందరు విసనకఱ్ఱలతోను విసురుచుండిరి. కొందరు సంగీత వాద్యములను మ్రోగించుచుండిరి. కొందరు వారికి అర్ఘ్యపాద్యములను సమర్పించుచుండిరి. కొందరు వారికి చందనము, అత్తరు పూయుచుండిరి. కొందరు తాంబూలములు సమర్పించుచుండిరి. కొందరు నైవేద్యము సమర్పించుచుండిరి. షిరిడీలో నివసించుచున్నట్లు కాన్పించినప్పటికి వారు సర్వాంతర్యామి; ఎక్కడ జూచినను వారే యుండువారు. భక్తులు బాబా యొక్క సర్వాంతర్యామిత్వమును ప్రతిరోజు అనుభవించుచుండెడివారు. సర్వాంతర్యామియగు యా సద్గురుమూర్తికి మా వినయపూర్వక సాష్టాంగ నమస్కారములు.

డాక్టరు పండితుని పూజ :

తాత్యాసాహెబు నూల్కరు మిత్రుడైన డాక్టరు పండిత్ యొకసారి బాబా దర్శనమునకై షిరిడీ వచ్చెను. బాబాకు నమస్కరించిన పిమ్మట మసీదులో కొంతసేపు కూర్చుండెను. అతనిని దాదాభట్ కేల్కరు వద్దకు పొమ్మని బాబా చెప్పెను. డాక్టరు పండిత్ అటులనే దాదాభట్ వద్దకు పోయెను. దాదాభట్ అతనిని సగౌరవముగా ఆహ్వానించెను.

బాబాను పూజించుటకై పూజాసామగ్రి పళ్ళెముతో దాదాభట్ మసీదుకు వచ్చెను. డాక్టరు పండిత్ కూడ అతని ననుసరించెను. దాదాభట్ బాబాను పూజించెను. అంతకు మునుపెవ్వరును బాబా నుదుటిపై చందనము పూయుటకు సాహసించలేదు. ఒక్క మహల్సాపతి మాత్రమే బాబా కంఠమునకు చందనము పూయుచుండెను. కాని యీ అమాయిక భక్తుడగు డాక్టరు పండిత్ దాదాభట్ యొక్క పూజాపళ్ళెరము నుండి చందనమును దీసికొని బాబా నుదుటిపై త్రిపుండ్రాకారముగ వ్రాసెను. అందరికి ఆశ్చర్యము కల్గునట్లు బాబా ఒక్క మాటయిననూ అనక యూరకుండెను. ఆనాడు సాయంకాలము దాదాభట్ బాబాను ఇట్లడిగెను. **“బాబా ! మేమెవరయినన మీ నుదుటిపై చందనము పూయుదుమన్న నిరాకరింతురే ! డాక్టరు పండిత్ వ్రాయగా ఈనాడేల యూరకుంటిరి ?”** అందులకు బాబా

ప్రసన్నముగ యిట్లు సమాధానమిచ్చెను : ***“నేనొక ముసల్మానుననీ, తానొక సద్బ్రాహ్మణుడననీ, ఒక మహమ్మదీయుని పూజించుట ద్వారా తాను మైలపడిపోవుదుననే దురభిమానము లేకుండా, ఆతడు నాలో తన గురువును భావించుకొని అట్లు చేసెను. అతని నిష్కల్మష భక్తి నన్ను కట్టిపడవేసినది. అతనికి నేనెట్లు అడ్డు చెప్పగలను ?”*** దాదాభట్ ఆ తరువాత డాక్టరు పండిత్‌ని ప్రశ్నించగా అతడు, బాబాను తన గురువుగా భావించి తన గురువున కొనరించినట్లు బాబా నుదుటిపై త్రిపుండ్రమును వ్రాసితిననెను.

భక్తులు వారి వారి భావానుసారము తమను ఆరాధించుటకు బాబా సమ్మతించినను, ఒక్కొక్కసారి వారు మిక్కిలి వింతగా ప్రవర్తించువారు. ఒక్కొక్కప్పుడు పూజాద్రవ్యముల పళ్ళెమును విసరివేయుచు ఉగ్రావతారమును దాల్చెడివారు. అట్టి సమయములలో బాబాను సమీపించుటకు కూడా యెవ్వరికీ ధైర్యము చాలెడిదికాదు. ఒక్కొక్కప్పుడు భక్తులను తిట్టుచుండెను. ఒక్కొక్కప్పుడు మైనము కంటె మెత్తగా గనిపించెడివారు. అప్పుడు వారు శాంతి క్షమలకు ప్రతిరూపము వలే గాన్పించుచుండిరి. బయటికి కోపముతో నూగిపోవుచూ, కళ్ళెఱ్ఱ జేసినప్పటికీ, వారి హృదయము మాత్రము మాతృ హృదయమువలే అనురాగమయము. వెంటనే వారు తమ భక్తులను ప్రేమతో దగ్గరతీసి, ***“నేనెప్పుడూ యెవరిపైనా కోపించి యెరుగను. తల్లి తన బిడ్డల నెక్కడైనా తరిమివేయునా ? సముద్రము తనను చేరు నదులనెప్పుడైన తిరుగగొట్టునా ? నేను మిమ్ములనెందుకు నిరాదరించెదను ? నేనెప్పుడూ మీ యోగక్షేమములనే అపేక్షించెదను. నేను మీ సేవకుడను. నేనెప్పుడూ మీ వెంటనే యుండి, పిలచిన పలుకుతాను. నేనెప్పుడు కోరేది మీ ప్రేమను మాత్రమే !”*** అనెడివారు.

హాజీ సిద్దీఖ్ ఫాల్కే:

బాబా యెప్పుడు ఏ భక్తుని ఎట్లు ఆశీర్వదించునో యెవరికీ తెలియదు. అది కేవలము వారి ఇచ్ఛపై ఆధారపడియుండెను. హాజీ సిద్దీఖ్ ఫాల్కే కథ ఇందు కుదాహరణము. సిద్దీఖ్ ఫాల్కేయను మహమ్మదీయుడు కల్యాణ్

నివాసి. మక్కా మదీనా యాత్రలు చేసిన పిమ్మట షిరిడీ చేరెను. అతడు చావడి ఉత్తర భాగమున బస చేసెను. తొమ్మిది నెలలు షిరిడీలో నున్ననూ, బాబా వానిని మసీదులో పాదము పెట్టనివ్వలేదు. అతడు మసీదు ముందున్న ఖాళీ జాగాలో కూర్చొనుచుండెను. ఫాల్కే మిక్కిలి నిరాశా నిస్పృహలకు లోనయ్యెను. ఏమి చేయుటకు అతనికి తోచకుండెను. నిరాశ చెందవద్దనీ, నందీశ్వరుని ద్వారా వెళ్ళిన శివుడు ప్రసన్నుడైనట్లు, మాధవరావు దేశపాండే (శ్యామా) ద్వారా బాబా వద్దకెళ్ళిన అతని మనోరథము సిద్ధించుననియూ కొందరు భక్తులతనికి సలహానిచ్చిరి. అటులేయని, తన తరపున బాబాతో మాట్లాడుమని శ్యామాను ఫాల్కే వేడుకొనెను. శ్యామా యందులకు సమ్మతించి, ఒకనాడు సమయము కనిపెట్టి, బాబాతో నిట్లనియెను :

"బాబా ! ఆ ముదుసలి హాజీని మసీదులో కాలుపెట్టనీయవేల? ఎంతోమంది వచ్చి నిన్ను దర్శించి పోవుచున్నారు. ఆ హాజీని మాత్రమెందుకు ఆశీర్వదించవు ?" దానికి బాబా యిట్లని జవాబిచ్చెను : ***"శ్యామా ! ఇటువంటి విషయాలలో నీవింకా పసివాడవు. నీకివన్నీ అర్థంకావు. అల్లా యొప్పుకొననిచో నేనేమి చేయగలను ? అల్లామియా కటాక్షము లేనిచో యీ మసీదులో పాదము పెట్టగలుగువారెవ్వరు ? సరే, నీవు వాని వద్దకు పోయి వానిని బారవీ బావి వద్దనున్న ఇరుకు కాలిబాటకు రాగలడేమో యడుగుము"*** ! శ్యామా పోయి హాజీని ఆ విషయము అడిగి, తిరిగి బాబా వద్దకొచ్చి, హాజీ అందులకు సమ్మతించెనని చెప్పెను. నలుబదివేల రూపాయలు నాలుగు వాయిదాలలో నివ్వగలడేమో కనుగొనుమని తిరిగి బాబా యడిగెను. శ్యామా వెంటనే పోయి, హాజీ తాను నాలుగు లక్షలు కూడ ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నాడని జవాబు తెచ్చెను. సరే మరల పోయి వాని నిట్లడుగుము, **"మసీదులో ఈనాడు మేకను కోసెదము. వానికి దాని మాంసము కావలెనో, వృషణములు కావలెనో కనుగొనుము"** బాబావారి కొళంబా (మసీదులో బాబా భిక్షచేసి తెచ్చిన పదార్థములుంచెడి మట్టిపాత్ర)లో నున్న చిన్న ముక్కతోనైన సంతుష్టి చెందెదనని శ్యామా ద్వారా హాజీ బదులు

చెప్పెను. ఇది వినగనే బాబా మిక్కిలి కోపముతో మసీదులోని కొళంబా, నీటికుండలను బయటికి విసరివైచి, తిన్నగా చావడిలోనున్న హాజీ వద్దకు బోయి, తన కఫ్నీని పైకెత్తి పట్టుకొని, తీవ్ర స్వరంతో: ***"నన్ను గురించి యేమనుకొనుచున్నావు ? నీవేదో గొప్పవాడివనీ, పెద్ద హాజీవని గొప్పలు పోవుచూ, యేమిటేమిటో వదరుచున్నావే? నా దగ్గరా నీ ఆటలు ? ఖురాను చదివి నీవు తెలుసుకొన్నదిదేనా ? మక్కా మదీనా యాత్రలు చేసితిననే గర్వంతో నేనెవరో తెలుసుకొనలేకున్నావు !"*** అనుచూ, యేమేమో యింకనూ అతనిని తిట్టి, మసీదుకు మరలి వెళ్ళెను. బాబా ఆగ్రహావేశములను చూచి హాజీ గాబరా పడెను. ఆ పిమ్మట బాబా కొన్ని గంపల మామిడి పండ్లను కొని వాటిని హాజీకి పంపెను. తిరిగి హాజీ వద్దకు వచ్చి తన జేబులో నుంచి 55 రూపాయలు తీసి లెక్కపెట్టి హాజీ చేతిలో పెట్టెను. అప్పటినుంచి హాజీని బాబా ప్రేమాదరములతో చూచుచూ, భోజనమునకు బిలుచుచుండెను. హాజీ ఆనాటి నుండి తన కిష్టము వచ్చినప్పుడెల్ల మసీదులోనికి వచ్చిపోవుచుండెను. బాబా యొక్కొక్కప్పుడు వానికి డబ్బు నిచ్చుచుండెను. బాబా దర్బారులో అతను గూడ యొకడయ్యెను.

పంచ భూతములు బాబా స్వాధీనము :

బాబాకు పంచభూతములు స్వాధీనములని తెలుపు రెండు సంఘటనలను వర్ణించిన పిమ్మట ఈ యధ్యాయమును ముగించెదను.

(1) ఒకనాడు సాయంకాలము షిరిడీలో గొప్ప తుఫాను సంభవించెను. నల్లని మేఘములు ఆకాశమును కప్పెను. గాలి తీవ్రముగా వీచెను. ఉరుములు మెరుపులతో కుంభవృష్టి కురిసెను. కొంతసేపటిలో నేలయంతయు జలమయమయ్యెను. పశుపక్ష్యాది జీవకోటితో సహా జనులందరు మిక్కిలి భయపడిరి. షిరిడీ గ్రామంలో కొలువైయున్న శని, శివపార్వతులు, మారుతి, ఖండోబా మొదలైన దేవతలెవ్వరూ వారిని ఆదుకొనలేదు. కావున వారందరు మసీదుకొచ్చి బాబాను శరణుజొచ్చిరి. తుఫానును ఆపివేయుడని బాబాను వేడుకొనిరి. ఆపదలో నున్న జనులను చూచి బాబా మనస్సు కరిగెను. వారు బయటకు వచ్చి మసీదు అంచున

నిలబడి బిగ్గరగా, **"ఆగు, నీ తీవ్రతను తగ్గించు, నెమ్మదించు"** మని గర్జించిరి. కొన్ని నిమిషములలో వర్షము తగ్గెను. గాలి వీచుట మానెను. తుఫాను ఆగిపోయెను. చంద్రుడు ఆకాశమున గనిపించెను. ప్రజలందరు సంతుష్టి చెంది వారి వారి గృహములకు బోయిరి.

(2) ఇంకొకప్పుడు మిట్ట మధ్యాహ్నము ధునిలోని మంటలు అపరిమితముగా లేచెను. మంటలు మసీదు కప్పుకున్న దూలములకు తాకునట్లు ఎగయుచుండెను. మసీదులో కూర్చొన్నవారి కేమి చేయుటకు తోచలేదు. ధునిలోని కట్టెలు తగ్గింపుడని గానీ, నీళ్ళు పోసి మంటలు చల్లార్పుడనిగానీ బాబాకు సలహా నిచ్చుటకు వారు భయపడుచుండిరి. వారి భయాందోళనలను బాబా వెంటనే గ్రహించి, తమ సటకాతో ప్రక్కనున్న స్తంభముపై కొట్టుచు, **"దిగు దిగు, శాంతించుము"** అనిరి. ఒక్కొక్క సటకా దెబ్బకు కొంచము కొంచము చొప్పున మంటలు తగ్గిపోయి, ధుని యధాపూర్వము మితముగ మండసాగెను.

భగవదవతారమైన శ్రీ సాయినాథుడట్టివారు. వారి పాదములపైబడి సాష్టాంగనమస్కారముచేసి, సర్వస్య శరణాగతి వేడినవారినెల్ల వారు కాపాడెదరు. ఎవరయితే భక్తి ప్రేమలతో నీ యధ్యాయములోని కథలను నిత్యము పారాయణ చేసెదరో వారు కష్టములన్నిటినుండి విముక్తులగుదురు. అంతేకాక సాయియందే యభిరుచి, భక్తి కలిగి త్వరలో భగవత్సాక్షాత్కారమును పొందెదరు. వారి కోరికలన్నియు నెరవేరి, తుదకే కోరికలు లేనివారై ముక్తిని బొందెదరు !

పదనొకండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

పన్నెండవ అధ్యాయము

ప్రస్తావన; కాకా మహాజని; భావూ సాహెబు ధూమాల్ ; నిమోన్‌కర్ భార్య; నాసిక్ నివాసి యగు ములేశాస్త్రి; రామభక్తుడైన డాక్టరు

ప్రస్తావన :

శిష్టులను రక్షించుటకు దుష్టులను శిక్షించుటకు భగవంతుడవతరించునను సంగతి పూర్వపు అధ్యాయములలో తెలిసికొన్నాము. కాని సద్గురుమూర్తుల కర్తవ్యము దానికి భిన్నమైనది. వారికి మంచివాడును చెడ్డవాడును నొకటే. వారు దుర్మార్గులను కనికరించి వారిని సన్మార్గమున ప్రవర్తించునట్లు చేసెదరు. భవసాగరమును హరించుటకు వారు అగస్త్యుల వంటివారు. అజ్ఞానమనే చీకటిని నశింపచేయుటకు వారు సూర్యుని వంటివారు. భగవంతుడు యోగుల హృదయమున నివసించును. వాస్తవముగ వారు భగవంతుని కంటె వేరుకారు. సద్గురుశ్రేష్టుడైన శ్రీ సాయిబాబా భక్తుల క్షేమము కొరకు అవతరించిరి. జ్ఞానములో నుత్కృష్టులై, దైవీ తేజస్సుతో ప్రకాశించుచు వారు అందరిని సమానముగ ప్రేమించెడివారు. వారికి దేనియందు అభిమానము లేకుండెను. శత్రువులు, మిత్రులు, రాజులు, ఫకీరులు అందరు వారికి సమానమే. వారి పరాక్రమమును వినుడు. భక్తుల కొరకు తమ పుణ్యమునంతయు వ్యయపరచి యెప్పుడూ వారికి సహాయము

చేయుటకు సిద్ధముగా నుండువారు. వారికిచ్చలేనిచో భక్తులు వారి వద్దకు రాలేకుండిరి. వారి వంతు రానిదే వారు బాబాను స్మరించువారు కారు, వారి లీలలు ఎరుగుట కూడా తటస్థించదు. మరి అట్టి వారికి బాబాను దర్శించుకొనవలెనను బుద్ధి యెట్లు పుట్టును ? కొందరు బాబాను దర్శింప వలెననుకొనిరి. కాని బాబా మహాసమాధి చెందు లోపల వారికా యవకాశము కలుగలేదు. బాబాను దర్శించవలెనను కోరికగల వారనేకులున్నారు. కాని వారి కోరికలు నెరవేరలేదు. అట్టివారు విశ్వాసముతో బాబా లీలలను వినినచో దర్శనము వల్ల కలుగు సంతుష్టిని పొందెదరు. కొందరదృష్టవశమున వారి దర్శనము చేసికొన్నను, బాబా సన్నిధిలో ఉండవలెనని అనుకొనినను నచ్చట ఉండలేకుండిరి. ఎవ్వరును తమ యిష్టానుసారము షిరిడీ పోలేకుండిరి. అచ్చట నుండుటకు ప్రయత్నించినను ఉండలేకుండిరి. బాబా యాజ్ఞ యెంతవరకు గలదో యంతవరకే వారు షిరిడీలో నుండగలిగిరి. బాబా పొమ్మనిన వెంటనే షిరిడీ విడువవలసి వచ్చుచుండెను. కాబట్టి సర్వము బాబా ఇష్టముపైననే ఆధారపడియుండెను.

కాకా మహాజని :

ఒకప్పుడు బొంబాయి నుండి కాకా మహాజని షిరిడీకి పోయెను. అచ్చటొక వారము రోజులుండి గోకులాష్టమి యుత్సవమును చూడవలె ననుకొనెను. బాబాను దర్శించిన వెంటనే అతనితో బాబా యిట్లనిరి. ***"ఎప్పుడు తిరిగి యింటికి పోయెదవు ?"*** ఈ ప్రశ్న విని మహాజని యాశ్చర్యపడెను. కాని యేదో జవాబు నివ్వవలయును కదా ! బాబా యాజ్ఞ యెప్పుడయిన నప్పుడే పోయెదనని కాకా జవాబిచ్చెను. అందులకు బాబా యిట్లనియెను, ***"రేపు పొమ్ము !"*** బాబా ఆజ్ఞ అనుల్లంఘనీయము. కావునట్లే చేయవలసి వచ్చెను. అందుచే నా మరుసటి దినమే కాకా మహాజని షిరిడీ విడిచెను. బొంబాయిలో తన ఆఫీసుకు పోగానే వాని యజమాని వాని కొరకే కనిపెట్టుకొని యున్నట్లు తెలిసెను. ఆఫీసు మేనేజరు హఠాత్తుగా జబ్బుపడెను. కావున కాకా మహాజని ఆఫీసులో ఉండవలసిన యవసరము యేర్పడెను.

ఈ విషయమై యజమాని షిరిడీలో నున్న కాకా మహాజని కొక యుత్తరము కూడా వ్రాసెను. అది కొన్ని రోజుల తరువాత తిరుగు టపాలో బొంబాయి చేరినది.

భావూసాహెబు ధుమాల్ :

పై దానికి భిన్నమగు కథనిప్పుడు వినుడు. ప్లీడరు వృత్తిలో నుండిన భావూసాహెబు ధుమాల్ యొకసారి కోర్టుపనిపై నిఫాడ్ పోవుచుండెను. దారిలో దిగి షిరిడీకి పోయెను. బాబా దర్శనము చేసికొని, వెంటనే నిఫాడ్ పోవ సెలవు కోరెను. కాని బాబా అనుజ్ఞ ఇవ్వలేదు. షిరిడీలోనే యింకొక వారముండునట్లు చేసెను. ఆ తరువాత అతడు బాబా వద్ద సెలవు పొంది నిఫాడ్ చేరగా, అక్కడి మేజిస్ట్రేటుకు కడుపునొప్పి వచ్చి కేసు వాయిదా పడెనని తెలిసెను. తరువాత ఆ కేసు విచారణ కొన్ని నెలల వరకు సాగెను. నలుగురు మేజిస్ట్రేటులు దానిని విచారించిరి. తుట్టతుదకు ధుమాల్ దానిని గెలిచెను. అతని కక్షిదారు విడుదలయ్యెను.

నిమోన్‌కర్ భార్య :

నిమోన్ గ్రామ వతనుదారుడు, గౌరవ మేజిస్ట్రేటును అగు నానాసాహెబు నిమోన్‌కర్ తన భార్యతో షిరిడీలో కొంతకాలముండెను. ఆ దంపతులు తమ సమయమంతయు మసీదులోనే గడుపుచు బాబా సేవ చేయుచుండిరి. బేలాపూరులో నున్న వారి కుమారుడు జబ్బుపడినట్లు కబురు వచ్చెను. బేలాపూర్ పోయి తన కుమారుని, అక్కడున్న తమ బంధువులను జూచి, యక్కడ కొన్ని దినములుండవలెనని తల్లి అనుకొనెను. కాని బేలాపూర్ పోయి ఆ మరుసటి దినమునకే షిరిడీ తిరిగి రావలెనని భర్త చెప్పెను. ఆమె సందిగ్ధములో పడెను. ఏమి చేయుటకు తోచలేదు. ఆమె దైవమైన శ్రీ సాయినాథుడే యామెనప్పుడు ఆదుకొనెను. బేలాపూరుకు పోవుటకు ముందు ఆమె బాబా దర్శనమునకై వెళ్ళెను. అప్పుడు బాబా సాఠేవాడా ముందర నానాసాహెబు మొదలగువారితో నుండెను. ఆమె బాబా వద్దకుపోయి

సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి, బేలాపూరు పోవుటకు అనుమతి నిమ్మని కోరెను. అప్పుడు బాబా ఆమెతో యిట్లు చెప్పెను. *"వెళ్ళుము, ఆలస్యము చేయవద్దు! హాయిగా బేలాపూరులో నాలుగురోజులుండిరా ! నీ బంధువు లందరిని చూచి, నింపాదిగా షిరిడీకి రమ్ము !"* బాబా మాటలెంత సమయానుకూలముగ నుండెనో గమనించుడు. నిమోన్‌కర్ ఆదేశమును బాబా ఆజ్ఞ రద్దుచేసెను.

నాసిక్ నివాసి యగు ములేశాస్త్రి :

ములేశాస్త్రి పూర్వాచార పరాయణుడైన బ్రాహ్మణుడు. నాసిక్ నివాసి. ఆయన షట్‌శాస్త్ర పారంగతుడు. జ్యోతిష సాముద్రిక శాస్త్రములలో దిట్ట. అతడు నాగపూరుకు చెందిన కోటీశ్వరుడగు బాపుసాహెబు బూటీని కలిసికొనుటకు షిరిడీకి వచ్చెను. బూటీని చూచిన పిదప బాబా దర్శనముకై మసీదుకు పోయెను. బాబా తన డబ్బుతో మామిడిపండ్లను, కొన్ని ఫలహారపు వస్తువులను కొని మసీదులో నున్న వారందరికి పంచిపెట్టుచుండెను. మామిడిపండును బాబా యొక చిత్రమైన విధముగ అన్నివైపుల నొక్కెడివారు. తినువారు ఆ పండును నోటబెట్టుకొని చప్పరించగానే రసమంతయు నోటిలోనికి బోయి తొక్క, టెంక మిగిలెడివి. అరటిపండ్ల నొలిచి గుజ్జును భక్తులకు పంచిపెట్టి, తొక్కలు బాబా తమ వద్ద యుంచుకొనెడివారు. ములేశాస్త్రి సాముద్రికము తెలిసిన వాడగుటచే పరీక్షించుటకై బాబాను చేయి చాచుడని యడిగెను. బాబా దానినసలు పట్టించుకొనక, నాలుగు అరటిపండ్లు అతని చేతిలో బెట్టిరి. తరువాత నందరు వాడా చేరిరి. ములేశాస్త్రి స్నానము చేసి మడిబట్టలు కట్టుకొని యగ్నిహోత్రము మొదలగునవి యాచరించుటకు మొదలిడెను. బాబా మామూలుగనే లెండీ తోటకు బయలుదేరెను.

మార్గమధ్యమున బాబా హఠాత్తుగా, *"గేరు (ఎఱ్ఱరంగు) తయారుగ నుంచుడు. ఈనాడు కాషాయ వస్త్రమును ధరించెదను"* అని యనెను. ఆ మాటలెవరికి బోధపడలేదు. కొంతసేపటికి బాబా లెండీ తోట నుంచి తిరిగి వచ్చెను. మధ్యాహ్న హారతి కొరకు సర్వము సిద్ధమయ్యెను. మధ్యాహ్న హారతికి తనతో వచ్చెదరా యని ములేశాస్త్రిని బూటీ యడిగెను.

సాయంకాలము బాబా దర్శనము చేసికొనెదనని శాస్త్రి బదులు చెప్పెను. అంతలో బాబా తన యాసనముపై కూర్చుండెను. భక్తులు వారికి నమస్కరించిరి. హారతి ప్రారంభమయ్యెను. బాబా నాసిక్ బ్రాహ్మణుని వద్ద నుంచి దక్షిణ తెమ్మనెను. బూటీ స్వయముగా దక్షిణ తెచ్చుటకై పోయెను. బాబా యాజ్ఞ అతనికి చెప్పగనే అతడు ఆశ్చర్యపడెను. తనలో తానిట్లనుకొనెను : **"నేను అగ్నిహోత్రిని. బాబా గొప్ప మహాత్ముడే కావచ్చును. కానీ, నేనాయన ఆశ్రితుడను గానే ! వారికి నేనెందులకు దక్షిణ నీయవలెను"?** సాయిబాబా యంతటి మహాత్ముడు బూటీ వంటి సంపన్నుని ద్వారా దక్షిణ అడుగుటచే అతడు కాదనలేకపోయెను. తన అనుష్ఠానమును మధ్యలోనే ఆపి, బూటీతో మసీదుకు బయలుదేరెను. మడితో నున్న తాను మసీదులో అడుగిడిన మైలపడిపోవుదునని భావించి, మసీదు బయటే దూరముగ నిలువబడి, బాబాపై పువ్వులను విసరెను. హఠాత్తుగా బాబా స్థానములో గతించిన తమ గురువగు ఘోలప్‌స్వామి కూర్చొని యుండెను. అతడు ఆశ్చర్యపోయెను. అది కలా నిజమా యని సందేహపడెను. తనను తాను గిల్లుకొని మళ్ళీ చూచెను. తాను పూర్తి జాగ్రదావస్థలోనే యున్నాడు. భ్రాంతి యగుటకు వీలులేదు. అయినచో యేనాడో గతించిన తన గురువచ్చుటకెట్లు వచ్చెను ? అతనికి నోట మాట రాకుండెను. తుదకు సందిగ్ధములన్నియు విడచిపెట్టి మసీదులో ప్రవేశించి, తన గురువు పాదములపై బడి, లేచి చేతులు జోడించి నిలువబడెను. తక్కిన వారందరు బాబా హారతి పాడుచుండగా, ములేశాస్త్రి తన గురునామము నుచ్ఛరించుచుండెను. తాను అగ్ర కులమునకు చెందినవాడను, పవిత్రుడనుయను అభిజాత్యమును వదలిపెట్టి, తన గురుని పాదములపైబడి సాష్టాంగ నమస్కార మొనర్చి కండ్లు మూసికొనెను. లేచి కండ్లు తెరచి చూచుసరికి, వానిని దక్షిణ యడుగుచూ సాయిబాబా కాన్పించెను. బాబా వారి ఆనంద రూపమును, ఊహకందని వారి శక్తిని జూచి ములేశాస్త్రి మైమరచెను; మిక్కిలి సంతుష్టి చెందెను. అతని నేత్రములు సంతోష భాష్పములచే నిండెను. మనస్ఫూర్తిగ బాబాకు తిరిగి నమస్కరించి దక్షిణ

నొసంగెను. తన సందేహము తీరినదనియు, తనకు గురుదర్శనమైనదనియు చెప్పెను. బాబా యొక్క యా ఆశ్చర్యకరమైన లీలను గాంచినవారందరు అచ్చెరువొందిరి. *"గేరు తెండు ! కాషాయవస్త్రముల ధరించెద"*నని అంతకు ముందు బాబా పలికిన మాటల కర్థమును అప్పుడు వారు గ్రహించిరి. సాయి యొక్క లీలలు ఆశ్చర్యకరములు.

రామభక్తుడైన డాక్టరు :

ఒకనాడొక మామలతదారు తన స్నేహితుడగు డాక్టరుతో కలసి షిరిడీ వచ్చెను. షిరిడీ బయలుదేరుటకు ముందు, తన మిత్రునితో ఆ డాక్టరు తన ఆరాధ్య దైవము శ్రీరాముడనియు, తాను షిరిడీకి పోయి యొక మహమ్మదీయునికి నమస్కరించ మనస్కరించుట లేదనియు చెప్పెను. అక్కడ షిరిడీలో బాబాకు నమస్కరించుమని యెవ్వరూ బలవంతపెట్టరనియు, కలసి సరదాగా గడుపుటకు తనతో రావలెననియు మామలతదారు కోరెను. దానికి ఆ డాక్టరు సమ్మతించెను. షిరిడీ చేరి, బాబాను చూచుటకు వారు మసీదుకు పోయిరి. అందరికంటె ముందు డాక్టరు బాబాకు నమస్కరించుట జూచి అందరు ఆశ్చర్యపడిరి. తన మనోనిశ్చయమును మార్చుకొని యొక మహమ్మదీయునికెట్లు నమస్కరించితివని యందరు అడిగిరి. తన ఇష్టదైవమగు శ్రీరాముడు ఆ గద్దెపైన తనకు గాన్పించుటచే వారి పాదములపైబడి సాష్టాంగ నమస్కారమొనర్చితినని డాక్టరు బదులిడెను. అతడట్లని తిరిగి చూడగా అక్కడ సాయిబాబానే గాన్పించెను. ఏమీ తోచక, అతడు "ఇది స్వప్నమా యేమి ? వారు మహమ్మదీయుడగుట ఎట్లు ? వారు గొప్ప యోగ సంపన్నులైన యవతారపురుషులు" అని నుడివెను.

ఆ మరుసటి దినమే డాక్టరు యేదో దీక్ష వహించి ఉపవాసముండెను. బాబా తనను అనుగ్రహించు వరకు మసీదుకు పోనను నిశ్చయముతో మసీదుకు వెళ్ళుట మానెను. ఇట్లు మూడు రోజులు గడచెను. నాలుగవ దినమున తన ప్రియ స్నేహితుడొకడు ఖాందేషు నుండి రాగా, వానితో కలసి మసీదులో బాబా దర్శనమునకై తప్పక మసీదుకు పోవలసివచ్చెను. బాబాకు

నమస్కరించగనే, బాబా అతనితో, *"ఎవరైన వచ్చి నిన్నిక్కడకు రమ్మని పిలిచితిరా, యేమి ? ఇట్లు వచ్చితివి"* అని ప్రశ్నించెను. ఆ ప్రశ్న డాక్టరు మనస్సును కదలించెను. ఆనాటి రాత్రియే నిద్రలో అతనికి గొప్ప ఆధ్యాత్మికానుభూతి కలిగి, అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని అనుభవించెను. ఆ తరువాత అతడు తన ఊరికి బోయిననూ, ఆ యానందానుభూతి 15 దినముల వరకు అటులనే యుండెను. ఆ ప్రకారముగా అతనికి సాయిబాబా యందు భక్తి అనేక రెట్లు వృద్ధి పొందెను.

పై కథల వలన, ముఖ్యముగా ములేశాస్త్రి కథ వలన నేర్చుకొనిన నీతి యేమన మనము మన గురువునందే అనన్యమైన నిశ్చల విశ్వాసముంచవలెను. వచ్చే అధ్యాయములో మరికొన్ని సాయిలీలలు చెప్పెదము.

పన్నెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

పదమూడవ అధ్యాయము

మాయ యొక్క అనంత శక్తి; భీమాజీ పాటీలు; బాలా గణపతి షింపి; బాపు సాహెబు బూటీ; ఆళందిస్వామి; కాకా మహాజని; హర్దా నివాసి దత్తోపంతు; ఇంకొక మూడు వ్యాధులు

మాయ యొక్క అనంత శక్తి :

బాబా మాటలు క్లుప్తముగను, భావగర్భితముగను, అర్థపూర్ణముగను, శక్తివంతముగను సమతూకముతోను నుండెడివి. వారు ఎప్పుడు తృప్తిగా, నిశ్చింతగా నుండువారు. బాబా యిట్లనిరి. *"నేను ఫకీరునయినప్పటికీ, ఇల్లు వాకిలి, భార్యబిడ్డలు, తదితర బాదరబందీలేవీ లేకుండా, ఎక్కడికీ కదలక యొకచోట కూర్చునియున్నప్పటికీ, తప్పించుకొనలేని మాయ నన్నుమా బాధించుచున్నది. నేను నన్ను మరచినను ఆమెను మరువలేకున్నాను. ఎల్లప్పుడు ఆమె నన్నావరించుచున్నది. హరి యొక్క ఆ ఆదిమాయ బ్రహ్మాదులనే చికాకు పరచుచుండగా, నావంటి దుర్బలుడయిన ఫకీరనగ నెంత ? హరి ప్రసన్నుడైనపుడే ఆ మాయ నుండి తప్పించుకొనుట సాధ్యం. నిరంతర హరిభజనయే దానికి మార్గం".* మాయాశక్తిని గూర్చి బాబా ఆ విధముగా పలికెను. మహాభాగవతములో శ్రీకృష్ణుడు యోగులు తన సజీవ

ప్రతిరూపములని ఉద్ధవునకు చెప్పియున్నాడు. తన భక్తుల మేలుకొరకు బాబా యింకా యేమి చెప్పియున్నారో వినుడు : *"ఎవరు అదృష్టవంతులో, యెవరి పాపములు క్షీణించినవో, వారే నన్ను భజించుట యందు తత్పరులై నన్నెఱుగగలరు. ఎల్లప్పుడు 'సాయి సాయి' అని స్మరించుచుండిన సప్త సముద్రములు దాటించెదను. ఈ మాటలను విశ్వసింపుము. తప్పక మేలు పొందెదవు. పూజా తంతుతో నాకు పనిలేదు. షోడశోపచారములు గాని అష్టాంగయోగములు గాని నాకు అవసరము లేదు. భక్తి యున్నచోటనే నా నివాసము".* ఇక తమకు పూర్తిగ శరణాగతులైనవారి క్షేమము కొరకు బాబా యేమి చేసెనో వినుడు.

భీమాజీ పాటీలు :

పూనాజిల్లా జున్నరు తాలుకా, నారాయణ గాంవ్ వాస్తవ్యుడు భీమాజీ పాటీలు. 1909వ సంవత్సరములో తీవ్రమైన ఊపిరితిత్తుల రుగ్మతకు గురయ్యెను. తుదకు అది క్షయవ్యాధిగా పరిణమించెను. అన్ని రకముల యౌషధములను వాడెను గాని ప్రయోజనము లేకుండెను. ఇక ఆశలన్నియు వదలుకొని, **"ఓ భగవంతుడా ! ఇక నీవే నా దిక్కు ! నన్ను కాపాడు !"** అని ప్రార్థించెను. మన పరిస్థితులు బాగుండునంతవరకు మనము భగవంతుని తలచము అను సంగతి యందరికి తెలిసినదే. కష్టములు మనల నావరించునప్పుడు మనము భగవంతుని జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనెదము. అట్లనే భీమాజీ కూడ భగవంతుని స్మరించెను. ఆ తరువాత, తన అనారోగ్య విషయమై బాబా భక్తుడగు నానాసాహెబు చాందోర్కరుతో సలహా చేయువలెనను ఆలోచన కలిగెను. వెంటనే తన జబ్బు యొక్క వివరములన్నియు దెలుపుచు ఆయునకొక లేఖ వ్రాసి యతని యభిప్రాయమడిగెను. బాబా పాదములపై బడి బాబాను శరణు వేడుకొనుట యొక్కటే యారోగ్యమునకు సాధనమని నానాసాహెబు చాందోర్కరు జవాబు వ్రాసెను. అతడు నానాసాహెబు సలహాపై ఆధారపడి షిరిడీకి పోవుట కేర్పాటులన్నియు చేసికొనెను. అతనిని షిరిడీకి తెచ్చి మసీదులో నున్న బాబా

ముందు కూర్చునబెట్టిరి. నానాసాహెబు, శ్యామా కూడ నచ్చటనే ఉండిరి. ఆ జబ్బు వాని గతజన్మలోని పాపకర్మల ఫలితమనీ, అతని విషయములో తాను జోక్యము జేసికొనదలచుట లేదనియు బాబా చెప్పెను. కాని రోగి తనకు వేరే దిక్కులేదనియు నందుచే చివరకు వారి పాదముల నాశ్రయించితిననియు మొరపెట్టుకొని వారి కటాక్షమునకై వేడుకొనెను. అతని ప్రార్థనకు బాబా హృదయము కరిగెను. అప్పుడు బాబా అతనితో నిట్లనిరి : *"ఊరడిల్లుము ! నీ యాతురతను పారద్రోలుము; నీ కష్టములు గట్టెక్కినవి. ఎంతటి పీడ, బాధలున్నవారైనను ఎప్పుడైతే యీ మసీదు మెట్లు ఎక్కుదురో వారి కష్టములన్నియు నిష్క్రమించి సంతోషమునకు దారితీయును. ఇచ్చటి ఫకీరు మిక్కిలి దయార్ద్రహృదయుడు. వారి రోగమును తప్పక బాగుచేయును. ఈ ఫకీరు అందరిని ప్రేమతోను దయతోను కాపాడును".*

ప్రతి అయిదు నిమిషములకు రక్తము గ్రక్కుచుండిన ఆ రోగి బాబా సముఖమున యొక్కసారియైన రక్తము గ్రక్కలేదు ! బాబా వానిని దయతో గాపాడెదనను అభయమిచ్చిన వెంటనే రోగము నయమగుట ప్రారంభించెను. వానిని భీమాబాయి యింటిలో బసచేయుమని బాబా చెప్పెను. భీమాజీ వంటి రోగికి ఆ ఇల్లు అంత సదుపాయమైనది గాని, ఆరోగ్యకరమైనది గాని కాదు. కాని బాబా యాజ్ఞ జవదాటరానిది. అతడు షిరిడీలో నుండునప్పుడు బాబా అతనికి రెండు స్వప్నానుభవముల నిచ్చి, వాని రోగమును కుదిర్చెను. మొదటి స్వప్నములో వాడొక పాఠశాల విద్యార్థిగా పద్యములు కంఠోపాఠము చేయకుండుటచే క్లాసు ఉపాధ్యాయుడు దెబ్బలు కొట్టినట్లు కనిపించెను. రెండవ స్వప్నములో వాని ఛాతీపై పెద్ద బండను వైచి క్రిందకు మీదకు త్రోయుటచే మిక్కిలి బాధననుభవించెను. స్వప్నములో పడిన ఈ బాధలతో వాని జబ్బు నయమై వాడు ఇంటికి పోయెను. ఆ తరువాత అతడప్పుడప్పుడు షిరిడీకి వచ్చుచుండెను. బాబా తనకు చేసిన మేలును జ్ఞప్తియందుంచుకొని బాబా పాదములపై సాష్టాంగ నమస్కారములు చేయుచుండెను ? బాబా తన భక్తుల వద్దనుంచి యేమియు కాంక్షించెడివారు కారు. వారికి కావలసిన

దేమన, భక్తులు తాము పొందిన మేలును జ్ఞప్తియందుంచుకొని అచంచలమైన నమ్మకమును భక్తియును కలిగియుంటయే. మహారాష్ట్ర దేశములో నెలకొకసారిగాని, పక్షమున కొకసారి గాని ఇండ్లలో సత్యనారాయణ వ్రతము చేయుట సంప్రదాయము. కాని భీమాజీ పాటీలు ఆ సత్యనారాయణ వ్రతమునకు మారుగా క్రొత్తగా సాయిసత్య వ్రతమును తన ఊరు చేరిన వెంటనే ప్రారంభించెను.

బాలాగణపతి షింపీ :

బాలాగణపతి యనువాడు బాబా భక్తుడు. ఒకసారి అతడు మలేరియా జబ్బుచే మిగుల బాధపడెను. అన్ని రకముల యౌషధములు, కషాయములు పుచ్చుకొనెను. కాని నిష్ప్రయోజనమయ్యెను. జ్వరము కొంచెమైన తగ్గలేదు. షిరిడీకి పరిగెత్తెను. బాబా పాదములపైబడెను. బాబా వానికి లక్ష్మీ మందిరము ముందరనున్న నల్లకుక్కకు పెరుగన్నము కలిపి పెట్టుమని చెప్పెను. ఈ వింత రోగనివారణోపాయము నెట్లు నెరవేర్చవలెనో బాలాకు తెలియకుండెను. ఇంటికి పోగా అచ్చట అన్నము పెరుగు సిద్ధముగా నుండుట జూచెను. రెంటిని కలిపి లక్ష్మీమందిరము వద్దకు దెచ్చెను. అచ్చటొక నల్లని కుక్క తోక యాడించుకొనుచూ కనిపించెను. పెరుగన్నము కుక్క ముందర పెట్టెను. కుక్క దానిని తినెను. అంతటితో బాలాగణపతి మలేరియా జబ్బు శాశ్వతముగా పోయెను.

బాపుసాహెబు బూటీ :

ఒకానొకప్పుడు బాపుసాహెబు బూటీ జిగట విరేచనములతోను, వమనములతోను బాధపడుచుండెను. అతని అలమారునిండ మంచి మంచి మందులుండెను. కాని అవేమియు గుణమివ్వలేదు. విరేచనముల వల్లను వమనముల వల్లను బాపుసాహెబు బాగా నీరసించెను. అందుచే బాబా దర్శనమునకై మసీదుకుకూడా పోలేకుండెను. బాబా ఆతనిని మసీదుకు రమ్మని కబురు పంపి, అతడు రాగానే తమ ముందు కూర్చొండబెట్టుకొని,

తమ చూపుడు వ్రేలాడించుచూ, ***"జాగ్రత్త ! నీవిక విరేచనము చేయకూడదు! వమనము కూడ ఆగవలెను !"*** అనెను. బాబా మాటల సత్తువను గనుడు. వెంటనే ఆ రెండు వ్యాధులు పారిపోయెను. బూటీ జబ్బు కుదిరెను.

ఇంకొకప్పుడు బూటీకి కలరా సోకెను. తీవ్రమైన దప్పికతో బాధపడుచుండెను. డాక్టరు పిళ్ళే యను వైద్యుడు యన్ని యౌషధములను ప్రయత్నించెను. కాని రోగము కుదురలేదు. బాపుసాహెబు అప్పుడు బాబా వద్దకు వెళ్ళి ఏ యౌషధము పుచ్చుకొనినచో తన దాహము పోయి జబ్బు కుదురునని సలహా అడిగెను. బాదాముపప్పు, పిస్తా, అక్రోటు నానబెట్టి పాలు చక్కెరలో ఉడికించి పుచ్చుకొనినచో రోగము కుదురునని బాబా చెప్పెను. ఇది జబ్బును మరింత హెచ్చించునని యే డాక్టరయినను చెప్పును. కాని బాపుసాహెబు బాబా యాజ్ఞను శిరసావహించెను. పాలతో తయారుచేసి దానిని సేవించెను. విచిత్రముగా రోగము వెంటనే కుదిరెను.

ఆళంది స్వామి :

ఆళంది నుండి ఒక సన్యాసి బాబా దర్శనమునకై షిరిడీకి వచ్చెను. అతనికి చెవిపోటెక్కువగా నుండి నిద్రపట్టకుండెను. శస్త్రచికిత్స కూడ చేయించుకొనెను. కాని వ్యాధి నయము కాలేదు. బాధ యెక్కువగా నుండెను. ఏమి చేయుటకు తోచకుండెను. తిరిగి పోవునప్పుడు బాబా దర్శనమునకై వచ్చెను. అతని చెవిపోటు తగ్గుట కేదైన చేయుమని శ్యామా ఆ సన్యాసి తరపున బాబాను వేడుకొనెను. బాబా అతని నిట్లు ఆశీర్వదించెను. **"అల్లా అచ్ఛా కరేగా"** (భగవంతుడు నీకు మేలు చేయును). ఆ సన్యాసి పూనా చేరి, ఒక వారము రోజుల పిమ్మట షిరిడీకి ఉత్తరము వ్రాసెను. ఆ ఉత్తరములో తన చెవిపోటు తగ్గెననియు, కాని ఇంకనూ వాపు తగ్గలేదనియు వ్రాసెను. వాపు పోగొట్టుకొనుటకై శస్త్రచికిత్స చేయించుకొనవలెనని బొంబాయి వెళ్ళెను. డాక్టర్లు చెవి పరీక్ష చేసి శస్త్ర చికిత్స అవసరము లేదని చెప్పిరి. బాబా వాక్కుకున్న శక్తి అంత యద్భుతమైనది.

కాకామహాజని :

కాకామహాజని యను నింకొక భక్తుడు గలడు. అతడు నీళ్ళ విరేచనములతో బాధపడుచుండెను. బాబా సేవ కాటంకము లేకుండునట్లు ఒక చెంబు నిండ నీళ్ళు పోసుకొని, దానిని మసీదులో నొక మూల పెట్టుకొనెను. అవసరము వచ్చినప్పుడెల్ల పోవుచుండెను. సర్వజ్ఞుడయిన బాబాతో నేమియు చెప్పనక్కరలేదనియు, బాబాయే త్వరలో తనకు స్వస్థత చేకూర్చుననియు కాకా నమ్మెను. మసీదు ముందర రాళ్ళు తాపన చేయుటకు బాబా సమ్మతించెను, కావున పని ప్రారంభమయ్యెను. వెంటనే బాబా కోపోద్దీపితుడై బిగ్గరగా నరచెను. అందరు పరుగెత్తి పారిపోయిరి. కాకా కూడ పరుగిడ మొదలిడెను. కాని బాబా అతనిని పట్టుకొని యచ్చట కూర్చుండబెట్టెను. ఈ సందడిలో నెవరో వేరుశనగపప్పుతో చిన్న సంచిని అచ్చట విడిచి పారిపోయిరి. బాబా యొక పిడికెడు శనగపప్పు తీసి, చేతులతో నలిపి, పొట్టును ఊదివైచి, శుభ్రమైన పప్పును కాకాకిచ్చి తినుమనెను. తిట్టుట శుభ్రపరచుట తినుట యొకేసారి జరుగుచుండెను. బాబా కొంత పప్పును తినెను. సంచి ఉత్తది కాగానే నీళ్ళు తీసుకొని రమ్మని బాబా కాకాను ఆజ్ఞాపించెను. కాకా కుండతో నీళ్ళు తెచ్చెను. బాబా కొన్ని నీళ్ళు త్రాగి, కాకాను గూడ త్రాగుమనెను. అప్పుడు బాబా యిట్లనెను. "నీ నీళ్ళ **విరేచనములు ఆగిపోయినవి. ఇప్పుడు నీవు రాళ్ళు తాపనచేయు పనిని చూచుకొనవచ్చును".** అంతలో పారిపోయిన వారందరును తిరిగి మసీదు చేరిరి. పని ప్రారంభింపబడెను. విరేచనములు ఆగిపోవుటచే కాకా కూడ వారితో కలిసెను. నీళ్ళ విరేచనములకు వేరుశెనగపప్పు ఔషధమా ? వైద్యశాస్త్ర ప్రకారము వేరుశనగపప్పు విరేచనములను హెచ్చించును గాని తగ్గించలేదు. ఇందు నిజమైన యౌషధము బాబా యొక్క వాక్కే.

హార్దా నివాసి దత్తోపంతు :

దత్తోపంతు హార్దాగ్రామ నివాసి. అతడు కడుపునొప్పితో 14 సంవత్సరములు బాధపడెను. ఏ యౌషధము వానికి గుణము నివ్వలేదు. అతడు బాబా కీర్తి వినెను. వారు జబ్బులను దృష్టిచేతనే బాగు చేసెదరను సంగతి తెలిసికొని షిరిడీకి పోయి బాబా పాదములపై బడెను. బాబా అతనిని దయాదృష్టితో యాశీర్వదించెను. బాబా అతని తలపై తమ హస్తము నుంచి, ఊదీ ప్రసాదమిచ్చి ఆశీర్వదించగనే యతనికి గుణమిచ్చెను. ఆ జబ్బువలన తిరిగి అతడు యెన్నడు బాధపడలేదు.

ఇంకొక మూడు వ్యాధులు :

1. మాధవరావు దేశపాండే మూలవ్యాధిచే బాధపడెను. సోనాముఖి కషాయమును బాబా వానికిచ్చెను. ఇది వానికి గుణమిచ్చెను. రెండు సంవత్సరముల పిమ్మట జబ్బు తిరుగదోడెను. మాధవరావు ఇదే కషాయమును బాబా యాజ్ఞలేకుండ పుచ్చుకొనెను. కాని వ్యాధి అధికమాయెను. తిరిగి బాబా యాశీర్వాదముతో నయమయ్యెను.
2. కాకామహాజని అన్నగారైన గంగాధరపంతు అనేక సంవత్సరములు కడుపునొప్పితో బాధపడెను. బాబా కీర్తి విని షిరిడీకి వచ్చెను. కడుపునొప్పి బాగుచేయుమని బాబాను వేడెను. బాబా వాని కడుపును తమ హస్తముతో స్పృశించి, భగవంతుడే బాగు చేయగలడనెను. అప్పటినుండి అతని కడుపునొప్పి తగ్గి వ్యాధి పూర్తిగా నయమయ్యెను.
3. ఒకప్పుడు నానాసాహెబు చాందోర్కరు కడుపునొప్పితో మిగుల బాధపడెను. ఒకనాడు రాత్రింబవళ్ళు ఆ బాధతో సతమతమయ్యెను.

డాక్టర్లు మందులు ఇంజక్షనులు ఇచ్చిరి. కాని యవి ఫలించలేదు. అప్పుడతడు బాబా వద్దకు వచ్చెను. బాబా ఆశీర్వదించెను. వెంటనే అతని జబ్బు పూర్తిగా తొలగిపోయెను.

ఈ కథలన్నియు నిరూపించునదేమన, అన్ని వ్యాధులు బాగగుట కసలైన ఔషధము బాబా యొక్క వాక్కు, ఆశీర్వాదములు మాత్రమేకాని, ఔషధములు కావు.

పదమూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

పదునాలుగవ అధ్యాయము

ప్రస్తావన; నాందేడు పట్టణ నివాసియగు రతన్‌జీ;

దక్షిణ మీమాంస; దక్షిణ గూర్చి, యింకొకరి వర్ణన

ప్రస్తావన :

గత అధ్యాయములో బాబా యొక్క వాక్కు, ఆశీర్వాదములచే అనేకమైన అసాధ్య రోగములెట్లు నయమయ్యెనో వర్ణించితిమి. ఈ అధ్యాయములో రతన్‌జీ వాడియా యనువానిని బాబా ఆశీర్వదించి సంతానమునెట్లు కలుగజేసెనో వర్ణించెదము.

ఈ యోగీశ్వరుని జీవితము లోపల వెలుపల కూడ సహజముగా అత్యంత మధురముగా నుండును. వారు నడచినా, భుజించినా, మాట్లాడినా, యే పని చేసిననూ అన్నియు మధురముగా నుండును. వారి జీవితము మూర్తీభవించిన ఆనందము. శ్రీసాయి తమ భక్తులు జ్ఞప్తియందుంచుకొను నిమిత్తము వానిని చెప్పిరి. భక్తులు చేయవలసిన పనుల ననేక కథల రూపముగా బోధించిరి. క్రమముగా నవి యసలైన మతమునకు మార్గమును జూపును. ప్రపంచములోని జనులందరు హాయిగా నుండవలెనని బాబా యుద్దేశము. కాని వారు జాగ్రత్తగా నుండి జీవితాశయము అనగా ఆత్మ సాక్షాత్కారమును సంపాదించవలెనని వారి యుద్దేశము. గతజన్మల పుణ్యము

కొలది మనకు మానవజన్మ లభించినది. కాబట్టి దాని సహాయముతో భక్తి నవలంబించి దానివల్ల జన్మ రాహిత్యమును పొందవలెను. కనుక మనమెప్పుడును బద్ధకించరాదు; ఎల్లప్పుడు జాగ్రత్తగా నుండి జీవితాశయమును, దాని ముఖ్యోద్దేశమునునైన మోక్షమును సంపాదించవలెను.

ప్రతినిత్యము సాయిలీలలు వినినచో, నీవు శ్రీ సాయిని చూడగలవు. నీ మనస్సున వారిని రాత్రింబగళ్ళు జ్ఞప్తియందుంచుకొనుము. ఈ ప్రకారముగా శ్రీ సాయిని అవగాహనము చేసికొన్నచో నీ మనస్సులోని చాంచల్యమంతయు పోవును. ఇటులే కొనసాగిన యెడల తుదకు శుద్ధ చైతన్యమునందు కలిసిపోదువు.

నాందేడు పట్టణ నివాసియగు రతన్‌జీ :

ఇక ఈ అధ్యాయపు ముఖ్యకథను ప్రారంభించెదము. నైజాం యిలాకాలోని నాందేడులో పార్సీ వర్తకుడొకడుండెను. అతని పేరు రతన్‌జీ షాపుర్జీ వాడియా. అతడు చాలా ధనము నార్జించెను. పొలములు, తోటలు సంపాదించెను. పశువులు, బండ్లు, గుఱ్ఱములు మొదలగు ఐశ్వర్యముతో తులతూగుచుండెను. బయటకు జూచుటకు చాలా సంతుష్టిగా, సంతోషముతో గాన్పించెడివాడు. కాని లోపల వాస్తవముగా నట్లుండెడివాడు కాడు. ఈ లోకమునందు పూర్తి సుఖముగా నున్న వారొక్కరు లేరు. ధనికుడగు రతన్‌జీ గూడ ఏదో చింతతో నుండెను. అతడు ఔదార్యము గలవాడు, దాన ధర్మములు చేయువాడు, బీదలకు అన్నదానము, వస్త్రదానము చేయుచుండువాడు, అందరి కన్ని విధముల సహాయము చేయుచుండువాడు. చూచిన వారందరును **“అతడు మంచివాడు; సంతోషముగ నున్నా”**దని యనుకొనిరి. కాని రతన్‌జీ చాలా కాలము వరకు సంతానము లేకపోవుటచే నిరుత్సాహియై యుండెను. భక్తిలేని హరికథ వలె, వరుస లేని సంగీతము వలె, జందెము లేని బ్రాహ్మణుని వలె, ప్రపంచ జ్ఞానము లేని శాస్త్రవేత్త వలె, పశ్చాత్తాపము లేని యాత్రవలె, కంఠాభరణము లేని యలంకారము వలె రతన్‌జీ జీవితము పుత్ర సంతానము లేక నిష్ప్రయోజనముగాను,

కళావిహీనముగాను యుండెను. రతన్‌జీ యెల్లప్పుడు ఈ విషయమును గూర్చియే చింతించుచుండెను.

రతన్‌జీ తనలో తానిట్లనుకొనెను. **"భగవంతుడెన్నడయిన సంతుష్టి జెంది పుత్ర సంతానము కలుగజేయడా"** ? మనస్సునందలి ఈ చింతతో అతడాహారమందు రుచి గోల్పోయెను. రాత్రింబవళ్ళు తనకు పుత్ర సంతానము కలుగునా లేదా యను నాతురతతో నుండువాడు. దాసగణు మహారాజు నందు గొప్ప గౌరవము కలిగియుండెడివాడు. ఒకనాడు దాసగణు మహరాజ్‌ను కలిసి, ఆయనతో తన మనస్సులోని కోరికను చెప్పెను. దాసగణు ఆతనికి షిరిడీకి వెళ్ళుమని సలహా యిచ్చెను. బాబాను దర్శించుమనెను; బాబా ఆశీర్వాదము పొందుమనెను; సంతానము కొరకు వేడుకొనుమనెను. రతన్‌జీ దీనికి సమ్మతించెను. షిరిడీకి వెళ్ళుటకు నిశ్చయించెను. కొన్ని దినముల తరువాత షిరిడీకి వెళ్ళెను. బాబా దర్శనము చేసెను. బాబా పాదముల మీద పడెను. ఒక బుట్టలో చక్కని పూలమాలను తెచ్చి, దానిని బాబా మెడలో వేసి, ఒక గంపతో పండ్లను బాబాకు సమర్పించెను. మిక్కిలి వినయవిధేయతలతో బాబా దగ్గర కూర్చుండి ఇట్లు ప్రార్థించెను.

"కష్టదశలోనున్న వారనేకమంది నీ దర్శనమునకు రాగా వారిని వెంటనే రక్షించి కాపాడెదవు. ఈ సంగతి విని నీ పాదముల నాశ్రయించితిని. కనుక దయయుంచి నాకు ఆశాభంగము కలుగ జేయకుము". బాబాకు 5 రూపాయలు దక్షిణ ఇవ్వవలెనని రతన్‌జీ తన మనసులో దలచెను. బాబా అతనిని 5 రూపాయలు దక్షిణ కోరి, అతడా పైకము నిచ్చునంతలో, తనకు రూ. 3-14-0 ఇంతకు పూర్వమే ముట్టి యుండెననీ, కాన మిగిలిన రూ. 1-2-0 మాత్రమే యిమ్మనెను. ఇదివిని రతన్‌జీ మిగుల ఆశ్చర్యపడెను. బాబా యాడిన మాటలను రతన్‌జీ గ్రహించుకొనలేకపోయెను. కాని బాబా పాదముల వద్ద కూర్చుండి మిగతా దక్షిణ యిచ్చెను. తాను వచ్చిన పని యంతయు బాబాకు విన్నవించి, తనకు పుత్ర సంతానము కలుగజేయుమని వేడెను. బాబా మనస్సు కరిగెను. *"దిగులు పడకు ! నీ కీడు రోజులు ముగిసినవి. అల్లా నీ మనస్సులోని కోరిక నెరవేర్చు"*నని చెప్పెను.

బాబా వద్ద సెలవు పుచ్చుకొని రతన్‌జీ నాందేడుకు వచ్చెను. దాసగణుకు షిరిడీలో జరిగిన వృత్తాంతమంతయు దెలిపెను. అంతయు సవ్యముగా జరిగెననియు, బాబా దర్శనము, వారి యాశీర్వాదము, ప్రసాదము లభించినవనియు, ఒక్కటి మాత్రమే తనకు బోధపడని సంగతి గలదని యనెను. తమకు అంతకుముందే రూ. 3-14-0 ముట్టినవని బాబా యాడిన మాటల కర్థమేమని దాసగణు నడిగెను. **"ఇంతకు మునుపు నేనెప్పుడు షిరిడీకి వెళ్ళియుండలేదే ! నావల్ల బాబాకు రూ. 3-14-0 ఎట్లు ముట్టెను?"** అది దాసగణుకు కూడ యొక చిక్కు సమస్యగా తోచెను. దానిని గూర్చి కొంతసేపు ఆలోచించెను. కొంతకాలమయిన పిమ్మట అతనికే దాని వివరమంతయు తట్టెను. మౌలానాసాహెబును మహాత్ముని రతన్‌జీ అంతకు మునుపు సత్కరించిన విషయము జ్ఞాపకము వచ్చెను. నాందేడులో మౌలానాసాహెబు గూర్చి తెలియనివారు లేరు. వారు నెమ్మదైన యోగి. రతన్‌జీ షిరిడీకి పోవ నిశ్చయించగనే ఈ మౌలానాసాహెబు రతన్‌జీ ఇంటికి వచ్చెను. ఆనాటి ఖర్చు సరిగా 3-14-0 అగుట జూచి యందరు ఆశ్చర్యపడిరి. అందరికి బాబా సర్వజ్ఞుడని స్పష్టపడినది. వారు షిరిడీలో నున్నప్పటికి దూరములో నేమి జరుగుచుండెనో వారికి తెలియుచుండెను. లేనిచో మౌలానాసాహెబు కిచ్చిన రూ. 3-14-0 సంగతి బాబాకెట్లు తెలియగలదు ? వారిద్దరొక్కటేయని గ్రహించిరి.

దాసగణు చెప్పిన సమాధానమునకు రతన్‌జీ సంతుష్టి చెందెను. అతనికి బాబా యందు స్థిరమైన నమ్మకము కలిగెను. భక్తి హెచ్చాయెను. కొద్దికాలము పిమ్మట అతనికి పుత్ర సంతానము కలిగెను. ఆ దంపతుల యానందమునకు మితి లేకుండెను. కొన్నాళ్ళకు వారికి 12గురు సంతానము కల్గిరి. కాని నలుగురు మాత్రము బ్రతికిరి.

ఈ యధ్యాయము చివరన హరివినాయక సాఠె యనువాడు తన మొదటి భార్య కాలము చేసిన పిమ్మట, రెండవ వివాహము చేసుకొనినచో పుత్ర సంతానము కలుగునని బాబా యాశీర్వదించిన కథ గలదు. అట్లే

రెండవ భార్య వచ్చిన పిమ్మట వారికి ఇద్దరు కుమార్తెలు గలిగిరి. అతడు నిరుత్సాహము చెందెను. కాని బాబా మాటలెన్నటికి అసత్యములు గానేరవు. మూడవసారి అతనికి కొడుకు పుట్టెను. ఇట్లు బాబా వాక్యము నిజమైనది. అంత నతడు మిక్కిలి సంతుష్టి చెందెను.

దక్షిణ మీమాంస :

దక్షిణ గూర్చి క్లుప్తముగా చెప్పి యీ యధ్యాయమును ముగించెదము. బాబా తమను జూచుటకు వెళ్ళిన వారివద్ద నుండి దక్షిణ పుచ్చుకొనుట యందరికి తెలిసిన సంగతే. బాబా ఫకీరయినచో, వారికి దేనియందు అభిమానము లేకున్నచో, వారు దక్షిణ నెందు కడుగవలెను ? వారు ధనమునేల కాంక్షించవలెనని యెవరైన అడుగవచ్చును. దీనికి పూర్తి సమాధానమిది.

మొట్టమొదట బాబా యేమియు పుచ్చుకొనెడివారు కారు. కాల్చిన యగ్గిపుల్లలను జాగ్రత్త పెట్టుకొని జేబులో వేసుకొనెడివారు. భక్తులనుగాని, తదితరులను గాని బాబా యేమియు నడిగెడివారు కారు. ఎవరైన నొక కాని గాని రెండు కానులు గాని యిచ్చినచో వానితో నూనె, పొగాకు కొనెడివారు. బీడిగాని, చిలుముగాని పీల్చేవారు. రిక్తహస్తములతో యోగులను చూడరాదని కొందరు ఒకటి గాని రెండుగాని పైసలను బాబా ముందర పెట్టేవారు. ఒక్క కాని యిచ్చినచో బాబా జేబులో నుంచుకొనెడివారు. అర్ధణా అయినచో తిరిగి యిచ్చెడివారు. బాబా కీర్తి యన్ని దిశలకు వ్యాపించిన తరువాత అనేకమంది బాబా దర్శనమునకై గుంపులు గుంపులుగా రాజొచ్చిరి. అప్పుడు బాబా వారిని దక్షిణ యడుగుచుండెను.

"దేవుని పూజయందు బంగారు నాణెము లేనిదే యా పూజ పూర్తికాదు" అని వేదము చెప్పుచున్నది. దేవుని పూజ యందు నాణెమవసరమైనచో యోగుల పూజలో మాత్రమేల యుండరాదు ? శాస్త్రములలో గూడ నేమని చెప్పబడినదో వినుడు. భగవంతుని, రాజును, యోగిని, గురుని దర్శించుటకు పోవునప్పుడు రిక్తహస్తములతో పోరాదు. నాణెముగాని, డబ్బుగాని సమర్పించవలెను. ఈ విషయము గూర్చి యుపనిషత్తులు ఏమని

ఘోషించుచున్నవో చూచెదము. బృహదారణ్యకోపనిషత్తులో ప్రజాపతి దేవతలకు, మానవులకు, రాక్షసులకు 'ద' యను నక్షరమును బోధించెను. ఈ అక్షరము వల్ల దేవతలు **'దమము'** నవలంబించవలెనని గ్రహించిరి. (అనగా నాత్మను స్వాధీనమందుంచుకొనుట) మానవులు ఈ యక్షరమును **'దానము'**గా గ్రహించిరి. రాక్షసులు దీనిని **'దయ'** యని గ్రహించిరి. దీనిని బట్టి మానవులు దానము చేయవలెనను నియమమేర్పడెను. తైత్తిరీయోపనిషత్తు దానము మొదలగు సుగుణముల నభ్యసించవలయునని చెప్పును. దానము గట్టి విశ్వాసముతోను, ధారాళముగను, అణుకువతోను, భయముతోను, కనికరముతోను చేయవలెను. భక్తులకు దానము గూర్చి బోధించుటకు, ధనమందు వారికి గల అభిమానమును పోగొట్టుటకు వారి మనములను శుభ్రపరచుటకు బాబా దక్షిణ యడుగుచుండెను. కాని ఇందులో నొక విశేషమున్నది. బాబా తాము పుచ్చుకొనుదానికి వందరెట్లు తిరిగి యివ్వవలసి వచ్చుచుండెను. ఇట్లనేకమందికి జరిగెను. దీనికొక యుదాహరణము గణపతిరావు బోడస్‌యను ప్రముఖ నటుడు, తన మరాఠీ జీవిత చరిత్రలో గడియ గడియకు బాబా దక్షిణ అడుగుచుండుటచేత ధనముంచుకొను సంచి తీసి బాబా ముందు కుమ్మరించితిననియు, దీని ఫలితముగా ఆనాటినుండి తన జీవితములో ధనమునకు యెట్టి లోటు లేకుండెననియు వ్రాసెను. ఎల్లప్పుడు కావలసినంత ధనము గణపతిరావు బోడస్‌కు దొరుకుచుండెను.

బాబా 'దక్షిణ' యడిగినపుడు ధనమే ఇవ్వనక్కరలేదను నర్థము గూడ పెక్కు సంఘటనల వలన తెలియవచ్చుచున్నది. దీనికి రెండుదాహరణములు.

(1) బాబా 15 రూపాయలు దక్షిణ యిమ్మని ప్రొఫెసర్ జి.బి. నార్కే నడుగగా, నతడు తన వద్ద దమ్మిడీయయిన లేదనెను. దానికి బాబా యిట్లనెను. *"నీ వద్ద ధనము లేదని నాకు తెలియును. కాని నీవు యోగవాసిష్ఠము చదువుచున్నావు గదా ? దాని నుంచి నాకు దక్షిణ యిమ్ము!"* దక్షిణ యనగా నిచ్చట గ్రంథమునుంచి నేర్చుకొనిన విషయములను

జాగ్రత్తగా హృదయములో దాచుకొనుమని యర్థము. (2) ఇంకొకసారి తర్ఖడ్ భార్యను 6 రూపాయలు దక్షిణ యిమ్మని బాబా యడిగెను. తన వద్ద పైకము లేకుండుటచే నామె మిగుల చిన్నబోయెను. అప్పుడు అక్కడనేయున్న ఆమె భర్త బాబా వాక్కులకు అర్థము జెప్పెను. తన ఆరుగురు శత్రువులను (కామ క్రోధ లోభాదులను) తమకు పూర్తిగ సమర్పించవలెనని బాబా భావమని యతడు తన భార్యకు వివరించెను. దానికి బాబా పూర్తిగ సమ్మతించెను.

బాబా దక్షిణ రూపముగా కావలసినంత ధనము వసూలు చేసినప్పటికి, దానినంతయు వారు ఆనాడే పంచి పెట్టుచుండిరి. ఆ మరుసటి యుదయమునకు బాబా మామూలు పేద ఫకీరగుచుండెను. 10 సంవత్సరముల కాలము వేలకొలది రూపాయలను దక్షిణ రూపముగా పుచ్చుకొనినను, మహాసమాధి చెందునాటికి ఏడు రూపాయలు మాత్రమే వారి చెంత మిగిలెను. వేయేల బాబా దక్షిణ పుచ్చుకొనుట భక్తులకు దానమును, త్యాగమును నేర్పుటకొరకే.

దక్షిణ గూర్చి యింకొకరి వర్ణన :

బి.వి. దేవ్ ఠాణా నివాసి; ఉద్యోగ విరమణ చెందిన మామలతదారు; బాబా భక్తుడు. దక్షిణగూర్చి ఆయన **'శ్రీ సాయిలీలా మాసిక'** పత్రికలో నిట్లు వ్రాసియున్నారు :

బాబా యందరిని దక్షిణ యడుగువారు కారు. అడుగకుండ ఇచ్చినచో నొక్కొక్కప్పుడు పుచ్చుకొనెడివారు; ఇంకొకప్పుడు నిరాకరించువారు. బాబా కొంతమంది భక్తుల వద్ద దక్షిణ యడుగుచుండెను. బాబా యడిగినచో యిచ్చెదమను వారివద్ద బాబా దక్షిణ పుచ్చుకొనెడివారు కారు. తమ ఇష్టమునకు వ్యతిరేకముగా నెవరైన దక్షిణ యిచ్చినచో, బాబా దానిని ముట్టేవారు కారు. ఎవరైన దక్షిణ తమ ముందుంచినచో దానిని తిరిగి తీసుకొని పొమ్మనుచుండిరి. బాబా యడిగెడు దక్షిణ పెద్ద మొత్తములుగాని, చిన్న మొత్తములు గాని

భక్తుల కోరికలు, భావము, వసతి బట్టి యుండును. స్త్రీలు, పిల్లల వద్ద కూడా బాబా దక్షిణ యడుగుచుండెను. వారు అందరు ధనికులను గాని అందరు బీదలను గాని దక్షిణ యడుగలేదు.

తాము అడిగినను దక్షిణ యియ్యనివారిపై బాబా కోపించి యుండలేదు. ఎవరి ద్వారానైన భక్తులు దక్షిణ పంపినచో, తెచ్చినవారు దానిని మరచునప్పుడు, వారికి దానిని గూర్చి జ్ఞప్తికి దెచ్చి, ఆ దక్షిణను పుచ్చుకొనువారు. ఒక్కొక్కప్పుడు చెల్లించిన దక్షిణ నుంచి కొన్ని రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి పూజలో పెట్టుకొనమనెడివారు. దీనివలన భక్తునికి మిక్కిలి ప్రయోజనము గనిపించుచుండెను. అనుకున్నదానికంటె నెక్కువ యిచ్చినచో, కావలసిన దానినే యుంచుకొని మిగతాదానిని తిరిగి యిచ్చి వేయుచుండిరి. ఒక్కొక్కప్పుడు భక్తులనుకొనిన దానికంటె నెక్కువగా ఇవ్వమనుచుండువారు. లేదనినచో నెవరివద్దనయిన బదులు పుచ్చుకొనిగాని, అడిగి తీసుకొని గాని ఇవ్వమనుచుండిరి. కొందరి వద్ద నుంచి యొకేరోజు మూడు నాలుగు సారులు దక్షిణ కోరుచుండిరి.

దక్షిణ రూపముగా వసూలయిన పైకము నుంచి బాబా కొంచెము మాత్రమే చిలుమునకు, ధుని కొరకు ఖర్చు పెట్టుచుండిరి. మిగతాదాని నంతయు బీదలకు దానము చేయుచుండెడివారు. 50 రూపాయలు మొదలు ఒక రూపాయి వరకును ఒక్కొక్కరికి నిత్యము దానము చేయుచుండువారు. షిరిడీ సంస్థానములో నున్న విలువైన వస్తువులన్నియు రాధాకృష్ణమాయి సలహాచే భక్తులు తెచ్చి యిచ్చిరి. ఎవరయిన విలువైన వస్తువులు తెచ్చినచో బాబా వారిని తిట్టెడివారు. నానాసాహెబు చాందోర్కరుతో తన యాస్తియంతయు నొక కౌపీనము, ఒక విడిగుడ్డ, యొక కఫనీ, యొక తంబిరేలు గ్లాసు మాత్రమే యనియు అయినప్పటికి భక్తులనవసరమైన నిష్ప్రయోజనమయిన విలువైన వస్తువులు తెచ్చుచున్నారని అనుచుండెడివారు.

మన పారమార్థికమునకు ఆటంకములు రెండు గలవు; మొదటిది స్త్రీ, రెండవది ధనము. షిరిడీలో బాబా యీ రెండు సంస్థలను నియమించి

యున్నారు. అందొకటి దక్షిణ, రెండవది రాధాకృష్ణమాయి. తన భక్తులు ఈ రెంటిని ఎంతవరకు విడిచి పెట్టిరో పరీక్షించుటకై బాబా వీనిని నియమించెను. భక్తులు రాగానే దక్షిణ యడిగి పుచ్చుకొని, **"బడికి"** (రాధాకృష్ణమాయి గృహమునకు) పంపుచుండిరి. ఈ రెండు పరీక్షలకు తట్టుకొన్నచో అనగా కనకమందు కాంతయందు అభిమానము పోయినదని నిరూపించినపుడే బాబా దయవలన ఆశీర్వాదము వలన వారి పారమార్థిక ప్రగతి శీఘ్రమగుట దృఢపడుచుండెను.

భగవద్గీతలోను, ఉపనిషత్తులలోను, పవిత్రమైన స్థలమందు పవిత్రున కిచ్చిన దానము, ఆ దాత యొక్క యోగక్షేమములకు అధికముగా తోడ్పడునని యున్నది. షిరిడీకన్న పవిత్ర స్థలమేది ? అందున్న దైవము సాయిబాబా కన్న మిన్న యెవరు ?

పదునాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

పదునైదవ అధ్యాయము

నారదీయ కీర్తన పద్ధతి; చోల్కరు చక్కెరలేని తేనీరు; రెండు బల్లులు

ఆరవ అధ్యాయములో షిరిడీలో జరుగు శ్రీరామనవమి యుత్సవమెట్లు ప్రారంభమయ్యెను ? ఆ సమయములో హరిదాసును దెచ్చుట యెంత కష్టముగ నుండెడిది ? తుదకు ఆ పనిని దాసగణు మహారాజు నిర్వహించునట్లు బాబా శాశ్వతముగా నియమించుట, దానిని ఇప్పటి వరకు దాసగణు జయప్రదముగా నడుపుట యనునవి చదువరులు జ్ఞాపకముంచు కొనియే యుందురు. ఈ అధ్యాయములో దాసగణు హరికథలనెట్లు చెప్పువారో వర్ణింతును.

నారదీయ కీర్తన పద్ధతి :

సాధారణముగ మహారాష్ట్ర దేశములో హరిదాసులు హరికథ చెప్పునప్పుడు ఆడంబరమైన నిండు అంగరఖాలు వేసికొనెదరు. తలపైని పాగా గాని, పేటా (ఒకవిధమైన యెత్తైన మహారాష్ట్రపు టోపి) కాని, పొడవైన కోటు, లోపల చొక్కా, పైన నుత్తరీయము, మామూలుగా ధరించెడి ధోవతిని కట్టుకొనెదరు. ఈ ప్రకారముగా దుస్తులు ధరించి, షిరిడీలో హరికథ చెప్పుటకై దాసగణు తయారయ్యెను. బాబా సెలవు పొందుటకై మసీదుకు బోయెను.

బాబా అతనితో ***"ఏమోయ్, పెండ్లికొడుకా ! ఇంత చక్కగ ముస్తాబై యెక్కడకు పోవుచున్నావు ?"*** అనెను. హరికథ చెప్పుటకు పోవుచున్నానని దాసగణు జవాబిచ్చెను. అప్పుడు బాబా యిట్లనెను. ***"దానికి ~~ఈ~~ దుస్తులన్ని యెందుకు? కోటు, కండువా, టోపీ మొదలగునవి ముందర వెంటనే తీసి పారవేయుము. శరీరముపై యీ అలంకారాలన్నీ యెందుకు"*** ? వెంటనే దాసగణు వానినన్నిటిని తీసి బాబా పాదముల వద్ద నుంచెను. అప్పటినుంచి హరికథ చెప్పునప్పుడు వానిని దాసగణు యెన్నడు ధరించలేదు. నడుము మొదలు తలవరకు ఏమియు వేసికొనెడివాడు కాదు. చేతిలో చిరుతలు మెడలో పూలమాల మాత్రమే ధరించెడివాడు. ఇది మహారాష్ట్ర దేశములో తక్కిన హరిదాసులు అవలంబించు పద్ధతికి వ్యతిరేకము. నారద మహర్షియే హరికథలు ప్రారంభించినవారు. వారు తలపైని, శరీరముపైన ఏమియు తొడిగెడివారుకారు. చేతియందు వీణను ధరించి యొక చోటు నుంచి యింకొక చోటికి హరినామసంకీర్తన చేయుచు పోవువారు.

చోల్కరు చక్కెరలేని తేనీరు :

పూనా అహ్మదునగరు జిల్లాలలో బాబాను గూర్చి యందరికి తెలియును గాని, నానాసాహెబు చాందోర్కరు ఉపన్యాసముల వల్లను దాసగణు హరికథల వల్లను బాబా పేరు కొంకణ దేశమంతయు ప్రాకెను. నిజముగా దాసగణు తన చక్కని హరికథల వల్ల బాబాను అనేకులకు పరిచయ మొనర్చెను. హరికథలు వినుటకు వచ్చినవారికి అనేక రుచులుండును. కొందరు హరిదాసుగారి పాండిత్యమునకు సంతసించెదరు; కొందరికి వారి నటన, కొందరికి వారి పాటలు, కొందరికి హాస్యము, చమత్కారము, సంతసము గలుగజేయును. కథాపూర్వమున దాసుగారు సంభాషించు వేదాంత విషయములు వినుటకు కొందరు; అసలు కథను వినుటకు కొందరు వచ్చెదరు. వచ్చినవారిలో చాలా కొద్దిమందికి మాత్రమే భగవంతుని యందుగాని, యోగులయందుగాని ప్రేమ విశ్వాసములు కలుగును. కాని దాసగణు యొక్క హరికథలు వినువారల మనస్సులపై కలుగు ప్రభావమతి సమ్మోహనకరముగా నుండెను. ఇచ్చట నొక యుదాహరణము నిచ్చెదము.

ఠాణాలో నున్న కౌపీనేశ్వరాలయములో ఒకనాడు దాసగణు మహరాజ్ హరికథ చెప్పుచు సాయి మహిమను పాడుచుండెను. కథను వినుటకు వచ్చిన వారిలో చోల్కర్ యనునతడుండెను. అతడు పేదవాడు. ఠాణా సివిల్ కోర్టులో గుమస్తాగా పనిచేయుచుండెను. అతడు దాసగణు కీర్తన నతి శ్రద్ధగా వినెను. వాని మనస్సు కరగెను. వెంటనే అక్కడకక్కడే మనస్సునందు బాబాను ధ్యానించి ఇట్లు మ్రొక్కుకొనెను. **"బాబా ! నేను పేదవాడను, నా కుటుంబమునే నేను పోషించుకొనలేకున్నాను. మీ యనుగ్రహము చేత సర్కారు వారి పరీక్షలో నుత్తీర్ణుడనై స్థిరమైన ఉద్యోగము లభించినచో నేను షిరిడీకి వచ్చెదను. నీ పాదములకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేసెదను. నీ పేరున కలకండ పంచి పెట్టుదును"**. బాబా కృపచే చోల్కరు పరీక్షలో ప్యాసయ్యెను. స్థిరమైన యుద్యోగము దొరకెను. కనుక మ్రొక్కు చెల్లించవలసిన బాధ్యత ఎంత త్వరగా తీర్చినచో నంత బాగుండు ననుకొనెను. చోల్కరు బీదవాడు. వాని కుటుంబము చాలా పెద్దది. కనుక షిరిడీయాత్ర చేయుటకు ఖర్చు పెట్టుకొనలేకుండెను. ఎవరైన పర్వత శిఖరమునైన దాటవచ్చునుగాని, బీదవాడు తన యింటి గడపనే దాటలేడనిగదా లోకోక్తి !

చోల్కరు కెటులైన శ్రీసాయి మ్రొక్కును త్వరలో చెల్లించవలెనని యాతురత కలిగెను. కావున తన సంసారమునకగు ఖర్చులను తగ్గించి కొంత పైకమును మిగుల్చవలెనని నిశ్చయించుకొనెను. తేనీటిలో వేయు చక్కెరను మాని యా మిగిలిన ద్రవ్యమును దాచుటకు ప్రారంభించెను. ఇవ్విధముగా కొంత ద్రవ్యమును మిగిల్చిన పిమ్మట, షిరిడీకి వచ్చి బాబా పాదములపై బడెను. ఒక టెంకాయ బాబాకు సమర్పించెను. తాను మ్రొక్కుకున్న ప్రకారము కలకండ పంచిపెట్టెను. తన మనసులోని కోరికలన్నియు ఆనాడు నెరవేరినవనియు, తనకు యెంతయో తృప్తిగ నున్నదనియు బాబాతో చెప్పెను. చోల్కరు బాపూసాహెబు జోగు గృహమందు దిగెను. అప్పుడు వీరిరువురు మసీదులో నుండిరి. ఇంటికి పోవుటకై వారు లేచి నిలువగా బాబా జోగును బిలచి యిట్లనెను.

"నీ యతిథికి టీ కప్పులలో విరివిగా చక్కెర వేసి యిమ్ము !" ఈ పలుకులలోని భావమును గ్రహించినవాడై, చోల్కరు మనస్సు కరగెను. అతడాశ్చర్యమగ్నుడయ్యెను. వానికండ్లు బాష్పములచే నిండెను. తిరిగి బాబా పాదములపై బడెను. జోగు కూడ ఈ మాటలు విని టీ కప్పులలో చక్కెర యెక్కువగా కలుపుట యనుదాని భావము ఏమైయుండునా యని యోచించెను. బాబా తన పలుకులచే చోల్కరు మనస్సునందు భక్తి, నమ్మకములను కలుగజేయవలెనని యుద్దేశించెను. వాని మ్రొక్కు ప్రకారము తనకు రావలసిన కండచక్కెర ముట్టినదనియు, తేయాకు నీళ్ళలో చక్కెర నుపయోగించక పోవుటయను రహస్య మనోనిశ్చయమును చక్కగా కనుగొనెననియు చెప్పెను. బాబా యిట్లు చెప్పనుద్దేశించెను. *"నా ముందర భక్తితో మీ చేతులు చాపినచో వెంటనే రాత్రింబవళ్ళు మీ చెంత నేనుండెదను. నా దేహము నిచ్చట నున్నప్పటికి సప్త సముద్రముల కవ్వల మీరు చేయుచున్న పనులు నాకు తెలియును. ప్రపంచమున మీ కిచ్చ వచ్చిన చోటుకు పోవుడు. నేను మీ చెంతనే యుండెదను. నా నివాస స్థలము మీ హృదయమునందే గలదు. నేను మీ శరీరములోనే యున్నాను. ఎల్లప్పుడు మీ హృదయములలోను సర్వజన హృదయములందు గల నన్ను పూజింపుడు. ఎవ్వరు నన్ను ఈ విధముగా గుర్తించెదరో వారు ధన్యులు; పావనులు; అదృష్టవంతులు".*

బాబా చోల్కరు కెంత చక్కని ముఖ్యమైన నీతిని ఈ విధముగా బోధించెనో గదా !

రెండు బల్లులు :

ఈ అధ్యాయమును రెండు చిన్న బల్లుల కథతో ముగించెదము. ఒకనాడు బాబా మసీదులో కూర్చొని యుండెను. ఒక భక్తుడు బాబా ముందర కూర్చొని యుండెను. ఒక బల్లి టిక్కు టిక్కుమని పలికెను. కుతూహలమునకై యా భక్తుడు బల్లి పలికిన దాని కర్థమేమని బాబా నడిగెను. అది శుభశకునమా, లేక యశుభమా యని ప్రశ్నించెను. తన చెల్లెలు ఔరంగాబాదు నుండి తనను చూచుటకు వచ్చునని యా బల్లి యానందించుచున్నదని బాబా పలికెను. భక్తుడు నిర్ఘాంతపోయి కిమ్మనక కూర్చుండెను. బాబా పలికిన

దానిని అతడు గ్రహించలేకుండెను. కొంత తడవైన పిమ్మట ఔరంగాబాదు నుండి యెవరో గుఱ్ఱముపై బాబా దర్శనమునకై షిరిడీకి వచ్చిరి. అతడింకను కొంతదూరము పోవలసి యుండెను. కాని వాని గుఱ్ఱము ఆకలిచే ముందుకు పోలేకుండెను. గుఱ్ఱమునకు ఉలవలు కావలసి యుండెను. తన భుజముపై నున్న సంచిని తీసి ఉలవలు తీసుకొని వచ్చుటకై బోవునప్పుడు దానిలో నున్న ధూళిని విదిలించెను. అందులో నుండి యొక బల్లి క్రిందపడి యందరు చూచుచుండగా గోడనెక్కెను. ప్రశ్నించిన భక్తునకదంతయు జాగ్రత్తగా గమనించుమని బాబా చెప్పెను. వెంటనే యా బల్లి తన సోదరి వద్దకు సంతోషముతో పోయెను. చాలాకాలము పిమ్మట అక్కచెల్లెండ్రు కలిసికొనిరి. ఒకరినొకరు కౌగిలించుకొని ముద్దిడుకొనిరి. గుండ్రముగా తిరుగుచు నధిక ప్రేమతో నాడిరి. షిరిడీ యెక్కడ ? ఔరంగాబాదెక్కడ ? గుఱ్ఱపు రౌతు ఔరంగాబాదు నుండి బల్లిని తీసికొని షిరిడీకి ఎట్లు వచ్చెను ? రాబోయే యిద్దరు అక్కచెల్లెండ్రు కలియుదురని బాబా ముందుగానే యెట్లు చెప్పగలిగెను ? ఇదియంతయు బహుచిత్రముగా నున్నది. ఇది బాబా సర్వజ్ఞుడని నిరూపించుచున్నది.

ఉత్తర లేఖనము :

ఎవరయితే యీ అధ్యాయమును భక్తి శ్రద్ధలతో నిత్యము పారాయణ చేసెదరో వారి కష్టములన్నియు శ్రీ సాయినాథుని కృపచే తొలగును.

పదునైదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

రెండవరోజు పారాయణము సమాప్తము

శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

మూడవ రోజు పారాయణము

శనివారము

16-17వ అధ్యాయములు

బ్రహ్మ జ్ఞానము లేదా ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు యోగ్యత; బాబా వారి వైశిష్ట్యము

బ్రహ్మజ్ఞానము :

గత అధ్యాయములో చోల్కరు తన మ్రొక్కునెట్లు చెల్లించెనో బాబా దాని నెట్లు ఆమోదించెనో చెప్పితిని. ఏ కొంచెమైనను భక్తి ప్రేమలతో నిచ్చిన దానిని ఆమోదించెదననియు, గర్వముతోను అహంకారముతోను ఇచ్చిన దానిని తిరస్కరించెదననియు బాబా ఆ కథలో నిరూపించెను. బాబా పూర్ణ సచ్చిదానంద స్వరూపుడగుటచే కేవలం బాహ్యతంతును లక్ష్యపెట్టెడివారు కారు. ఎవరైన భక్తి ప్రేమలతో నేదైన సమర్పించినచో మిక్కిలి సంతోషముతో ఆత్రముతో దానిని పుచ్చుకొనెడివారు. నిజముగా సద్గురు సాయి కంటె నుదార స్వభావులు. దయార్ద్ర హృదయులు లేరు. కోరికలు నెరవేర్చు చింతామణి, కల్పతరువు వారికి సమానము కావు. మనము కోరినదెల్ల నిచ్చు కామధేనువు కూడ బాబాతో సమానము కాదు. ఏలన, యవి మనము కోరినవి మాత్రమే యిచ్చును. కాని సద్గురువు అచింత్యము అనుపలభ్యమునైన ఆత్మ సాక్షాత్కారమును ప్రసాదించును. ఒకనాడొక ధనికుడు సాయిబాబా వద్దకు వచ్చి బ్రహ్మ జ్ఞానమును ప్రసాదించుమని బతిమాలెను. ఆ కథ యిచ్చట చెప్పెదను.

సకలైశ్వర్యముల ననుభవించుచున్న ధనికుడొకడుండెను. అతడిండ్లను ధనమును, పొలములను, తోటలను సంపాదించెను. వాని కనేకమంది సేవకులుండెడివారు. బాబా కీర్తి వాని చెవుల పడగనే షిరిడీకి పోయి బాబా పాదములపైబడి బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదించుమని బాబాను వేడుకొనెదనని తన స్నేహితునితో చెప్పెను. తనకు వేరేమియు వలదనియు, బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినచో తనకు మిక్కిలి సంతసము కలుగుననియు చెప్పెను. ఆ స్నేహితుడిట్లనెను : "బ్రహ్మజ్ఞానమును సంపాదించుట అంత సులభమైనపని కాదు. ముఖ్యముగా నీవంటి పేరాస గలవానికి అది మిగుల దుర్లభము. ధనము, భార్య బిడ్డలతో తేలి మునుగుచున్న నీవంటివానికి బ్రహ్మజ్ఞానము నెవరిచ్చెదరు ? నీవొక పైసయయిన దానము చేయనివాడవే ! నీవు బ్రహ్మ జ్ఞానమునకై వెదకునప్పుడు నీ కోరిక నెరవేర్చు వారెవరు ?"

తన స్నేహితుని సలహాను లక్ష్యపెట్టక, రానుపోను టాంగాను బాడుగకు కట్టించుకొని అతడు షిరిడీకి వచ్చెను. మసీదుకు పోయి, బాబాను జూచి వారి పాదములకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి యిట్లనెను : "బాబా ! ఇక్కడకు వచ్చిన వారికి ఆలస్యము చేయక బ్రహ్మమును జూపెదరని విని నేనింత దూరమునుంచి వచ్చితిని. ప్రయాణముచే నేను మిక్కిలి బడలితిని. మీరు బ్రహ్మజ్ఞానమును ప్రసాదించినచో నేను పడిన శ్రమకు ఫలితము లభించును". బాబా యిట్లు బదులు చెప్పెను. *"నా ప్రియమైన స్నేహితుడా! ఆతుర పడవద్దు. త్వరలో నిప్పుడే నీకు బ్రహ్మమును జూపెదను. నాది నగదు బేరమే గాని యరువు బేరము కాదు. అనేకమంది నా వద్దకు వచ్చి ధనము, ఆరోగ్యము, పలుకుబడి, గౌరవము, ఉద్యోగము, రోగనివారణము మొదలగు ప్రాపంచిక విషయములనే యడుగుదురు. నా వద్దకు వచ్చి బ్రహ్మజ్ఞానము నివ్వుమని యడుగువారు చాలా తక్కువ. ప్రపంచ విషయములు కావలెనని యడుగువారికి లోటు లేనే లేదు. పారమార్థిక విషయమై యోచించువారు మిక్కిలి యరుదు. కావున నీ వంటి వారు వచ్చి*

బ్రహ్మజ్ఞానము కావలెనని యడుగు సమయము శుభమైనది; శ్రేయోదాయకమైనది. కనుక సంతసముతో నీకు బ్రహ్మమును దానికి సంబంధించినవాని నన్నింటిని జూపెదను".

ఇట్లని బాబా వానికి బ్రహ్మమును జూపుటకు మొదలిడెను. వాని నక్కడ కూర్చుండుమని ఏదో సంభాషణలోనికి దించెను. అప్పటి కాతడు తన ప్రశ్న తానే మరచునట్లు చేసెను. ఒక బాలుని బిలిచి నందు మార్వాడి వద్దకు బోయి 5 రూపాయలు చేబదులు తెమ్మనెను. కుఱ్ఱవాడు పోయి వెంటనే తిరిగి వచ్చి నందు ఇంటివద్ద లేడనియు వాని యింటి వాకిలికి తాళము వేసి యున్నదనియు చెప్పెను. కిరాణా దుకాణదారు బాలా వద్దకు పోయి యప్పు తెమ్మని బాబా యనెను. ఈసారి కూడ కుఱ్ఱవాడు వట్టి చేతులతో తిరిగి వచ్చెను. ఇంతకిద్దరు ముగ్గురి వద్దకు పోగా ఫలితము లేకపోయెను.

సాయిబాబా సాక్షాత్ పరబ్రహ్మవతారమేయని మనకు తెలియును. అయినచో 5 రూపాయలు అప్పు చేయవలసిన యవసరమేమి ? వారికి అంత చిన్న మొత్తముతో నేమి పనియని ఎవరైన అడుగవచ్చును. వారికి ఆ డబ్బు అవసరమే లేదు. నందు మరియు బాలా యింటివద్ద లేరని వారికి తెలిసియే యుండును. ఇది యంతయు బ్రహ్మజ్ఞానము కోరి వచ్చినవాని కొఱకై జరిపించి యుందురు. ఆ పెద్దమనిషి వద్ద నోటుల కట్ట యుండెను. అతనికి నిజముగా బాబా వద్ద నుంచి బ్రహ్మజ్ఞానము కావలసియున్నచో, బాబా అంత ప్రయాస పడుచున్నప్పుడత దూరకనే కూర్చుండడు. బాబా యా పైకమును తిరిగి యిచ్చి వేయునని కూడ వానికి తెలియును. అంత చిన్న మొత్తమయినప్పటికిని వాడు తెగించి యివ్వలేకపోయెను. అట్టివానికి బాబా వద్ద నుంచి బ్రహ్మజ్ఞానము కావలెనట ! నిజముగా బాబా యందు భక్తి ప్రేమలు కలవాడెవడైనను వెంటనే 5 రూపాయలు తీసి యిచ్చియుండునే కాని ప్రేక్షకుని వలె ఊరకే చూచుచు కూర్చుని యుండడు. ఈ పెద్దమనిషి వైఖరి శుద్ధ విరుద్ధముగా నుండెను. వాడు డబ్బు ఇవ్వలేదు సరికదా బాబాను త్వరగా బ్రహ్మజ్ఞానమివ్వుమని తొందరపెట్టుచుండెను. అప్పుడు బాబా

యిట్లనెను : "ఓ మిత్రుడా ! నేను నడుపుచున్నదాని నంతటిని గ్రహించలేకుంటివా యేమి ? ఇచ్చట కూర్చుండి నీవు బ్రహ్మమును జూచుటకై యిదంతయు జరుపుచున్నాను. సూక్ష్మముగా విషయమిది. బ్రహ్మమును జూచుటకు 5 వస్తువులు సమర్పించవలెను." అవి యేవన : *1. పంచ ప్రాణములు; 2. పంచేంద్రియములు; 3. మనస్సు; 4. బుద్ధి; 5. అహంకారము, బ్రహ్మజ్ఞానము లేదా యాత్మసాక్షాత్కారమునకు బోవు దారి చాల కఠినమయినది. అది కత్తివాదరవలె మిక్కిలి పదునైనది."*

అట్లనుచు బాబా యీ విషయమునకు సంబంధించిన సంగతులన్నియు జెప్పెను. వానిని క్లుప్తముగా ఈ దిగువ పొందుపరచితిమి:

బ్రహ్మజ్ఞానము లేదా ఆత్మసాక్షాత్కారమునకు యోగ్యత :

అందరును తమ జీవితములో బ్రహ్మమును జూడలేరు. దానికి కొంత యోగ్యత అవసరము.

1. ముముక్షుత లేదా స్వేచ్ఛ నందుటకు తీవ్రమయిన కోరిక :

ఎవడయితే తాను బద్ధుడనని గ్రహించి బంధనముల నుండి విడివడుటకు కృతనిశ్చయుడై శ్రమపడి ఇతర సుఖములను లక్ష్యపెట్టక దానిని పొందుటకై ప్రయత్నించునో వాడు ఆధ్యాత్మిక జీవితమున కర్హుడు.

2. విరక్తి లేదా ఇహపర సౌఖ్యములందు విసుగు చెందుట :

ఇహపర లోకములందు గల గౌరవములకు విషయములకు విసుగు జెందిన గాని పారమార్థిక రంగములో ప్రవేశించుటకు అర్హత లేదు.

3. అంతర్ముఖత (లోనికి జూచుట) :

మన ఇంద్రియములు బాహ్యమును జూచుటకే భగవంతుడు సృజించి యున్నాడు. కనుక మనుష్యుడెప్పుడును బయట నున్న వానిని చూచును. కాని ఆత్మ సాక్షాత్కారము లేదా మోక్షమును కోరువాడు దృష్టిని లోపలకు పోనిచ్చి లోనున్న యాత్మ నేకధ్యానముతో జూడవలయును.

4. పాపవిమోచన పొందుట :

మనుష్యుడు దుర్మార్గమార్గము నుండి బుద్ధిని మరలించనప్పుడు, తప్పులు చేయుట మాననప్పుడు, మనస్సు చలింపకుండ నిలబెట్టలేనప్పుడు జ్ఞానము ద్వారా కూడ ఆత్మసాక్షాత్కారమును పొందలేడు.

5. సరియయిన నడవడి :

ఎల్లప్పుడు సత్యమును పలుకుచు, తపస్సు చేయుచు, లోన జూచుచు బ్రహ్మచారిగ నుండినగాని ఆత్మసాక్షాత్కారము లభించదు.

6. ప్రియమైనవాని కంటె శ్రేయస్కరమైనవానిని కోరుట :

లోకములో రెండు తీరుల వస్తువులున్నవి. ఒకటి మంచిది; రెండవది ప్రీతికరమయినది. మొదటిది వేదాంత విషయములకు సంబంధించినది. రెండవది ప్రాపంచిక విషయములకు సంబంధించినది. ఈ రెండును మానవుని చేరును. వీనిలో నొకదానినే అతడెంచుకొనవలెను. తెలివిగలవాడు మొదటిదానిని అనగా శుభమైన దానిని కోరును. బుద్ధి తక్కువవాడు రెండవ దానిని కోరును.

7. మనస్సును ఇంద్రియములను స్వాధీనమందుంచుకొనుట :

శరీరము రథము; ఆత్మ దాని యజమాని; బుద్ధి ఆ రథమును నడుపు సారథి; మనస్సు కళ్ళెము; ఇంద్రియములు గుఱ్ఱములు; ఇంద్రియ విషయములు వాని మార్గములు. ఎవరికి గ్రహించు శక్తి లేదో, ఎవరి మనస్సు చంచలమయినదో, ఎవరి యింద్రియములు అస్వాధీనములో (బండి తోలువాని దుర్మార్గపు గుఱ్ఱముల వలె) వాడు గమ్యస్థానమును చేరలేడు. చావు పుట్టుకల చక్రములో పడిపోవును. ఎవరికి గ్రహించు శక్తి గలదో, ఎవరి మనస్సు స్వాధీనమందున్నదో, ఎవరి యింద్రియములు స్వాధీనమందుండునో (బండి నడుపువాని మంచి గుఱ్ఱమువలె) ఎవడు తన బుద్ధిని మార్గదర్శిగా గ్రహించి తన మనస్సును పగ్గముతో లాగి పట్టుకొనగలడో వాడు తన గమ్యస్థానమును చేరగలడు; విష్ణుపదమును చేరగలడు.

8. మనస్సును పావనము చేయుట :

మానవుడు ప్రపంచములో తన విధులను తృప్తిగా, ఫలాపేక్ష లేకుండ నిర్వర్తించని యెడల నతని మనస్సు పావనము కాదు. మనస్సు పావనము కానిదే యతడు యాత్మసాక్షాత్కారము పొందలేడు. పావనమైన మనస్సులోనే వివేకము (అనగా సత్యమైనదానిని యసత్యమైన దానిని కనుగొనుట)

వైరాగ్యము (అసత్యమైన దాని యందభిమానము లేకుండుట) మొలకలెత్తి క్రమముగా ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు దారితీయును. అహంకారము రాలిపోనిదే, లోభము నశించనిదే, మనస్సు కోరికలను విడచిపెట్టనిదే, ఆత్మ సాక్షాత్కారమున కవకాశము లేదు. దేహమే 'నేన'నుకొనుట గొప్ప భ్రమ. ఈ యభిప్రాయమందభిమానముండుటయే బంధమునకు కారణము. నీవాత్మ సాక్షాత్కారమును కాంక్షించినచో యీ యభిమానమును విడువవలెను.

9. గురువు యొక్క యావశ్యకత :

ఆత్మజ్ఞానము మిక్కిలి సూక్ష్మము గూఢమైనది. ఎవ్వరైనను తమ స్వశక్తిచే దానిని పొందుట కాశించలేరు. కనుక ఆత్మసాక్షాత్కారము పొందిన యింకొకరి (గురువు) సహాయము మిక్కిలి యవసరము. గొప్ప కృషి చేసి, శ్రమించి ఇతరులివ్వలేని దాని నతిసులభముగా గురువునుండి పొందవచ్చును. వారా మార్గమందు నడచియున్నవారు కావున శిష్యుని సులభముగా ఆధ్యాత్మిక ప్రగతిలో క్రమముగా ఒక మెట్టు మీద నుంచి యింకొక పై మెట్టునకు తీసికొని పోగలరు.

10. భగవంతుని కటాక్షము :

ఇది యన్నిటికంటె మిక్కిలి యవసరమైనది. భగవంతుడు తన కృపకు పాత్రులైనవారికి వివేకమును వైరాగ్యమును కలుగజేసి సురక్షితముగా భవసాగరము నుండి తరింపజేయగలడు. **"వేదము లభ్యసించుటవల్ల గాని మేధాశక్తి వల్లగాని పుస్తక జ్ఞానము వల్ల గాని యాత్మానుభూతి పొందలేరు. ఆత్మ యెవరిని వరించునో వారే దానిని పొందగలరు. అట్టివారికే యాత్మ తన స్వరూపమును తెలియజేయు"**నని కఠోపనిషత్తు చెప్పుచున్నది.

ఈ ప్రసంగము ముగిసిన పిమ్మట బాబా యా పెద్దమనుష్యుని వైపు తిరిగి ***"అయ్యా ! నీ జేబులో బ్రహ్మము యాబదింతలు 10 రూపాయల నోట్ల రూపముతో (250)*** నున్నది. ***దయచేసి దానిని బయటకు దీయుము"*** అనెను. ఆ పెద్ద మనుష్యుడు తన జేబు నుంచి నోట్లకట్టను బయటకు దీసెను. లెక్కపెట్టగా సరిగా 25 పదిరూపాయల నోట్లుండెను. అందరు

మిక్కిలి యాశ్చర్యపడిరి. బాబా సర్వజ్ఞతను జూచి వాని మనస్సు కరగెను. బాబా పాదములపైబడి వారి యాశీర్వాదమునకై వేడెను. అప్పుడు బాబా యిట్లనెను. "నీ బ్రహ్మపు నోటుల కట్టలను చుట్టి పెట్టుము. నీ పేరాసను, లోభమును పూర్తిగా వదలనంతవరకు నీవు నిజమైన బ్రహ్మమును చూడలేవు. ఎవరి మనస్సు ధనమందు, సంతానమందు, ఐశ్వర్యమందు లగ్నమైయున్నదో, వాడా యభిమానమును పోగొట్టునంతవరకు బ్రహ్మము నెట్లు పొందగలడు? అభిమానమనే భ్రమ, ధనమందు తృష్ణ, దుఃఖమను సుడిగుండము వంటిది. అది యసూయ యహంభావమను మొసళ్ళతో నిండియున్నది. ఎవడు కోరికలు లేనివాడో వాడు మాత్రమే ఈ సుడిగుండమును దాటగలడు. పేరాసయు బ్రహ్మజ్ఞానమును ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువముల వంటివి. అవి శాశ్వతముగా ఒకటికొకటి బద్ధవైరము గలవి."

ఎక్కడ పేరాస గలదో యక్కడ బ్రహ్మము గూర్చి యాలోచించుటకు గాని, దాని ధ్యానమునకు గాని తావులేదు. అట్లయినచో పేరాసగలవాడు విరక్తిని, మోక్షమును ఎట్లు సంపాదించగలడు ? లోభికి భ్రాంతి గాని, సంతుష్టిగాని, దృఢ నిశ్చయముగాని యుండవు. మనస్సునందేమాత్రము పేరాసయున్నను సాధనలన్నియు (ఆధ్యాత్మిక ప్రయత్నములు) నిష్ప్రయోజనములు.

ఎవడు ఫలాపేక్ష రహితుడు కాడో, ఎవడు ఫలాపేక్ష కాంక్షను విడువడో, ఎవనికి వానియందు విరక్తి లేదో యట్టివాడు గొప్ప చదువరియైనప్పటికి వాని జ్ఞానమెందుకు పనికిరానిది. ఆత్మసాక్షాత్కారము పొందుట కిది వానికి సహాయపడదు. ఎవరహంకారపూరితులో, ఎవరింద్రియ విషయముల గూర్చి యెల్లప్పుడు చింతించెదరో, వారికి గురుబోధలు నిష్ప్రయోజనములు. మనస్సును పవిత్రమొనర్చుట తప్పనిసరి యవసరము. అది లేనిచో మన ఆధ్యాత్మిక ప్రయత్నములన్నియు ఆడంబరము డాంబికము కొరకు చేసినట్లగును. కావున దేనిని జీర్ణించుకొనగలడో దేనిని శరీరమునకు పట్టించుకొనగలడో దానినే వాడు తీసుకొనవలెను. నా ఖజానా నిండుగా నున్నది. ఎవరికేది కావలసిన దానిని వారికివ్వగలను. కాని వానికి పుచ్చుకొను యోగ్యత గలదా లేదా ? యని నేను మొదట పరీక్షించవలెను. నేను చెప్పినదానిని జాగ్రత్తగా విన్నచో నీవు తప్పక మేలు పొందెదవు. ఈ మసీదులో కూర్చొని నేనెప్పుడు అసత్యములు పలుకను !"

ఒక యతిథిని ఇంటికి బిలిచినప్పుడు ఇంటిలోనివారు, అక్కడున్నవారు, స్నేహితులు, బంధువులు గూడ అతిథితో పాటు విందులో పాల్గొందురు. కావున నప్పుడు మసీదులో నున్నవారందరు బాబా ఆ పెద్ద మనుష్యునకు చేసిన యీ ఆధ్యాత్మిక విందులో పాల్గొనిరి. బాబా యాశీర్వాదములను పొందిన పిమ్మట అచ్చట నున్నవారందరును, ఆ పెద్దమనిషితో సహా, మిక్కిలి సంతోషముతో సంతుష్టి చెందినవారై వెళ్ళిపోయిరి.

బాబావారి వైశిష్ట్యము :

అనేకమంది సన్యాసులు ఇండ్లు విడచి యడవులలోని గుహలలోను, ఆశ్రమములలోను, నొంటరిగా నుండి జన్మరాహిత్యమునుగాని, మోక్షమును గాని సంపాదించుటకు ప్రయత్నించెదరు. వారితరుల గూర్చి యాలోచించక ఆత్మానుసంధానమందే మునిగి యుందురు. సాయిబాబా అట్టివారు కారు. బాబాకు ఇల్లుగాని, భార్యగాని, సంతానముగాని, బంధువులు గానిలేరు. అయినప్పటికి వారు సమాజములోనే యుండెడివారు. బాబా నాలుగయిదిండ్ల నుండి భిక్షచేసి ఎల్లప్పుడు వేపచెట్టు క్రిందనే కూర్చొనెడువారు. లౌకిక విషయములందు మగ్నులైన జనులకు, ఈ ప్రపంచములో నెట్లు ప్రవర్తించ వలయునో బోధించెడువారు. ఆత్మ సాక్షాత్కారము పొందిన పిమ్మట గూడ ప్రజల క్షేమమునకై పాటుపడు సాధువులు, యోగులు మిక్కిలి యరుదు. అట్టివారిలో శ్రీ సాయిబాబా ప్రథమ గణ్యులు.

కనుక హేమాడ్‌పంతు ఇట్లు చెప్పెను. "ఏ దేశమునందు సాయిబాబా యను యీ అపూర్వము అమూల్యము యైన పవిత్రరత్నము పుట్టినదో యా దేశము ధన్యము ! ఏ కుటుంబములో వీరు పుట్టిరో యదియు ధన్యము ! ఏ తల్లిదండ్రులకు వీరు పుట్టిరో వారును ధన్యులు !"

16-17 అధ్యాయములు సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

18-19 అధ్యాయములు

ప్రస్తావన; సాఠే; శ్రీమతి రాధాబాయి దేశముఖ్; మన ప్రవర్తన గూర్చి బాబా యుపదేశము; సద్విచారములను ప్రోత్సహించి సాక్షాత్కారమునకు దారి జూపుట; ఉపదేశములో వైవిధ్యము-నింద గూర్చి బోధ; పనికి తగిన ప్రతిఫలము

గత రెండు అధ్యాయములో బ్రహ్మజ్ఞానము నభిలషించు ఒక ధనికుని బాబా యెట్లు ఆదరించెనో హేమాడ్‌పంత్ వర్ణించెను. రాబోవు రెండు అధ్యాయములలో హేమాడ్‌పంత్‌ను బాబా యెట్లు ఆమోదించి యాశీర్వదించెనో, బాబా యెట్లు తమ భక్తులలో మంచి యాలోచనలు ప్రేరేపించి మోక్షమునకు మార్గము చూపుచుండెనో, ఆత్మోన్నతి గూర్చి, పరనింద గూర్చి, ఇతరుల కష్టమునకు ఇవ్వవలసిన ప్రతి ఫలమును గూర్చి, బాబా వారి ప్రబోధము లెట్టివో వర్ణింతుము.

ప్రస్తావన :

సద్గురువు మొట్టమొదట తన శిష్యుల యోగ్యతను గనిపెట్టి, వారి మనస్సు కలత చెందకుండ తగిన బోధచేసి, తుదకు వారి లక్ష్యమైన ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు దారి చూపునను విషయమందరికి తెలిసినదే. ఈ

విషయములో సద్గురవు బోధించిన దానిని నితరులకు వెల్లడి చేయరాదని కొందరనెదరు. అట్లు గురువు బోధించినదానిని వెల్లడిచేసినచో ఆ బోధలు నిష్ప్రయోజనములగునని వారి యాలోచన. ఇది సరియైనది కాదు. సద్గురువు వర్షాకాలపు మేఘమువంటివారు. వారు తమ యమృత తుల్యములైన బోధలను పుష్కలముగా విశాల ప్రదేశములందు కురిపించెదరు. వానిని మనమనుభవించి హృదయమునకు తృప్తికరముగా జీర్ణించుకొని, పిమ్మట నిస్సంకోచముగా ఇతరుల మేలుకొరకు వెల్లడి చేయవలెను. ఇది వారు మన జాగ్రదవస్థలోనే గాక స్వప్నావస్థలో కూడ తెలియజేయు విషయములకు వర్తించును. తన స్వప్నమందు గనిన **'రామరక్షా స్తోత్రము'**ను బుధ కౌశిక ఋషి ప్రచురించిన యుదాహరణము నిచ్చట స్మరించవలెను.

ప్రేమగల తల్లి, గుణమిచ్చు చేదైన యౌషధములను బిడ్డ మేలుకొరకే బలవంతముగా గొంతులోనికి త్రోయునట్లు, ఆధ్యాత్మిక విషయములను బాబా తన భక్తులకు బోధించువారు. వారి మార్గము రహస్యమైనది కాదు. అది బహిరంగమైనది. వారి బోధల ననుసరించిన భక్తుల ధ్యేయము నెరవేరెడిది. సాయిబాబా వంటి సద్గురువులు మన జ్ఞాననేత్రములను తెరిపించి యాత్మ యొక్క దైవీ సౌందర్యములను జూపి మన కోరికలను నెరవేర్చెదరు. ఇది జరిగిన పిమ్మట, మన ఇంద్రియ విషయ వాంఛలు నిష్క్రమించి, వివేక వైరాగ్యములను జంట ఫలములు చేతికి వచ్చును. నిద్రలో కూడ ఆత్మజ్ఞానము మొలకెత్తును. సద్గురువుల సహవాసము చేసి, వారిని సేవించి వారి ప్రేమను పొందినచో నిదంతయు మనకు లభించును. భక్తుల కోరికలు నెరవేర్చు భగవంతుడు మనకు తోడ్పడి, మన కష్టములను, బాధలను తొలగించి మనలను సంతోషపెట్టును. ఈ యభివృద్ధి పూర్తిగా సద్గురుని సహాయము వలననే జరుగును. సద్గురువును భగవంతునివలె కొలువవలెను. కాబట్టి మనము సద్గురువును వెదకవలెను. వారి కథలను వినవలెను. వారి పాదములకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి వారి సేవ చేయవలెను. ఇక ఈ యధ్యాయములోని ముఖ్యకథను ప్రారంభించెదము.

సాఠే :

సాఠే యనునతడు ఒకప్పుడు మిక్కిలి పలుకుబడి కలిగియుండెను. కాలాంతరమున వ్యాపారములో చాలా నష్టము పొందెను. అంతేగాక మరికొన్ని సమస్య లతనిని చీకాకు పరచెను. అందుచే నతడు విచారగ్రస్తుడయ్యెను. విరక్తి చెందెను. మనస్సు చెడి చంచలమగుటచే నిల్లు విడిచి చాలా దూరము పోవలెననుకొనెను. మానవుడు సాధారణముగా భగవంతుని గూర్చి చింతించడు గాని, కష్టములు, నష్టములు, దుఃఖములు చుట్టుకొనినప్పుడు భగవంతుని ధ్యానము చేసి విముక్తి పొందుటకు ప్రార్థించును. వాని పాపకర్మలు ముగియు వేళకు భగవంతుడు వానికొక యోగీశ్వరునితో కలిసికొనుట సంభవింపజేయును. వారు తగిన సలహానిచ్చి వాని క్షేమమును జూచెదరు. సాఠేగారికి కూడ అట్టి యనుభవము కలిగెను. అతని స్నేహితులు షిరిడీకి వెళ్ళుమని సలహా ఇచ్చిరి. అచ్చట సాయిబాబాను దర్శించి యనేకమంది శాంతి పొందుచుండిరి. వారి కోరికలు గూడ నెరవేరుచుండెను. సాఠేగారికి ఇది నచ్చెను. వెంటనే 1917వ సంవత్సరములో షిరిడీకి వచ్చెను. అచ్చట శాశ్వత బ్రహ్మవలె స్వయం ప్రకాశుడై, నిర్మలుడు, శుద్ధ స్వరూపుడునగు సాయిబాబాను చూచిన వెంటనే యతనికి మనశ్చాంచల్యము తగ్గిపోయి శాంతి కలిగెను. వాని పూర్వజన్మ పుణ్యము వలన బాబా యొక్క పవిత్రమయిన పాదసేవ లభించెను. అతడు గొప్ప మనోబలము గలవాడగుటచే వెంటనే **గురుచరిత్ర** పారాయణము మొదలు పెట్టెను. 7 రోజులలో చరిత్ర చదువుట పూర్తికాగానే బాబా యానాడు రాత్రి అతనికొక దృష్టాంతమును చూపెను. అది యిట్లుండెను :

బాబా **గురుచరిత్రము** చేతిలో బట్టుకొని దానిలోని విషయములను ఎదుట కూర్చున్న సాఠేకు బోధించుచున్నట్లు, అతడు దానిని శ్రద్ధగా వినుచున్నట్లు జూపెను. సాఠే నిద్ర నుంచి లేచిన వెంటనే కలను జ్ఞాపకముంచుకొనెను. మిగుల సంతసించెను. అజ్ఞానమనే నిద్రలో గుఱ్ఱుపెట్టి నిద్రపోవుచున్న తనవంటివారిని లేపి, గురుచరితామృతమును రుచి చూపుట

బాబా యొక్క దయార్ద్రహృదయమె గదా యనుకొనెను. ఆ మరుసటి దినమాదృశ్యమును కాకాసాహెబు దీక్షితుకు తెలియజేసి దాని భావమేమయి యుండునో సాయిబాబా నడిగి తెలుసుకొనుమనెను. ఒక సప్తాహము చాలునో లేక యింకొక సప్తాహము పారాయణము చేయవలెనో కనుగొనమనెను. కాకాసాహెబు సమయము చూచి బాబాను ఇట్లడిగెను, **"ఓ దేవా ! యీ దృశ్యము వలన సాఠేకు ఏమని చెప్ప నిశ్చయించితివి ? అతడూరకొన వలెనా లేక యింకొక సప్తాహము పారాయణము చేయవలెనా ? అతడు అమాయిక భక్తుడు; అతని కోరిక నెరవేరవలెను. అతనికి దృష్టాంతార్థమును బోధించవలెను. వాని నాశీర్వదింపు"**డన బాబా, ***"అతడు గురుచరిత్ర మింకొక సప్తాహము పారాయణ చేయవలెను. ఆ గ్రంథమునే జాగ్రత్తగా పఠించినచో నాతడు పావనుడగును; మేలు పొందగలడు. భగవంతుడు ప్రీతి చెంది వానిని ప్రపంచబంధముల నుండి తప్పించును !"*** అనెను.

ఆ సమయమున హేమాడ్‌పంతు అచ్చట నుండి, బాబా కాళ్ళు నొత్తుచుండెను. బాబా పలుకులు విని యతడు తన మనస్సులో నిట్లనుకొనెను: **"సాఠే యొక్క వారమే పారాయణ చేసి ఫలితమును పొందెనా! నేను నలుబది సంవత్సరములనుంచి పారాయణ చేయుచున్నాను గాని నాకు ఫలితము లేదు గదా ! అతడిక్కడ 7 దినములు మాత్రమే నివసించెను. నేనో 7 సంవత్సరములనుంచి యున్నాను. నా ప్రయత్నములు నిష్ఫలమా యేమి ? చాతకపక్షి మేఘమునుంచి పడు నీటి బిందువుకై కనిపెట్టుకొని యున్నట్లు నేను కూడ బాబా తమ దయామృతమును నాపై వర్షించెదరని, వారి బోధనలచే నన్ను ఆశీర్వదించెదరని కనిపెట్టుకొని యున్నాను".** ఈ ఆలోచన వాని మనస్సులో మెదలిన వెంటనే బాబా దానిని గ్రహించెను. భక్తుల మనస్సులలో నుండెడి యాలోచనలన్నియు బాబా గ్రహించెడివారు. అంతియేగాక, చెడ్డ యాలోచనలను అణచుచు, మంచి ఆలోచనలను ప్రోత్సహించువారు. హేమాడ్‌పంతు మనస్సును గనిపెట్టి బాబా వానిని వెంటనే లేపి, శ్యామావద్దకు

పోయి అతనివద్ద 15 రూపాయలు దక్షిణ తీసుకొని, అతనితో కొంతసేపు మాట్లాడిన పిమ్మట రమ్మనెను. బాబా మనస్సున కారుణ్యోదయమయ్యెను. కాన వారిట్లాజ్ఞాపించిరి. బాబా యాజ్ఞను జవదాటగల వారెవరు ?

హేమాడ్‌పంత్ వెంటనే మసీదు విడచి శ్యామా గృహమునకు పోయెను. అప్పుడే యతడు స్నానము చేసి ధోవతి కట్టుకొనుచుండెను. అతడు బయటకు వచ్చి హేమాడ్‌పంత్ నిట్లడిగెను : **'మధ్యాహ్న హారతి సమయమందు మీరిక్కడ ఏల యున్నారు ? మీరు మసీదు నుంచి వచ్చుచున్నట్లున్నదే ! మేరేల చీకాకుతో చంచలముగా నున్నారు ? మీ రొంటరిగా వచ్చినారేల? కొంతసేపు కూర్చొని విశ్రాంతి చెందుడు. నా పూజను ముగించి వచ్చెదను. ఈలోగా తాంబూలము వేసికొనుడు. పిమ్మట ఆనందముగా కొంతసేపు కూర్చొని మాట్లాడు కొనెదము!"** ఇట్లనుచు నతడు లోపలికి పోయెను. హేమాడ్‌పంతు ముందర వసారాలో కూర్చొనెను. కిటికీలో **ఏకనాథ భాగవత**మను ప్రసిద్ధ మరాఠీ గ్రంథముండెను. ఇది భాగవతములోని యేకాదశస్కంధమునకు ఏకనాథుడు వ్రాసిన వ్యాఖ్యానము. సాయిబాబా సిఫారసు చేయుటచే బాపూసాహెబు దీక్షితు (శ్రీకృష్ణునకు అర్జునునకు జరిగిన సంభాషణా రూపమైన) **భగవద్గీత**, దాని మరాఠీ వ్యాఖ్యానమైన **భావార్థదీపిక** (జ్ఞానేశ్వరి), (శ్రీకృష్ణునకు అతని సేవకుడగు ఉద్ధవునకు జరిగిన సంభాషణా రూపమైన) **ఏకనాథ భాగవతము** మరియు **భావార్థ రామాయణమును** నిత్యము షిరిడీలో చదువుచుండెడివాడు. భక్తులు వచ్చి బాబాను ఏదైన ప్రశ్నలు వేసినప్పుడు బాబా కొంతవరకు జవాబిచ్చి, అటుపైన వారిని ఆ గ్రంథముల పారాయణమును వినుమని పంపుచుండెను. ఈ గ్రంథములే భాగవత ధర్మములోని ముఖ్య గ్రంథములు. భక్తులు బాబా ఆజ్ఞానుసారము ఆ సత్సంగములకు పోయి, ఆ గ్రంథములు వినునప్పుడు వారి ప్రశ్నలకు సంతృప్తికరమైన సమాధానములు లభించుచుండెను. హేమాడ్‌పంతు కూడ నిత్యము **ఏకనాథ భాగవతము**ను పారాయణము చేయువాడు.

హేమాడ్‌పంత్ ఆ దినము తాను నిత్యము చదువు గ్రంథభాగము పూర్తిచేయకయే కొందరు భక్తులతో కలసి మసీదుకు పోయెను. శ్యామా ఇంటి కిటికీలో నున్న **ఏకనాథ భాగవతము** తీయగా తానానాడు పూర్తిచేయని భాగము వద్దనే పుస్తకము తెరుచుకొనెను. తన నిత్య పారాయణము పూర్తి చేయుటకే కాబోలు బాబా తననచ్చటకు పంపెనని హేమాడ్‌పంత్ యనుకొనెను. వెంటనే తన నిత్య పారాయణమును పూర్తిచేసెను. పిమ్మట శ్యామా తన పూజను ముగించి బయటకు వచ్చెను. వారిరువురికి ఈ దిగువ సంభాషణ జరిగెను.

హేమాడ్‌పంతు : నేను బాబా వద్ద నుండి యొక కబురు తీసికొని వచ్చినాను. బాబా నీ వద్ద నుండి 15 రూపాయలు దక్షిణ తీసికొని రమ్మని నన్ను ఆజ్ఞాపించి యున్నారు. అంతేకాదు, కొంతసేపు నీతో కూర్చొని మాట్లాడిన పిమ్మట మసీదుకు రమ్మని చెప్పిరి.

శ్యామా : (ఆశ్చర్యముతో) నా వద్ద డబ్బులేదు. నా 15 సాష్టాంగ నమస్కారములు పైకమునకు బదులుగా బాబాకు సమర్పింపుము.

హేమాడ్‌పంతు : సరే నీ నమస్కారము లామోదింపబడెను. మనము కూర్చొని కొంతసేపు మాట్లాడుకొనెదము. మన పాపములను నశింపజేయునట్టి బాబా లీలలను, కథలను చెప్పుము.

శ్యామా : అయితే కొంతసేపు కూర్చొనుము. ఈ దేవుని (బాబా) లీలలు మిక్కిలి యాశ్చర్యకరమైనవని నీకిదివరకే తెలియును. నేను పల్లెటూరి వాడను; నీవు చదువుకొన్న పట్టణవాసివి. నీవిక్కడకు వచ్చిన తరువాత కొన్ని లీలలను చూచియే యుందువు. వానిని నీ ముందు నేనెట్లు వర్ణించగలను? సరే యీ తమలపాకులు వక్క సున్నము తీసికొని తాంబూలము వేసికొనుము. నేను లోపలకు బోయి దుస్తులు ధరించి వచ్చెదను.

కొద్ది నిముషములలో శ్యామా బయటికి వచ్చి హేమాడ్‌పంతుతో మాట్లాడుచు కూర్చొనెను. అతడిట్లనియెను : "ఈ దేవుని (బాబా) లీల కనుగొనశక్యము కానిది. వారి లీలల కంతులేదు. వానినెవరు

గమనించగలరు? వారీ లీలలతో వినోదించు నట్లగుపడినను వారు వాని నంటినట్లు కాన్పించరు. మావంటి జానపదులకేమి తెలియును ? బాబాయే యీ కథల నెందుకు చెప్పరాదు ? నీవంటి పండితులను నావంటి పామరునివద్ద కేల పంపుచున్నారు ? వారి మార్గములు ఊహింపరానివి. అవి మానవుల చేష్టలు కావలని చెప్పగలను. **"ఈ యుపోద్ఘాతముతో శ్యామా యిట్లనెను : "నాకొక కథ జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది. అది నీకు చెప్పెదను. నాకది స్వయముగా తెలియును. భక్తుడెంత మనోనిశ్చయముతో పట్టుదలతో నుండునో, బాబా యంత త్వరగా వానికి సహాయపడును. ఒక్కొక్కప్పుడు బాబా భక్తులను కఠిన పరీక్ష చేసిన పిమ్మట వారికి ఉపదేశము నిచ్చును".** (ఇచ్చట ఉపదేశమనగా నిర్దేశము).

ఉపదేశమనుమాట విన్నతోడనే హేమాడ్‌పంత్ మనస్సులో నొక స్మృతి తళుక్కుమనెను. వెంటనే సాఠేగారి **గురుచరిత్ర** పారాయణము జ్ఞప్తికి వచ్చెను. తన మనస్సునకు శాంతి కలిగించు నిమిత్తము బాబా తన నచ్చటకు పంపి యుండుననుకొనెను. అయినప్పటికి ఈ భావము నణచుకొని, శ్యామా చెప్పు కథలను వినుటకు సిద్ధపడెను. ఆ కథలన్నియు బాబాకు తన భక్తులందెట్టి దయాదాక్షిణ్యములు గలవో తెలుపును. వానిని వినగా హేమాడ్‌పంతుకు ఒక విధమైన సంతోషము కలిగెను. శ్యామా ఈ దిగువ కథను చెప్పదొడంగెను.

శ్రీమతి రాధాబాయి దేశ్‌ముఖ్ :

రాధాబాయి యను యొక ముసలమ్మ యుండెను. ఆమె ఖాశాబా దేశ్‌ముఖ్‌గారి తల్లి. బాబా ప్రఖ్యాతి విని ఆమె సంగమనేరు గ్రామ ప్రజలతో కలసి షిరిడీకి వచ్చెను. బాబాను దర్శించి మిక్కిలి తృప్తిచెందెను. ఆమె బాబాను గాఢముగా ప్రేమించెను. బాబాను తన గురువుగా చేసికొని యేదైన యుపదేశమును పొందవలెనని మనోనిశ్చయము చేసికొనెను. ఆమెకింకేమియు తెలియకుండెను. బాబా యామె సంకల్పమును ఆమోదించక తనకు మంత్రోపదేశము చేయనిచో నుపవాసముండి చచ్చెదనని మనోనిశ్చయము చేసికొనెను. ఆమె తన బసలోనే యుండి భోజనము, నీరు మానివేసెను.

అట్లు మూడు రోజులు గడిచెను. ఆమె పట్టుదలకు నేను (శ్యామా) భయపడి యామె పక్షమున బాబాతో నిట్లంటిని. **'దేవా ! మీరేమి ప్రారంభించితిరి ? నీ వనేకమంది నిచ్చటకు ఈడ్చెదవు. ఆ ముదుసలిని నీవెరిగియే యుందువు. ఆమె మిక్కిలి పట్టుదల గలది. ఆమె నీపైన ఆధారపడియున్నది. ఆమె చచ్చువరకు ఉపవసింప నిశ్చయించుకొనియున్నది. నీవు ఆమె ననుగ్రహించి ఉపదేశమిచ్చునంతవరకామె తన నిరాహారదీక్షను మానదు. ఆమెకేమైన హాని జరిగినచో ప్రజలు నిన్నే నిందించెదరు. నీవు తగిన ఆదేశమివ్వకపోవుటచే ఆమె చచ్చినదని లోకులనెదరు. కాబట్టి యామెను కరుణించుము, ఆశీర్వదించుము, ఆమెకు తగిన దారి చూపుము !''** ఆమె మనో నిశ్చయము జూచి, బాబా యామెను బిలిపించి, ఈ క్రింది విధముగా బోధించెను :

"ఓ తల్లీ ! అనవసరమైన యాతన కేల పాల్పడి చావును కోరుచున్నావు! నీవు నిజముగా నా తల్లివి; నేను నీ బిడ్డను. నాయందు కనికరించి నేను చెప్పునది పూర్తిగా వినుము ! నీకు నా వృత్తాంతమును చెప్పెదను. నీవు దానిని బాగా వినినచో నీకది మేలు చేయును. నాకొక గురువుండెను. వారు గొప్ప యోగీశ్వరులు; మిక్కిలి దయార్ద్ర హృదయులు. వారికి చాలాకాలము శుశ్రూష చేసితిని, కాని నా చెవిలో వారే మంత్రము నూదలేదు. నాకు వారిని వదలిపోవ తలంపే లేకుండెను. నేను వారితోనే యుండుటకు, వారి సేవ చేయుటకు, వారి వద్ద కొన్ని ఉపదేశములను గ్రహించుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. కాని వారి మార్గము వారిది. వారు నా తల గొరిగించిరి; నా నుండి రెండు పైసలు దక్షిణ యడిగిరి. నేను దానిని వెంటనే వారికి సమర్పించితిని. 'మీ గురువుగారు పూర్ణకాములయినచో వారు మిమ్ములను దక్షిణ యడుగనేల ? వారు నిష్కాములని యెట్లనిపించుకొందురు ?' అని నీవడుగవచ్చును. దానికి సమాధానము సూటిగా చెప్పగలను. వారు డబ్బును లక్ష్యపెట్టేవారు కారు. ధనముతో వారు చేయున దేమున్నది ? వారు కోరిన రెండు కాసులలో ఒకటి నిష్ఠ, రెండవది సంతోష స్థైర్యములతో గూడిన ఓరిమి! నేనీ రెంటినీ వారి కర్పించితిని. వారు ప్రసన్నులైరి.

"నా గురువును అట్లు 12 సంవత్సరములు సేవించితిని. వారే నన్ను పెంచి పోషించిరి. భోజనమునకు గాని వస్త్రములకు గాని నాకు లోటు లేకుండెను. వారు పరిపూర్ణులు. వారు ప్రేమావతారమని చెప్పవచ్చును. ఆ ప్రేమను నేనెట్లు వర్ణించగలను ? వారు నన్ను మిక్కిలి ప్రేమించెడివారు. ఆ విధమైన గురువే యుండరు. నిరంతర ధ్యానములో నున్న వారిని తదేకముగ జూచుచుండెడివాడను. మేమిద్దరమానందములో మునిగెడివారము. రాత్రింబవళ్ళు నిద్రాహారములు లేక నేను వారివైపు దృష్టి నిగిడ్చితిని. వారిని చూడనిచో నాకు శాంతి లేకుండెను. వారి ధ్యానము, వారి సేవ తప్ప నాకింకొటి లేకుండెను. వారే నాయాశ్రయము. నా మనస్సు ఎల్లప్పుడు వారియందే నాటుకొని యుండెడిది. ఇదియే వారడిన దక్షిణలో ఒక పైస. 'సబూరి' (సంతోష స్థైర్యములతో గూడిన ఓరిమి) యనునది రెండవ పైసా. నేను మిక్కిలి సంతోషముతో చాలాకాలము కనిపెట్టుకొని వారి సేవ చేసితిని. ఈ ప్రపంచమనే సాగరమును 'సబూరి' యను ఓడ నిన్ను సురక్షితముగా దాటించును. సబూరి యనునది అత్యంత ఉత్తమ లక్షణము. అది పాపములన్నిటిని తొలగించును; కష్టములను పారద్రోలును. అనేకవిధముల అవాంతరములను తొలగించి, భయమును పారద్రోలును. తుదకు జయమును కలుగజేయును. సబూరి యనునది సుగుణములకు గని, మంచి యాలోచనకు తోడువంటిది. నిష్ఠ, సబూరి అనునవి అన్యోన్యమైన అక్కచెల్లెండ్ర వంటివి.

"నా గురువు నానుండి యితరమేమియు ఆశించి యుండలేదు. వారు నన్ను ఉపేక్షింపక సర్వకాల సర్వావస్థలయందు కాపాడుచుండెడివారు. నేను వారితో కలసి యుండెడివాడను. ఒక్కొక్కప్పుడు వారిని విడిచి యుండినను, వారి ప్రేమకు ఎన్నడును లోటు కలుగలేదు. వారు తమ దృష్టి చేతనే నన్ను కాపాడుచుండెడివారు. తాబేలు తన పిల్లలను కేవలము తన దృష్టితో పెంచునట్లు, నన్ను గూడ నా గురువు తమ దృష్టితో పోషించుచుండెడివారు. తల్లి తాబేలు ఒక ఒడ్డున నుండును. బిడ్డ తాబేలు రెండవ యొడ్డున ఉండును.

తల్లి తాబేలు, పిల్ల తాబేలుకు ఆహారము పెట్టుట గాని, పాలిచ్చుట గాని చేయదు. తల్లి తన పిల్లలపై తన దృష్టిని పోనిచ్చును. పిల్లలెదిగి పెద్దవి యగును. అటులనే మా గురువు కూడా తమ దృష్టిని నా యందు నిల్పి, నన్ను ప్రేమతో గాపాడిరి. ఓ తల్లీ ! నా గురువు నాకు మంత్రమేమియు నుపదేశించలేదు. అటువంటప్పుడు నేను నీ చెవిలో మంత్రమెట్లు ఊదగలను? గురువు యొక్క ప్రేమమయమయిన తాబేలు చూపే మనకు సంతోషము నిచ్చునని జ్ఞాపకముంచుకొనుము. మంత్రముగాని యుపదేశము గాని యెవ్వరి వద్దనుండి గాని పొందుటకు ప్రయత్నించకుము. నీయాలోచనలు, నీవు చేయు పనులు నాకొరకే వినియోగించుము. నీవు తప్పక పరమార్థమును పొందెదవు. నాపైన సంపూర్ణ హృదయముతో చూడుము. నేను నీ వైపు అట్లనే చూచెదను. ఈ మసీదులో కూర్చొని నేను నిజమునే చెప్పెదను. నిజము తప్ప మరేమియు మాట్లాడను. ఏ సాధనలు గాని యారు శాస్త్రములలో ప్రావీణ్యముగాని యవసరము లేదు. నీ గురువునందు ప్రేమ విశ్వాసముల నుంచుము. గురువే సర్వమును చేయువాడనియు, కర్తయనియు పూర్తిగా నమ్ముము. ఎవరయితే గురువు యొక్క మహిమను, గొప్పదనమును గ్రహించెదరో, ఎవరయితే గురుని బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వర స్వరూపుడని యెంచెదరో వారే ధన్యులు"!

ఈ ప్రకారముగా ఉపదేశించి బాబా యా ముసలమ్మను ఒప్పించెను. ఆమె బాబాకు నమస్కరించి యుపవాసమును వదలుకొనెను.

ఈ కథను జాగ్రత్తగాను, శ్రద్ధగాను విని దాని ప్రాముఖ్యమును, సందర్భమును గుర్తించి, హేమాడ్‌పంతు మిక్కిలి యాశ్చర్యపడెను. ఈ యాశ్చర్యకరమైన బాబా లీలను జూచి అతని యాపాదమస్తకము పులకరించెను. సంతోషముతో నుప్పొంగెను. గొంతుక యారిపోయెను. ఒక్క మాటైన మాట్లాడుటకు చేత కాకుండెను. శ్యామా అతని నీ స్థితిలో జూచి **"ఏమి జరిగినది ? ఏల యూరకున్నావు ? అట్టి బాబా లీలలు నీకెన్ని వర్ణింపవలెను"** ? అని అడిగెను.

అదే సమయమందు మసీదులో గంట మ్రోగెను. మధ్యాహ్న హారతి పూజ ప్రారంభమయ్యెనని గ్రహించిరి. కనుక శ్యామా, హేమాడ్‌పంతులిద్దరూ మసీదుకు త్వరగా పోయిరి. బాపూసాహెబు జోగు అప్పుడే హారతి ప్రారంభించెను. స్త్రీలు మసీదు నిండిరి. దిగువ ఖాళీ జాగాలో పురుషులు నిండిరి. అందరు బాజా భజంత్రీలతో నొకే వరుసతో హారతి పాడుచుండిరి. బాబాకు కుడివైపు శ్యామా; ముందర హేమాడ్‌పంతు కూర్చొనిరి. వారిని జూచి బాబా హేమాడ్‌పంతును శ్యామా యిచ్చిన దక్షిణ నిమ్మనెను. శ్యామా రూపాయలకు బదులు నమస్కారముల నిచ్చెననియు, శ్యామా ప్రత్యక్షముగా గలడు కనుక అడుగవచ్చుననెను. బాబా యిట్లనెను : *"సరే, మీరిద్దరు **కొంతసేపు మాట్లాడుకొంటిరా ? అట్లయినచో మీరేమి మాట్లాడుకొనినారో చెప్పుము"***. గంటల చప్పుడును, మద్దెల శబ్దమును, పాటల ధ్వనిని లెక్కించక హేమాడ్‌పంతు బాబాకు జరిగిన దంతయు చెప్పటకు ఆతురపడెను. తాము ముచ్చటించినదంతయు తనకు చాలా ఆనందము కలుగజేసినదనియు, ముఖ్యముగా ముసలమ్మ కథ మిక్కిలి యాశ్చర్యము కలుగజేసినదనియు, దానిని విని బాబా లీలలు అగోచరములని తెలిసికొంటిననియు ఆ కథ రూపముతో తన్ను బాబా ఆశీర్వదించిరని హేమాడ్‌పంతు చెప్పెను. అప్పుడు బాబా ***"కథ చాలా అద్భుతమైనది. నీవెట్టుల ఆనందించితివి ? నాకా విషయమై వివరములన్నియు చెప్పుము"*** అనిరి. అప్పుడు హేమాడ్‌పంతు తానింతకు ముందు విన్న కథను పూర్తిగా బాబాకు వినిపించి, యది తన మనమునందు శాశ్వత ప్రభావమును కలిగించినదని చెప్పెను. ఇది విని బాబా మిగుల సంతసించెను. *"ఆ కథ నీకు నచ్చినదా ? దాని ప్రాముఖ్యమును నీవు గుర్తించితివా" ?* యని బాబా హేమాడ్‌పంతునడిగెను. **"అవును బాబా నా మనశ్చాంచల్యము నిష్క్రమించినది. నాకు నిజమైన శాంతి విశ్రాంతి కలిగినది. సత్యమార్గమును కనుగొనగలిగితిని"** అని హేమాడ్‌పంతు బదులిచ్చెను.

బాబా యిట్లు చెప్పెను. *"నా పద్ధతి మిక్కిలి విశిష్టమైనది ! ఈ ఒక్క కథను జ్ఞప్తియందుంచుకొనుము. అది మిక్కిలి యుపయోగించును. ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు ధ్యానమవసరము. దాని నలవరచుకొన్నచో వృత్తులన్నియు శాంతించును. కోరికలన్నియు విడచి నిష్కామివై, నీవు సమస్త జీవరాశి యందు గల భగవంతుని ధ్యానింపుము. మనస్సు ఏకాగ్రమైనచో లక్ష్యము నెరవేరును. సదా నా నిరాకార స్వభావమును ధ్యానింపుము ! అదియే జ్ఞానస్వరూపము, చైతన్యము, ఆనందము. మీరిది చేయలేనిచో రాత్రింబగళ్ళు మీరు చూచుచున్న నాయీ యాకారమును ధ్యానించుడు. అట్లు కొన్నాళ్ళు చేయగా మీ వృత్తులు కేంద్రీకృతమగును. ధ్యాత, ధ్యానము, ధ్యేయము అను మూడింటికి గల బేధము పోయి ధ్యానించువాడు చైతన్యముతో నైక్యమై, బ్రహ్మముతో నభిన్నమగును. తల్లి తాబేలు నదికి నొక యొడ్డున నుండును. దాని పిల్ల లింకొక యొడ్డున నుండును. తల్లి వానికి పాలిచ్చుటగాని, పొదువుకొనుట గాని చేయదు. దాని చూపు మాత్రమే వానికి జీవశక్తి నిచ్చుచున్నది. చిన్న తాబేళ్ళు ఏమి చేయక తల్లిని జ్ఞాపకముంచుకొనును. తల్లితాబేలు చూపు చిన్నవానికి యమృత ధారవలె పనిచేయును. అదియే వాని బ్రతుకునకు సంతోషమునకు ఆధారము. గురువునకు శిష్యునకు గల సంబంధము ఇట్టిదే"*. బాబా యీ మాటలు పూర్తిచేయుసరికి, హారతి పూర్తియాయెను.అందరు **'శ్రీసచ్చిదానంద సద్గురు సాయినాథ్ మహారాజ్‌కిజై'** యని జయ జయ ధ్వానములు చేసిరి. ఓ ప్రియ పాఠకులారా ! యీ సమయమందు మనము కూడ మసీదులోని జనసమూహముతో కలిసి యున్నట్లు భావించి, మనము కూడ ఆ జయ జయ ధ్వనులలో పాల్గొందము.

హారతి పూర్తి కాగానే ప్రసాదము పంచి పెట్టిరి. బాబాకు నమస్కరించి బాపూసాహెబు జోగ్ బాబా చేతిలో కలకండ ముక్కను పెట్టెను. బాబా దాని నంతను హేమాడ్‌పంత్ చేతిలో పెట్టి యిట్లనెను : *"ఈ కథను నీవు మనసుకు పట్టించుకొని జ్ఞప్తియందుంచుకొనినచో, నీ స్థితి కలకండవలె తియ్యగా నుండును. నీ కోరికలన్నియు నెరవేరును. నీవు సుఖముగా నుందువు"*.

హేమాడ్‌పంతు బాబాకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి, "ఇట్లు ఎల్లప్పుడు నన్ను అనుగ్రహించుము, ఆశీర్వదించుము, కాపాడుము !" అని ప్రార్థించెను. అందుకు బాబా యిట్లు జవాబిచ్చెను. *"ఈ కథను వినుము. దీనిని మననము చేయుము. నిధి ధ్యాసనము చేయుము. అట్లయినచో నీవు భగవంతుని ఎల్లప్పుడు జ్ఞప్తి యందుంచుకొని ధ్యానించెదవు. భగవంతుడు నీ ముంద ప్రత్యక్షమగును".*

ఓ ప్రియమైన చదువరులారా ! అప్పుడు హేమాడ్‌పంతుకు కలకండ ప్రసాదము దొరికెను. ఇప్పుడు మనము ఈ కథయనే కలకండ ప్రసాదము పొందెదము. దానిని హృదయపూరితముగా సేవించి, ధ్యానించి, మనస్సున నిలిపెదము. ఇట్లు బాబా కృపచే బలముగాను, సంతోషముగాను నుండెదము. తథాస్తు !

19వ అధ్యాయము చివర హేమాడ్‌పంతు కొన్ని యితర విషయములను జెప్పియున్నారు. అవి యీ దిగువ పొందుపరచితిమి.

మన ప్రవర్తన గూర్చి బాబా యుపదేశము :

ఈ దిగువ చెప్పిన బాబా పలుకులు సాధారణమైనవయినప్పటికి అమూల్యములు. వానిని మనస్సునందుంచుకొని యట్లే చేసినచో నవి మనకు మేలు చేయును. *"ఏదైన సంబంధముండనిదే యొకరు ఇంకొకరి వద్దకుపోరు. ఎవరుగాని యెట్టి జంతువుగాని నీ వద్దకు వచ్చినచో నిర్ధాక్షిణ్యముగా వానిని తరిమివేయకుము. వానిని సాదరముగ చూడుము. దాహము గలవారికి నీరిచ్చినచో, ఆకలితో నున్న వారికి అన్నము పెట్టినచో, బట్టలు లేనివారికి బట్టలిచ్చినచో, నీ ఇంటి వసారా యితరులు కూర్చొనుటకు విశ్రాంతి తీసికొనుటకు వినియోగించినచో నిశ్చయముగా భగవంతుడు మిక్కిలి ప్రీతి జెందును. ఎవ్వరైన ధనసహాయము గోరి నీ వద్దకు వచ్చినచో, నీకిచ్చుట కిష్టము లేకున్న నీవు ఇవ్వనక్కరలేదు. కాని వానిపై కుక్కవలె మొఱగవద్దు. ఇతరులు నిన్నెంతగా నిందించినను నీవు కఠినముగా జవాబు నివ్వకుము. అట్టివానిని నీవెల్లప్పుడు ఓర్చుకొనినచో నిశ్చయముగా నీకు సంతోషము*

కలుగును. ప్రపంచము తలక్రిందులైనప్పటికి నీవు చలించకుము. నీవున్న చోటనే స్థైర్యముగా నిలిచి, నెమ్మదిగా నీ ముందర జరుగుచున్న నాటకమును చూచుచుండుము. నీకు, నాకు మధ్యగల గోడను నిర్మూలించుము. అప్పుడు మనమిద్దరము కలియు మార్గమేర్పడును. నాకు నీకు బేధము గలదనునదియే భక్తుని గురువునకు దూరముగా నుంచుచున్నది. దానిని నశింపజేయనిది మనకు ఐక్యత కలుగదు. 'అల్లామాలిక్ !' భగవంతుడే సర్వాధికారి. ఇతరులెవ్వరు మనలను కాపాడువారు కారు. భగవంతుని మార్గమసామాన్యము, మిక్కిలి విలువైనది, కనుగొన వీలులేనిది. వారి యిచ్ఛానుసారమే మనము నడచెదము. మన కోరికలను వారు నెరవేర్చెదరు. మనకు దారి చూపెదరు. ఋణానుబంధముచే మనమందరము కలిసితిమి. ఒకరికొకరు తోడ్పడి, ప్రేమించి సుఖముగాను సంతోషముగాను నుందము గాక. ఎవరయితే తమ జీవిత పరమావధిని పొందెదరో వారు అమరులై సుఖముగా నుండెదరు. తక్కినవారందరు పేరునకే ఊపిరి సలుపువరకు మాత్రమే బ్రతికెదరు".

సద్విచారములను ప్రోత్సహించి సాక్షాత్కారమునకు దారిచూపుట:

సాయిబాబా సద్విచారముల నెట్లు ప్రోత్సహించుచుండెనో తెలిసికొనుట మిగుల ఆసక్తికరముగా నుండును. భక్తి ప్రేమలతో వారికి సర్వస్య శరణాగతి చేసినచో వారు నీకెట్లు పదే పదే సహాయపడెదరో తెలియును. ప్రక్కనుంచి లేవగనే నీకేమయిన మంచి యాలోచన కలిగిన, దానిని తరువాత పగలంతయు వృద్ధి చేసినచో నీ మేధాశక్తి వృద్ధి పొందును. నీ మనస్సు శాంతి పొందును. హేమాడ్‌పంతు దీనికై ప్రయత్నించదలచెను. ఒక బుధవారము రాత్రి పండుకొనేటప్పుడిట్లనుకొనెను. రేపు గురువారము. శుభదినము. షిరిడీ పవిత్రమైన స్థలము కావున రేపటి దినమంతయు రామనామస్మరణతోనే కాలము గడపెదను అని నిశ్చయించుకొని పరుండెను. ఆ మరుసటి దినము లేవగనే, రామనామము ప్రయత్నము లేకుండ జ్ఞప్తికి వచ్చెను. అతడు మిక్కిలి సంతసించెను. కాలకృత్యములు దీర్చుకొనిన

పిమ్మట బాబాను జూచుటకు పువ్వులను దీసుకొని పోయెను. దీక్షిత్‌వాడా విడిచి బూటీవాడా దాటుచుండగా ఒక చక్కని పాట వినబడెను. ఔరంగాబాదునుంచి వచ్చినవాడొకడు మసీదులో బాబా ముందర పాడుచుండెను. అది ఏకనాథ్ మహరాజ్ రచించిన **'గురుకృపాంజన పాయో మేరే భాయి'** యనునది. గురువు కృపయను అంజనము లభించెను. దాని మూలమున తన కండ్లు తెరువబడెననియు, దానిచే తాను శ్రీరాముని లోన, బయట, నిద్రావస్థలోను, జాగ్రదవస్థలోను, స్వప్నావస్థలోను నన్నిచోట్లను చూచితినని చెప్పెడు పాట యది. అనేక పాటలుండగ బాబా భక్తుడగు ఔరంగాబాదు నివాసి యీ పాట నేల పాడెను ? ఇది సందర్భానుసారముగ బాబా చేసిన ఏర్పాటు కాదా ? హేమాడ్‌పంతు ఆనాడంతయు రామనామస్మరణచే కాలము గడుప నెంచినవాడు గావున నాతని మనోనిశ్చయము దృఢపరచుటకై బాబా యీ పాటను పాడించి యుండును.

రామనామ స్మరణ ఫలితము గూర్చి మహాత్ములందరిది ఒకే భావము. అది భక్తుల కోరికలు నెరవేర్చి వారిని కష్టములనుండి కాపాడును.

ఉపదేశములో వైవిధ్యము - నిందగూర్చి బోధ :

శ్రీసాయిబోధనకు ప్రత్యేక స్థలముగాని, ప్రత్యేక సమయముగాని యక్కరలేదు. సందర్భావసరములను బట్టి వారి ప్రబోధము నిరంతరము జరుగుచుండెను. ఒకనాడొక భక్తుడు ఇంకొక భక్తుని గూర్చి పరోక్షమున ఇతరుల ముందు నిందించుచుండెను. ఒప్పులు విడిచి భక్త సోదరుడు చేసిన తప్పులనే ఎన్నుచుండెను. మిక్కిలి హీనమైన అతని దూషణలు విన్నవారు విసిగిరి. అనవసరముగా ఇతరులను నిందించుటచే అసూయ, దురభిప్రాయము మొదలగునవి కలుగును. యోగులు నిందల నింకొక విధముగా భావించెదరు. మలినమును పోగొట్టుట కనేక మార్గములు గలవు. సబ్బుతో మాలిన్యమును కడుగవచ్చును. పరులను నిందించువాని మార్గము వేరు. ఇతరుల మలినములను వాడు తన నాలుకతో శుభ్రపరచును. ఒక విధముగా వాడు నిందించువానికి సేవ చేయుచున్నాడు. ఎట్లన, వాని

మలినమును వీడు తన నాలుకతో శుభ్రపరచుచున్నాడు. కావున తిట్టబడినవాడు, తిట్టినవానికి కృతజ్ఞతలు తెలుపవలెను ! అట్లు పరనిందకు పాల్పడువానిని బాబా సరిదిద్దిన పద్ధతి విశిష్టమైనది. నిందించువాడు చేసిన యపరాధమును బాబా సర్వజ్ఞగుటచే గ్రహించెను. మిట్ట మధ్యాహ్నము బాబా లెండీతోటకు పోవునపుడు వాడు బాబాను దర్శించెను. బాబా వానికొక పందిని జూపి యిట్లనెను, ***"చూడుము ! ఈ పంది అమేధ్యమును యెంత రుచిగా తినుచున్నదో ! నీ స్వభావముకూడా అట్టిదే ! ఎంత ఆనందముగ నీ సాటి సోదరుని తిట్టుచున్నావు. ఎంతయో పుణ్యము జేయగ నీకీ మానవజన్మ లభించినది. ఇట్లు చేసినచో షిరిడీ దర్శనము నీకు తోడ్పడునా ?"*** భక్తుడు నీతిని గ్రహించి వెంటనే పోయెను.

ఈవిధముగా బాబా సమయము వచ్చినప్పుడెల్ల ఉపదేశించుచుండెడివారు. ఈ యుపదేశములను మనస్సునందుంచుకొని పాటించినచో ఆత్మ సాక్షాత్కారము దూరము కాదు. ఒక లోకోక్తి కలదు. ***"నా దేవుడున్నచో నాకు మంచముపైని కూడ బువ్వ పుట్టును"***. అది భోజనము, వస్త్రములను గూర్చి చెప్పినది. ఎవరయిన దీనిని ఆధ్యాత్మిక విషయమై నమ్ముకొని ఊరకున్నచో చెడిపోయెదరు. ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకై సాధ్యమైనంత పాటుపడవలెను. ఎంత కృషి చేసిన నంత మేలు.

బాబా తాను సర్వాంతర్యామినని చెప్పెడివారు. అన్నిటియందు అనగా భూమి, గాలి, దేశము, ప్రపంచము, వెలుతురు, స్వర్గములందు వారు గలరు. ఆయన అనంతుడు. ఆ కనిపించెడి మూడున్నర మూరల దేహమే బాబాయని అనుకున్నవారికి పాఠము చెప్పుటకేవారు ఈ రూపముతో నవతారమెత్తిరి. బాబాకు సర్వస్య శరణాగతిచేసి, అహర్నిశలు వారినే ధ్యానించినచో, చక్కెర - తీపి, కెరటములు - సముద్రము, కన్ను - కాంతి కలిసియున్నట్లే శ్రీసాయితో తాదాత్మ్యతను పొందెదరు. ఎవరయితే చావుపుట్టుకల నుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించెదరో వారు శాంతము స్థిరమైన మనస్సుతో ధార్మిక జీవనము గడుపవలెను. ఇతరుల మనస్సు బాధించునట్లు

మాట్లాడరాదు. మేలొనరించు పనులనే చేయుచుండవలెను. తన కర్తవ్య కర్మల నాచరించుచు భగవంతునికి సర్వస్య శరణాగతి చేయవలెను. వాడు దేనికి భయపడనవసరము లేదు. ఎవరయితే భగవంతుని పూర్తిగా నమ్మెదరో, వారి లీలలను విని, యితరులకు చెప్పెదరో, ఇతర విషయములేమియు నాలోచించరో వారు తప్పక ఆత్మ సాక్షాత్కారము పొందుదురు. అనేక మందికి బాబా తన నామమును జ్ఞప్తియందుంచుకొని, శరణువేడు మనెను. 'తానెవరు' అనుదానిని తెలిసికొనగోరు వారికి శ్రవణమును మననమును చేయుమని సలహా యిచ్చెడివారు. కొందరికి భగవన్నామమును జ్ఞప్తి యందుంచు కొనువారు. కొందరికి తమ లీలలు వినుట, కొందరికి తమ పాదపూజ, కొందరికి అధ్యాత్మ రామాయణము, జ్ఞానేశ్వరి మొదలగు గ్రంథములు చదువుట, కొందరికి తమ పాదములవద్ద కూర్చొనుమనుట, కొందరిని ఖండోబా మందిరమునకు బంపుట, కొందరికి విష్ణు సహస్ర నామములు, కొందరికి ఛాందోగ్యోపనిషత్తు, భగవద్గీత పారాయణ చేయుమని విధించుచుండెను. వారి ఉపదేశములకు పరిమితి లేదు; అడ్డులేదు. కొందరికి స్వయముగా ఉపదేశము నిచ్చువారు; కొందరికి స్వప్నములో నిచ్చేవారు. ఒక త్రాగుబోతుకు స్వప్నములో గనిపించి ఛాతీపైన కూర్చొని అదుముచూ, ఇక యెన్నడూ త్రాగనని అతడు వాగ్దానము చేసిన పిమ్మట వదలిరి. కొందరికి స్వప్నములో 'గురుబ్రహ్మాది' మంత్రార్థములను బోధించిరి. ఒకడు హఠయోగము చేయుచుండగా దానిని మానుమనిరి. వారి మార్గములను జెప్పుట కలవి గాదు. ప్రపంచ విషయములలో తన ఆచరణలే ఉదాహరణముగా బోధించువారు. అట్టివానిలో నొకటి.

పనికి తగిన ప్రతిఫలము :

బాబా ఒకనాడు మిట్టమధ్యాహ్నము రాధాకృష్ణమాయి యింటి సమీపమునకు వచ్చి **"నిచ్చెన తీసికొని రమ్ము"** అనెను. ఒకడు పోయి దానిని తెచ్చి యింటికి చేరవేసెను. బాబా వామనగోండ్కర్ యింటి పైకప్పు ఎక్కి రాధాకృష్ణమాయి యింటి పై కప్పును దాటి ఇంకొక ప్రక్క దిగెను. బాబా

యభిప్రాయమేమో యెవరికిని తెలియలేదు. రాధాకృష్ణమాయి మలేరియా జ్వరముతో నుండెను. ఆమె జ్వరమును తొలగించటకై బాబా యిట్లు చేసియుండునని యనుకొనిరి. దిగిన వెంటనే నిచ్చెన తెచ్చిన వానికి బాబా రెండు రూపాయలు ఇచ్చెను. ఎవడో ధైర్యముచేసి నిచ్చెన తెచ్చినంత మాత్రమున వానికి రెండు రూపాయలేల యివ్వవలెనని బాబాను ప్రశ్నించెను. ఒకరి కష్టము నింకొకరుంచుకొనరాదు. కష్టపడువాని కూలి సరిగాను దాతృత్వముతోను ధారాళముగ నివ్వవలెనని బాబా చెప్పెను. బాబా సలహా ప్రకారము ప్రవర్తించినచో కూలివాడు సరిగా పనిచేయును. పనిచేయించేవాడు, పని చేసే వారలు కూడ సుఖపడెదరు. సమ్మెలకు తావుండదు. మదుపు పెట్టువానికి, కష్టపడి కూలి చేయువాండ్రకు మనః స్పర్ధలుండవు.

18-19 అధ్యాయములు సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువదవ అధ్యాయము

ఈశావాస్యోపనిషత్తు; సద్గురువే బోధించుటకు యోగ్యత- సమర్థత గలవారు, కాకా యొక్క పనిపిల్ల; విశిష్టమైన బోధనా విధానము

ఈ అధ్యాయములో దాసగణుకు గలిగిన యొక సమస్యను కాకాసాహెబు ఇంటిలోని పనిపిల్ల ఎట్లు పరిష్కరించెనో హేమాడ్‌పంతు చెప్పెను.

మౌలికముగా సాయి నిరాకారుడు. భక్తులకొరకాకారమును ధరించెను. ఈ మహాజగన్నాటకమునందు మాయయను నటి సాయముతో వారు నటుని పాత్ర ధరించిరి. సాయిని స్మరించి ధ్యానింతము గాక. షిరిడీకి పోయి యచ్చటి మధ్యాహ్న హారతి పిమ్మట జరుగు కార్యక్రమమును జాగ్రత్తగా గమనింతము. హారతి అయిన పిమ్మట సాయి మసీదు బయటకు వచ్చి, గోడ ప్రక్కన నిలిచి ప్రేమతోను, దయతోను భక్తులకు ఊదీ ప్రసాదమును పంచిపెట్టుచుండిరి. భక్తులు కూడ సమానమైన ఉత్సాహముతో వారి సమక్షమున నిలిచి వారి పాదములకు నమస్కరించి వారివైపు చూచుచు ఊదీ ప్రసాదపు జల్లులనుభవించుచుండిరి. బాబా భక్తుల చేతులలో పిడికిళ్ళతో ఊదీ పోయుచు, వారి నుదుటిపై తమ చేతులతో ఊదీబొట్టు పెట్టుచుండిరి. వారి హృదయమున భక్తులయెడ అమితమైన ప్రేమ. బాబా భక్తులనీ క్రింది విధముగా పలుకరించుచుండిరి.

"అన్నా, మధ్యాహ్న భోజనమునకు పొమ్ము ! బాబా, నీ బసకు పో, బాపూ ! భోజనము చేయుము" ఈ విధముగా ప్రతిభక్తుని పలకరించి యింటికి సాగనంపుచుండిరి. ఇప్పటికి అది యంతయు ఊహించుకొన్నచో, ఆ దృశ్యములను తిరిగి చూచినంత ఆనందము గలుగును. మనోఫలకమున సాయిని నిల్పి, వారిని ఆపాద మస్తకము ధ్యానింతము. వారి పాదములపైబడి సగౌరవముగ ప్రేమతో వినయముగ సాష్టాంగనమస్కార మొనర్చుచు, ఈ అధ్యాయములోని కథను చెప్పెదను.

ఈశావాస్యోపనిషత్తు :

ఒకప్పుడు దాసగణు ఈశావాస్యోపనిషత్తుపై మరాటీ భాషలో వ్యాఖ్య వ్రాయుటకు మొదలిడెను. మొట్టమొదట ఈ యుపనిషత్తు గూర్చి క్లుప్తముగా చెప్పెదము.

వేదసంహితలోని మంత్రములు గలదగుటచే దీనిని మంత్రోపనిషత్తు అని కూడా యందురు. ఇందులో యజుర్వేదములోని 40వ అధ్యాయమగు వాజసనేయ సంహిత యుండుటచే, దీనికి వాజసనేయ సంహితోపనిషత్తని కూడా పేరు. వైదిక సంహిత లుండుటచే దీని నితర ఉపనిషత్తులకన్న శ్రేష్ఠమని భావించెదరు. దీనికొక యుదాహరణము. ఉపనిషత్తులన్నిటిలో పెద్దదియగు బృహదారణ్యకోపనిషత్తు యీ ఈశావాస్యోపనిషత్‌పై వ్యాఖ్యయని పండితుడగు సాత్వలేకర్‌గారు భావించుచున్నారు.

ప్రొఫెసరు రానడేగారిట్లనుచున్నారు : **"ఈశావాస్యోపనిషత్తు మిక్కిలి చిన్నదైనప్పటికి దానిలో అంతర్దృష్టిని కలిగించు అనేకాంశములున్నవి. 18 శ్లోకములలో ఆత్మ గూర్చి విలువైన యపురూపమగు వర్ణన, అనేకాకర్షణలకు దుఃఖములకు తట్టుకొను స్థైర్యము గల ఆదర్శ యోగీశ్వరుని వర్ణన లిందున్నవి. తరువాతి కాలమున సూత్రీకరింపబడిన కర్మయోగ సిద్ధాంతముల ప్రతిబింబమే ఈ యుపనిషత్తు. తుదకు జ్ఞానముకు కర్మలకు సమన్వయముగ నున్న సంగతులు చెప్పబడినవి. జ్ఞానమార్గమును కర్మయోగమును సమన్వయము చేసి చెప్పుట యీ**

యుపనిషత్తులోని సారాంశము". ఇంకొకచోట వారిట్లనిరి : "ఈశావాస్యోపనిషత్తులోని కవిత్వము నీతి, నిగూఢతత్వము, వేదాంతముల మిశ్రమము".

పై వర్ణమును బట్టి యీ ఉపనిషత్తును మరాఠీ భాషలోనికి అనువాదము చేయుట ఎంత కష్టమో ఊహించవచ్చును. దాసగణు దీనిని మరాఠీ ఓవీ ఛందములో వ్రాసెను. దానిలోని సారాంశమును గ్రహించలేకుండుటచే తాను వ్రాసిన దానితో నతడు తృప్తి చెందలేదు. అతడు కొందరు పండితుల నడిగెను, వారితో చర్చించెను. కాని వారు సరియైన సమాధానమియ్యకుండిరి. కావున దాసగణు కొంతవరకు వికలమనస్కుడయ్యెను.

సద్గురువే బోధించుటకు యోగ్యత- సమర్థత గలవారు :

ఈ యుపనిషత్తు వేదముల యొక్క సారాంశము. ఇది యాత్మ సాక్షాత్కారమునకు సంబంధించిన శాస్త్రము. ఇది జనన మరణములనే బంధములను తెగగొట్టు ఆయుధము లేదా కత్తి. ఇది మనకు మోక్షమును ప్రసాదించును. కనుక ఎవరయితే యాత్మ సాక్షాత్కారము పొంది యున్నారో యట్టివారే ఈ ఉపనిషత్తులోని అసలు సంగతులు చెప్పగలరని అతడు భావించెను. ఎవరును దీనికి తగిన సమాధానము నివ్వనప్పుడు దాసగణు సాయిబాబా సలహా పొంద నిశ్చయించుకొనెను. అవకాశము దొరకగానే షిరిడీకిపోయి, సాయిబాబాను దర్శించి, వారి పాదములకు నమస్కరించి ఈశావాస్యోపనిషత్తును అర్థము చేసుకొనుటలో తన కష్టముల జెప్పి, సరియైన యర్థమును బోధింపమని వేడుకొనెను. సాయిబాబా యాశీర్వదించి యిట్లనెను: ***"తొందర పడవద్దు. ఆ విషయములో నెట్టి కష్టము లేదు. తిరుగు ప్రయాణములో విలేపార్లేలోని కాకాసాహెబు దీక్షితుని పనిపిల్ల నీ సందేహమును తీర్చును"***. అప్పుడక్కడ నున్నవారీ మాటలు విని, బాబా తమాషా చేయుచున్నారనుకొనిరి. భాషాజ్ఞానము లేని పనిపిల్ల ఈ విషయమెట్లు చెప్పగలదనిరి. కాని దాసగణు అట్లనుకొనలేదు. బాబా పలుకులు బ్రహ్మవాక్కు లనుకొనెను.

కాకా యొక్క పనిపిల్ల :

బాబా మాటలందు పూర్తి విశ్వాసముంచి, దాసగణు షిరిడీ విడిచి విలేపార్లే చేరి, కాకాసాహెబు దీక్షితు ఇంటిలో బసచేసెను. ఆ మరుసటి దినముదయము దాసగణు నిద్రనుంచి లేవగనే, యొక బీదపిల్ల చక్కని పాటను మిక్కిలి మనోహరముగా పాడుచుండెను. ఆ పాటలోని విషయము ఎఱ్ఱచీర వర్ణనము. అది చాల బాగుండెననియు, దాని కుట్టుపని చక్కగా నుండెననియు, దాని యంచుల చివరలు చాలా సుందరముగా నుండెననియు ఆమె పాడుచుండెను. ఆ పాట నచ్చుటచే దాసగణు బయటకు వచ్చి వినెను. అది కాకా పనిమనిషి నామ్యా చెల్లెలు పాడుచుండెను. ఆమె చిన్నపిల్ల. ఆమె చింకి గుడ్డ కట్టుకొని పాత్రలు తోముచుండెను. ఆమె పేదరికము, ఆమె సంతోష భావమును గాంచి దాసగణు ఆమెపై జాలిపడెను. ఆ మరుసటి దినము రావుబహద్దూర్ యమ్.వి. ప్రధాన్ తనకు ధోవతుల చాపులివ్వగ, ఆ పేదపిల్లకు చిన్న చీర నిమ్మని చెప్పెను. రావుబహద్దూర్ ఒక మంచి చిన్న చీరను కొని యామెకు బహూకరించెను. ఆకలితో నకనకలాడుతున్నవారికి విందు భోజనము దొరికినట్లు ఆమె యమితానంద పరవశురాలయ్యెను. ఆ మరుసటి దినమామె యా కొత్త చీరను ధరించెను. అమితోత్సాహముతో తక్కిన పిల్లలతో కలసి గిఱ్ఱున తిరుగుచు నాట్యము చేసెను. అందరికంటె తానే బాగుగ ఆడి పాడెను. మరుసటి దినము చీరను పెట్టెలో దాచుకొని మామూలు చింకి బట్ట కట్టుకొని పనిచేయుటకు వచ్చెను. కాని యామె యానందమునకు లోటు లేకుండెను. ఇదంతయు చూచి దాసగణు జాలి భావము మెచ్చుకోలుగా మారెను. పిల్ల నిరుపేద కాబట్టి చింకిగుడ్డలు కట్టుకొనెను. ఇప్పుడు ఆమెకు కొత్తచీర గలదు, గాని దానిని పెట్టెలో దాచుకొనెను. అయినప్పటికి విచారమనునది గాని, నిరాశ యనునది గాని లేక యాడుచు పాడుచుండెను. కాబట్టి కష్టసుఖములను భావములు మన మనోవైఖరిపై నాధారపడి యుండునని ఆతడు గ్రహించెను. ఈ విషయమును గూర్చి దీర్ఘాలోచన చేసెను. భగవంతుడిచ్చిన దానితో మనము

సంతసింపవలెను. భగవంతుడు మనల నన్ని దిశల నుండి కాపాడి మనకు కావలసినది ఇచ్చుచుండును. కాన భగవంతుడు ప్రసాదించినదంతయు మన మేలుకొరకే యని గ్రహించెను. ఈ ప్రత్యేక విషయములో ఆ పిల్ల యొక్క పేదరికము, ఆమె చినిగిన చీర, క్రొత్తచీర, దానినిచ్చిన దాత, దానిని పుచ్చుకొనిన గ్రహీత, దాన భావము ఇవి యన్నియు భగవంతుని యంశములే. భగవంతుడు యీ యన్నిటియందు వ్యాపించియున్నాడు. ఇచ్చట దాసగణు ఉపనిషత్తులలోని నీతిని అనగా ఉన్నదానితో సంతుష్టి చెందుట, ఏది మనకు సంభవించుచున్నదో యది అంతయు భగవంతుని యాజ్ఞచే జరుగుచున్న దనియు, తుదకది మన మేలు కొరకే యనియు గ్రహించెను.

విశిష్టమైన బోధనా విధానము :

పై కథను బట్టి బాబా మార్గము మిక్కిలి విశిష్టమైనదనియు, అపూర్వమైనదనియు పాఠకులు గ్రహించియేయుందురు. బాబా షిరిడీని విడువనప్పటికి కొందరిని మఛ్ఛింద్రగడ్‌కు, కొందరిని కొల్హాపూరుకు గాని, షోలాపూరుకు గాని సాధన నిమిత్తము పంపుచుండెను. కొందరికి సాధారణ రూపములోను, కొందరికి స్వప్నావస్థలోను అది రాత్రిగాని, పగలుగాని కాన్పించి కోరికలు నెరవేర్చుచుండెను. భక్తులకు బాబా బోధించు మార్గములు వర్ణింపనలవి కాదు. ఈ ప్రస్తుత విషయములో దాసగణును విలేపార్లే పంపి, పనిపిల్ల ద్వారా అతని సమస్యను పరిష్కరించెను. కాని విలేపార్లే పంపకుండ షిరిడీలోనే బాబా బోధించరాదాయని కొందరనవచ్చును. కాని బాబా అవలంబించినదే సరియైన మార్గము. కానిచో పేద నౌకరు పిల్ల, యామె చీర కూడా భగవంతుని సంకల్ప రూపములే యని దాసగణు ఎట్లు నేర్చుకొని యుండును ?

ఈశావాస్యోపనిషత్తులోని నీతి :

ఈశావాస్యోపనిషత్తులో నున్న ముఖ్య విషయము అది బోధించు నీతిమార్గమే. ఈ ఉపనిషత్తులో నున్న నీతి దానిలో చెప్పబడిన ఆధ్యాత్మిక విషయములపై ఆధారపడియున్నది. ఉపనిషత్తు ప్రారంభ వాక్యములే

భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి యని చెప్పుచున్నవి. దీనినిబట్టి మనము గ్రహించవలసిన దేమన మానవుడు భగవంతుడిచ్చిన దానితో సంతుష్టి చెందవలెను. ఏలయన భగవంతుడన్నింటియందు గలడు. కావున భగవంతుడేది యిచ్చెనో అదియెల్ల మన మేలుకొరకే యని గ్రహించవలెను. దీనినిబట్టి యితరుల సొత్తుకై యాశించరాదనియు, ఉన్నదానితో సంతుష్టి చెందవలెననియు, భగవంతుడు మన మేలుకొరకే దానినిచ్చియున్నాడనియు, కావున నది మనకు మేలు కలుగజేయునదేయనియు గ్రహించవలెను. దీనిలోని ఇంకొక నీతి యేమన మనుష్యుడెల్లప్పుడేదో తనకు విధింపబడిన కర్మను చేయుచునే యుండవలెను. శాస్త్రములో చెప్పిన కర్మలు నెరవేర్చవలెను. భగవంతుని యాజ్ఞానుసారము నెరవేర్చుట మేలు. ఈ ఉపనిషత్తు ప్రకారము కర్మ చేయకుండ నుండుట యాత్మ నాశనమునకు కారణము. మానవుడు శాస్త్రములో విధింపబడిన కర్మలు నెరవేర్చుట వలన నైష్కర్మ్యదర్శము పొందును. ఏ మానవుడు సమస్త జీవరాశిని ఆత్మలో చూచునో, ఆత్మ యన్నిటియందుండునట్లు చూచునో, వేయేల సమస్త జీవరాశియు, సకల వస్తువులు ఆత్మగా భావించునో, యట్టివాడెందుకు మోహమును పొందును? వాడెందులకు విచారించును ? అన్ని వస్తువులలో నాత్మను చూడకపోవుటచే మనకు మోహము, అసహ్యము, విచారము కలుగుచున్నవి. ఎవడయితే సకల వస్తుకోటిని ఒక్కటిగా భావించునో, ఎవనికయితే సమస్త మాత్మయగునో, అతడు మానవులు పడు సామాన్య బాధలకు, దుఃఖవికారములకు లోనుగాడు.

ఇరువదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువదియొకటవ అధ్యాయము

ప్రస్తావన; యోగీశ్వరుల వ్యవస్థ; వి.హెచ్. ఠాకూర్; అనంతరావు పాటంకర్; నవవిధ భక్తి; పండరీపురము ప్లీడరు

ఈ అధ్యాయములో హేమాడ్‌పంతు వినాయక హరిశ్చంద్ర ఠాకూరు బి.ఏ., అనంతరావు పాటంకర్ (పూనా), పండరీపురము ప్లీడరు గూర్చిన కథలు చెప్పెను. ఈ కథలన్నియు నానందదాయకమైనవి. ఇవి సరిగా చదివి గ్రహించినచో, ఆధ్యాత్మిక మార్గమునకు దారి చూపును.

ప్రస్తావన :

సామాన్యముగ మన గతజన్మ సముపార్జనము వలన మహాత్ముల సాంగత్య భాగ్యము పొంది, దానివలన మేలు పొందెదము. దీనికి ఉదాహరణముగా హేమాడ్‌పంతు తన సంగతినే చెప్పుచున్నాడు. బొంబాయి దగ్గరగా నున్న బాంద్రాకు ఇతడు చాలాకాలము మేజిస్ట్రేటుగా నుండెను. అక్కడ పీరుమౌలానా యను మహమ్మదీయ మహాత్ముడు నివసించుచుండెను. అనేకమంది హిందువులు, పారశీకులు, ఇతర మతస్థులు పోయి వారిని దర్శించుచుండిరి. హేమాడ్‌పంతు పురోహితుడగు ఇనుస్, పీరుమౌలానాను దర్శించుమని అనేకసార్లు హేమాడ్‌పంతుకు చెప్పెను. కాని ఏవో

కారణములచేత హేమాడ్‌పంతు ఆ మహాత్ముని దర్శించలేకపోయెను. అనేక సంవత్సరముల తరువాత అతని వంతు వచ్చెను. అతడు షిరిడీకి పోయి శ్రీసాయి దర్బారులో శాశ్వత స్థానమును పొందెను. దురదృష్టవంతులకు ఇట్టి మహాత్ముల సాంగత్యము లభించదు. కేవలము అదృష్టవంతులకే యట్టిది లభించును.

యోగీశ్వరుల వ్యవస్థ :

అత్యంత ప్రాచీన కాలము నుండి ప్రపంచమున యోగీశ్వరుల వ్యవస్థ యున్నది. అనేకమంది యోగులనేకచోట్ల అవతరించి వారి వారికి విధింపబడిన పనులను నెరవేర్చెదరు. వారనేకచోట్ల పనిచేసినను అందరా భగవంతుని యాజ్ఞానుసారము నెరవేర్చెదరు. కాన ఒకరు చేయునది యింకొకరికి తెలియును. ఒకరు చేసినదానిని ఇంకొకరు పూర్తిచేసెదరు. దీనిని బోధించుటకొక యుదాహరణమీ దిగువ కలదు.

వి.హెచ్. ఠాకూరు :

వీరు రెవెన్యూ శాఖలో గుమస్తాగా నుండిరి. ఆయన ఒకానొకప్పుడు బెళగాం సమీపమందలి వడ్గాం అను పట్టణమున కొక సర్వేపార్టీతో వచ్చెను. అక్కడ 'అప్ప' యను కన్నడయోగిని దర్శించి వారి పాదములకు నమస్కరించెను. ఆ యోగి నిశ్చలదాసు రచించిన **'విచారసాగర'** మను వేదాంత గ్రంథమును సభలో నున్నవారికి బోధించుచుండెను. ఠాకూర్ పోవునపుడు వారి సెలవు కోరగా వారిట్లు చెప్పిరి. ***"ఈ పుస్తకమును నీవు చదువవలెను. నీవట్లు చేసినచో నీ కోరికలు నెరవేరును. ముందు ముందు నీ యుద్యోగమునకు సంబంధించిన పనిమీద ఉత్తర దిక్కునకు బోయినపుడు నీ అదృష్టవశమున నీకొక గొప్ప మహాత్ముని దర్శనము గలుగును. వారు నీ భవిష్యత్తుకు మార్గమును చూపెదరు. నీ మనస్సునకు శాంతి ఆనందములు కలుగజేసెదరు"***

ఆ తరువాత ఠాకూరు జున్నరుకు బదిలీ యయ్యెను. అచ్చటికి పోవుటకై నాన్హేఘాటు లోయను దాటి పోవలసియుండెను. ఈ లోయ మిక్కిలి లోతైనది. దానిని దాటుట చాలా కష్టము. దానిని దాటుట కెనుబోతు తప్ప యితర మేదియు నుపయోగించరు. కావున ఎనుబోతుపై లోయను దాటుటచే అతనికి బాధ కలిగెను. అచ్చటినుండి కల్యాణ్‌కు పెద్ద యుద్యోగముపై బదిలీ యయ్యెను. అచట నానాసాహెబు చాందోర్కరుతో పరిచయము కలిగెను. ఆయన వలన సాయిబాబా గూర్చి యనేక సంగతులు తెలిసికొని వారిని దర్శింప కాంక్షించెను. ఆ మరుసటి దినమే నానాసాహెబు షిరిడీ పోవుటకు నిశ్చయించుకొనెను. కావున ఠాకూరును కూడా తనతో రమ్మని యడిగెను. ఠాకూర్ తనకు ఠాణాలో సివిల్ కేసుండుటచే రాలేనని చెప్పెను. అందుచే నానాసాహెబు ఒక్కడే వెళ్ళెను. ఠాకూరు ఠాణాకు వెళ్ళెను. కాని యచ్చట కేసు వాయిదా పడెను. అతడు నానాసాహెబు వెంట షిరిడీకి వెళ్ళకపోవుటచే మిక్కిలి పశ్చాత్తాపపడెను. అయినప్పటికి షిరిడీ వెళ్ళెను. అంతకు ముందురోజే నానాసాహెబు షిరిడీ విడిచి పెట్టెనని తెలిసెను. ఇతర స్నేహితులు కొందరు అక్కడ కలిసిరి. వారు ఠాకూరును బాబా వద్దకు దీసికొని పోయిరి. అతడు బాబాను జూచి, వారి పాదములకు నమస్కరించి మిక్కిలి సంతసించెను. అతని కండ్లు ఆనందబాష్పములచే నిండెను, ఒడలు గగుర్పొడిచెను. కొంతసేపటికి సర్వజ్ఞుడగు బాబా యిట్లనెను. *"ఇచ్చటి మార్గము అప్పా బోధించు నీతులంత సులభము కాదు. నాన్హేఘాటులో ఎనుబోతుపైన సవారి చేయుటకంటే కష్టము ! ఈ యధ్యాత్మమార్గము మిగుల కఠినమైనది. దీనికి ఎంతో కృషి అవసరము".* ఠాకూరుకొక్కనికే అర్థమగు ఆ మాటలు వినగనే యతడు యమితానంద పరవశుడయ్యెను. కన్నడయోగి చెప్పిన మాటలు యథార్థములని గ్రహించెను. రెండు చేతులు జోడించి బాబా పాదములపై శిరస్సును బెట్టి, తనను స్వీకరించి యాశీర్వదించవలెనని ప్రార్థించెను. అప్పుడు బాబా యిట్లనెను. *"అప్పా చెప్పినదంతయు నిజమే! కాని యవన్నియు అభ్యసించి ఆచరణలో పెట్టవలెను. ఊరకనే గ్రంథములు చదువుట వలన ప్రయోజనము లేదు. నీవు చదివిన విషయమును గూర్చి*

జాగర్తగ విచారించి, అర్థము జేసుకుని, యాచరణలో పెట్టవలెను. లేనిచో ప్రయోజనము లేదు. గుర్వనుగ్రహము లేని ఉత్త పుస్తకజ్ఞానము నిష్ప్రయోజనము." విచారసాగరములోని సిద్ధాంత భాగమాతడు చదివియుండెను. కాని ఆచరణను షిరిడీలో నేర్చెను. ఈ దిగువ చెప్పిన యింకొక కథ కూడ నీ సత్యమును బలపరచును.

అనంతరావు పాటంకర్ :

అనంతరావు పాటంకర్ యను పూనా పెద్దమనుష్యుడొకడు బాబాను చూడగోరెను. షిరిడీకి వచ్చి బాబా దర్శనము చేసెను. అతని కండ్లు సంతుష్టి చెందెను. అతడానందించెను. అతడు బాబా పాదములపయి బడి, తగు విధముగ పూజించి, పిమ్మట బాబాతో ఇట్లనెను. **"నేనెక్కువగా చదివితిని. వేదములను, వేదాంతములను చదివితిని. అష్టాదశ పురాణములు వింటిని. నా మనస్సునకు శాంతి కలుగుటలేదు. కనుక నా పుస్తక జ్ఞానమంతయు నిష్ప్రయోజనము. పుస్తక జ్ఞానము లేని నిరాండంబర భక్తులు నా కంటె మేలు. మనస్సు శాంతి పొందనిచో పుస్తక జ్ఞానమంతయు వ్యర్థము. నీ దృష్టి వలనను నీ మహత్తరమైన మాటల వలనను నీవు శాంతి ప్రసాదింతువని వింటిని. అందుచే నేనిచ్చటికి వచ్చితిని. కావున నాయందు దాక్షిణ్యము చూపుము. నన్ను ఆశీర్వదించుము".** అప్పుడు బాబా ఒక నీతికథను ఈ విధముగా చెప్పెను :

నవవిధభక్తి (తొమ్మిది ఉండల గుఱ్ఱపు లద్ది నీతికథ) :

"ఒకనాడొక వర్తకుడిక్కడకు వచ్చెను. అతని ముందు ఒక ఆడగుఱ్ఱము లద్దివేసెను. అది తొమ్మిది యుండలుగా పడెను. జిజ్ఞాసువైన యా వర్తకుడు పంచెకొంగు సాచి తొమ్మిది యుండల నందులో పెట్టుకొనెను. ఇట్లు అతడు మనస్సును కేంద్రీకరించగలిగెను".

ఈ మాటల యర్థమును పాటంకర్ గ్రహించలేకుండెను. అందుచే నతడు గణేశదామోదర్ వురఫ్ దాదాకేల్కరు నిట్లు అడిగెను :

"ఆ మాటలలో బాబా యుద్దేశమేమి ?" కేల్కరు యిట్లు జవాబు ఇచ్చెను : "నాకు కూడ బాబా చెప్పినదంతయు తెలియదు గాని, వారి ప్రేరణ ప్రకారము నాకు తోచినది నేను చెప్పెదను. ఆడగుజ్జుమనగా ఇచట భగవంతుని యనుగ్రహము. తొమ్మిది యుండల లద్ది యనగా నవవిధ భక్తులు. అవి యేవన 1. శ్రవణము (వినుట) 2. కీర్తనము (ప్రార్థించుట) 3. స్మరణము (జ్ఞప్తియందుంచుకొనుట) 4. పాదసేవనము (పాద సంవాహనము) 5. అర్చనము (పూజ) 6. నమస్కారము (వంగి నమస్కరించుట) 7. దాస్యము (సేవ) 8. సఖ్యత్వము (స్నేహము) 9. ఆత్మనివేదనము (ఆత్మను సమర్పించుట).

"ఇవి నవవిధ భక్తులు. వీనిలో నేదయిన ఒక మార్గమును హృదయ పూర్వకముగ అనుసరించిన యెడల భగవంతుడు సంతుష్టి జెందును. భక్తుని గృహమందు ప్రత్యక్షమగును. భక్తిలేని సాధనములన్నియు అనగా జపము, తపము, యోగము, ఆధ్యాత్మిక గ్రంథముల పారాయణ, వానిలోని సంగతుల నితరులకు బోధించుట మొ.నవి నిష్ప్రయోజనము. భక్తియే లేనిచో వేదములలోని జ్ఞానము, జ్ఞానియను గొప్ప ప్రఖ్యాతి, నామమాత్రమునకే చేయు భజన, ఇవన్నియు వ్యర్థము. కావలసినది ప్రేమాస్పదమయిన భక్తి మాత్రమే. నీవు కూడ ఆ వర్తకుడననుకొనుము. లేదా సత్యమును దెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్న వ్యక్తిననుకొనుము. వానివలె నవవిధ భక్తులను ప్రోగు చేయుము. ఆతురతతో నుండుము. వానివలె నవవిధ భక్తులను ఆచరణలో పెట్టుటకు సిద్ధముగా నుండుము. అప్పుడే నీకు మనఃస్థైర్యము, శాంతి కలుగును".

ఆ మరుసటి దినము పాటంకర్ బాబాకు నమస్కరించుటకు పోగా, **"తొమ్మిది గుఱ్ఱపులద్ది ఉండలను ప్రోగుచేసితివా లేదా " ?** యని ప్రశ్నించెను. అతడు తాను నిస్సహాయుడననియు, బాబా అనుగ్రహముచే మాత్రమే వానిని సులభముగా ప్రోగుచేయవచ్చుననెను. అప్పుడు బాబా శాంతి క్షేమములు కలుగునని యాశీర్వదించెను. పాటంకర్ యపరిమితానంద భరితుడయ్యెను.

పండరీపురము ప్లీడరు :

ఒక చిన్నకథతో నీ అధ్యాయమును ముగించెదము. ఈ కథ బాబా సర్వజ్ఞుడని తెలుపును. ప్రజలను సరియైన మార్గమున బెట్టుటకు, వారి తప్పులను సవరించుటకు, బాబా సర్వజ్ఞత్వము నుపయోగించుచుండెను. ఒకనాడు పండరీపురము నుండి యొక ప్లీడరు వచ్చెను. అతడు మసీదుకు పోయి సాయిబాబాను దర్శించెను; వారి పాదములకు నమస్కరించెను; అడుగకుండనే దక్షిణ యిచ్చెను; జరుగుచున్న సంభాషణలు వినుటకొక మూల గూర్చుండెను. బాబా యతనివైపు ముఖము త్రిప్పి యిట్లనెను. *"ప్రజలెంత టక్కరులు ? వారు పాదములపయి బడెదరు. దక్షిణ నిచ్చెదరు. కానీ, చాటుగ నిందించెదరు. ఇది చిత్రము గాదా ?"* ఆ మాటలు ప్లీడరుకు సూటిగ తగిలినవి. ఎవరికీ బాబా మాటలలోని అంతరార్థము బోధపడలేదు. ప్లీడరు మాత్రము గ్రహించెను. కాని అక్కడ యేమియు మాట్లాడలేదు. వాడాకు పోయిన పిమ్మట ప్లీడరు కాకాసాహెబు దీక్షితుతో ఇట్లనియెను : "బాబా చెప్పినదంతయు యదార్థమే. ఆ బాణము నాపయి ప్రయోగించిరి. అది నా గూర్చియే. నేనెవరిని నిందించకూడదు, తృణీకరించరాదని బోధించుచున్నది. పండరీపురము సబ్‌జడ్జియగు నూల్కర్ తన యారోగ్యాభివృద్ధి కొరకు షిరిడీకి వచ్చెను. ఇచ్చటనే మకాము చేసెను. ప్లీడర్ల విశ్రాంతిగదిలో దీని గూర్చి వివాదము జరిగెను. రోగముచే బాధపడుచున్న సబ్‌జడ్జి యౌషధమును సేవించక, షిరిడీకి పోయిన మాత్రమున బాగగునా? అని మాట్లాడుకొనిరి. సబ్‌జడ్జిని వ్యాఖ్య చేసిరి. సాయిబాబాను నిందించిరి. నేను కూడ అందు కొంత భాగము వహించితిని. నేను చేసినది సమంజసము గాదని ఇప్పుడు సాయిబాబా నిరూపించెను. ఇది నాకు దూషణ కాదు. నాకిది యాశీర్వచనమే. ఇది నాకు ఒక ఉపదేశము. నేనిక మీదట ఎవరిని దూషించరాదు. ఎవరిని నిందించరాదు. ఇతరుల విషయములో జోక్యము కలుగజేసి కొనరాదు".

పండరీపురమునకు షిరిడీ మూడువందల మైళ్ళ దూరమున నున్నది. బాబా సర్వజ్ఞుడగుటచే పండరీపురములో ప్లీడర్ల విశ్రాంతిగదిలో నేమి జరిగెనో తెలిసికొనిరి. ఈ నడుమనున్న స్థలము, నదులు, అడవులు, పర్వతములు వారి సర్వజ్ఞత్వమున కడ్డుపడలేదు. వారు సర్వమును జూడగలిగిరి. అందరి హృదయములలో గలదానిని చదువగలిగిరి. వారికి తెలియని రహస్యమేదియు లేదు. దగ్గర నున్నవి దూరముగ నున్నవి ప్రతి వస్తువు కూడ పగటి కాంతివలె వారికి తేటతెల్లము. ఎవడయిన దూరముగా గాని దగ్గరగా గాని యుండనిమ్ము. బాబా సర్వాంతర్యామి యగుటచే వారి దృష్టినుంచి తప్పించుకొనుటకు వీలులేదు. దీనినిబట్టి ప్లీడరొక నీతిని నేర్చుకొనెను. ఒకరిని గూర్చి చెడు చెప్పరాదు. మరియు ననవసరముగ వ్యాఖ్యానము చేయరాదు. అట్లు బాబా అతని దుర్గుణమును పోగొట్టి సన్మార్గమందు పెట్టెను.

ఇది యొక ప్లీడరును గూర్చినదైనప్పటికి అందరికి వర్తించును. కాబట్టి యీ కథ బోధించు నీతిని జ్ఞప్తియందుంచుకొని మేలు పొందెదము గాక.

సాయిబాబా మహిమ అగాధము, వారి లీలలు కూడ అట్టివే. వారి జీవితము అట్టిదే. వారు పరబ్రహ్మము యొక్క యవతారమే.

ఇరువది యొకటవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువది రెండవ అధ్యాయము

ప్రస్తావన; బాలాసాహెబు మిరీకర్; బాపూ సాహెబు బూటీ; అమీరు శక్కర్; తేలు - పాము; బాబా అభిప్రాయము

ప్రస్తావన :

బాబాను ధ్యానించుటెట్లు ? భగవంతుని నైజముగాని, స్వరూపము గాని అగాధములు. వేదములుగాని, వెయ్యి నాలుకలుగల ఆదిశేషుడు గాని వానిని పూర్తిగా వర్ణింపలేరు. భక్తులు భగవంతుని రూపమును చూచి కనుగొని తీరవలెను. ఎందుకనగా తమ యానందమునకు భగవంతుని పాదములే ముఖ్యమార్గమని వారికి తెలియును. జీవిత పరమార్థమును పొందుటకు గురుని పాదములనే ధ్యానించవలెను గాని యింకొక మార్గము లేదని వారలకు తెలియును. హేమాడ్‌పంతు ఒక సులభమైన మార్గమును ఉపదేశ రూపముగా చెప్పుచున్నాడు. అది ధ్యానమునకు భక్తికి కూడ అనుకూలించును.

నెలలో కృష్ణపక్షమున రాను రాను వెన్నెల క్రమముగా క్షీణించును. తుదకు అమావాస్యనాడు చంద్రుడు కానరాడు. వెన్నెల కూడ రాదు. శుక్లపక్షము ప్రారంభమవగనే ప్రజలు చంద్రుని చూచుటకు ఆతురపడెదరు. మొదటి దినము చంద్రుడు కానరాడు. రెండవనాడది సరిగా కనిపించదు. అప్పుడు

రెండు చెట్టుకొమ్మల మధ్యగుండా చూడుమనెదరు. ఆతురతతో నేక ధ్యానముతో ఆ సందు ద్వారా చూచునప్పుడు దూరముగా నున్న చంద్రుని యాకారమొక గీతవలె గాన్పించును. వారప్పుడు సంతసించెదరు. ఈ సూత్రము ననుసరించి బాబా తేజమును జూచెదము గాక. బాబా కూర్చున్న విధానమును జూడుడు. అది యెంత సుందరముగా నున్నది ! వారు కాళ్ళను ఒకదానిపైని ఇంకొకటి వేసియున్నారు. ఎడమచేతి వ్రేళ్ళు కుడిపాదముపై వేసియున్నారు. కుడికాలి బొటన వ్రేలుపై చూపుడు వ్రేలున్ను మధ్య వ్రేలున్ను ఉన్నవి. ఈ కూర్చున్న విధమునుబట్టి చూడగా బాబా మనకీ దిగువ విషయము చెప్పనిశ్చయించుకొన్నట్లున్నది. ***"నా ప్రకాశమును చూడవలెనంటే, అహంకారమును విడిచి మిక్కిలి యణకువతో చూపుడు వ్రేలుకు మధ్యవ్రేలుకు మధ్యనున్న బొటన వ్రేలుపై దృష్టిని సారించినచో నా ప్రకాశమును జూడగలరు. ఇది భక్తికి సులభమైన మార్గము".***

ఒక క్షణము బాబా జీవితమును గమనించెదము. బాబా నివాసము వలన షిరిడీ యొక యాత్రాస్థలమాయెను. అన్ని మూలలనుండి ప్రజలచట గుమిగూడుచుండిరి. బీదవారు గొప్పవారు కూడ అనేక విధముల మేలు పొందుచుండెడివారు. బాబా యొక్క యనంత ప్రేమను, ఆశ్చర్యకరమైన, సహజమైన వారి జ్ఞానమును, వారి సర్వాంతర్యామిత్వమును వర్ణించగల వారెవ్వరు ? వీనిలో నేదైన నొకదానిని గాని, యన్నియుగాని యనుభవించినవారు ధన్యులు. ఒక్కొక్కప్పుడు బాబా దీర్ఘమౌనము పాటించువారు. అది వారి యొక్క బ్రహ్మబోధము. ఇంకొకప్పుడు చైతన్యఘనులుగా నుండువారు. ఆనందమున కవతారముగా భక్తులచే పరివేష్ఠితులై యుండెడివారు. ఒక్కొక్కప్పుడు వారు నీతిని బోధించు కథలను చెప్పెడివారు. ఇంకొకప్పుడు హాస్యము, తమాషా చేయుటలో మునిగెడివారు. ఒకప్పుడు సూటిగా మాట్లాడువారు. ఒక్కొక్కప్పుడు కోపోద్దీపితుడా యని తోచువారు. ఒక్కొక్కపుడు తమ బోధలు క్లుప్తముగా చెప్పుచుండెడివారు. ఒక్కొక్కప్పుడు దీర్ఘ వివాదములోనికి దించెడివారు. అనేకసార్లు ఉన్నదున్నట్లు

మాట్లాడెడివారు. ఈ ప్రకారముగ సందర్భావసరముల బట్టి వారి ప్రబోధము అనేక విధముల అనేకమందికి కలుగుచుండెడిది. వారి జీవితమగోచరమైనది. అది మన మేధాశక్తికి భాషకు అందుబాటులో నుండెడిదికాదు. వారి ముఖారవిందమును జూచుటయందు ఆసక్తిగాని, వారితో సంభాషించుట యందుగాని, వారి లీలలు వినుటయందుగాని తనివితీరెడిది కాదు. అయినప్పటికి సంతోషముతో నుప్పొంగుచుండేవారము. వర్షబిందువులను లెక్కించగలము; తోలుసంచిలో గాలిని మూయగలము. కాని బాబా లీలలను లెక్కించలేము. వానిలో నొక్కదానిని గూర్చి చెప్పెదము. భక్తుల యాపదలను కనుగొని, భక్తులను వారి బారి నుండి సకాలమున బాబా యెట్లు తప్పించుచుండెనో యిచట చెప్పుదుము.

బాలాసాహెబు మిరీకర్ :

సర్దారు కాకాసాహెబు మిరీకర్ కొడుకగు బాలాసాహెబు మిరీకర్ కోపర్‌గాంకు మామలతదారుగా నుండెను. అతడొకనాడు చితలీ గ్రామ పర్యటనకు పోవుచుండెను. మార్గమధ్యమున బాబాను జూచుటకు షిరిడీకి వచ్చెను. మసీదుకుబోయి బాబాకు నమస్కరించెను. బాబా అతని యోగక్షేమముల నడిగి జాగ్రత్తగా నుండవలెనని హెచ్చరిక చేయుచు నిట్లడిగెను. **"నీకు మన ద్వారకామాయి తెలియునా ?"** బాలాసాహెబునకు ఆ ప్రశ్న బోధపడక పోవుటచే ఊరకుండెను. ***"నీవిప్పుడు కూర్చున్నదే ద్వారకామాయి. ఎవరైతే ఆమె ఒడిలో కూర్చొనెదరో వారిని ఆమె కష్టముల నుండి యాతురతల నుండి తప్పించును. ఈ మసీదు తల్లి చాల దయార్ద్ర హృదయురాలు. ఆమె నిరాడంబర భక్తులకు తల్లి. వారిని ఆపదల నుండి తప్పించును. ఆమె ఒడి నాశ్రయించిన వారి కష్టములన్నియు సమసిపోవును. ఎవరామె నీడ నాశ్రయించెదరో వారికి ఆనందము కలుగును"*** అనెను. పిమ్మట బాలాసాహెబుకు ఊదీ ప్రసాదమిచ్చి వాని శిరస్సుపై చేయి వేసెను. బాలాసాహెబు పోవుచుండగా బాబా **"నీకు ఆ పొడువాటి వ్యక్తి తెలియునా? అదే సర్పము !"** అనెను. బాబా తమ ఎడమచేతిని మూసి దానిని కుడిచేతి

వద్దకు తెచ్చి పాముపడగవలె నుంచి, ***"అతడు మిక్కిలి భయంకరమైనవాడు. కాని ద్వారకామాయి బిడ్డలను అతడేమి చేయగలడు ? ద్వారకామాయి కాపాడుచుండగా, పాము యేమి చేయగలదు ?"*** అనెను.

అక్కడున్న వారందరు దీని భావమును దెలిసికొనుటకు, దానికి మిరీకరుకు గల సంబంధమును దెలిసికొనుటకు కుతూహలపడుచుండిరి. కాని బాబా నీ విషయమై యడుగుటకు ధైర్యము లేకుండెను. బాలాసాహెబు బాబాకు నమస్కరించి, మసీదును విడచి శ్యామాతో వెళ్ళెను. బాబా శ్యామాను బిలిచి, బాలాసాహెబుతో చితలీ వెళ్ళి యానందించుమనెను. బాబా యాజ్ఞానుసారము తాను కూడా వెంట వచ్చెదనని శ్యామా బాలాసాహెబుతో చెప్పెను. అసౌకర్యముగ నుండును కాన, వద్దని బాలాసాహెబు శ్యామాతో చెప్పెను. శ్యామా బాబాకీ సంగతి దెలిపెను. బాబా యిట్లనెను. ***"సరే, వెళ్ళవద్దు. వాని మంచి మనము కోరితిమి. ఏది నుదుట వ్రాసియున్నదో యది జరుగక తప్పదు".***

ఈలోపల బాలాసాహెబు తిరిగి యాలోచించి శ్యామాను తన వెంట రమ్మనెను. శ్యామా బాబా వద్ద కేగి సెలవు పుచ్చుకొని బాలాసాహెబుతో టాంగాలో బయలుదేరెను. వారు రాత్రి 9 గంటలకు చితలీ చేరిరి. ఆంజనేయాలయములో బసచేసిరి. కచేరీలో పనిచేయువారెవరు రాలేదు; కావున నెమ్మదిగా నొకమూల కూర్చొని మాట్లాడుచుండిరి. చాపపైని కూర్చొని బాలాసాహెబు వార్తాపత్రిక చదువుచుండెను. అతడు ధరించిన అంగవస్త్రముపై నొక సర్పముండెను. దాని నెవ్వరును చూడలేదు. అది బుసకొట్టుచు కదలుచుండెను. ఆ ధ్వని నౌకరు వినెను. అతడొక లాంతరు దెచ్చి సర్పమును జూచి పాము పామని యరచెను. బాలాసాహెబు భయపడెను. వణకుట ప్రారంభించెను. శ్యామా కూడ ఆశ్చర్యపడెను. అందరు మెల్లగా కట్టెలను దీసిరి. బాలాసాహెబు నడుమునుండి పాము దిగుటకు ప్రారంభించెను. దానిని కొట్టి చంపివేసిరి. ఈ ప్రకారముగా బాబా ముందుగా హెచ్చరించి బాలాసాహెబును హానినుండి తప్పించిరి. బాబా యందు బాలాసాహెబుకు గల ప్రేమ దృఢమయ్యెను.

బాపూ సాహెబు బూటీ :

నానా డేంగలే యను గొప్ప జ్యోతిష్కుడు, బాపూసాహెబు బూటీ షిరిడీలో నుండునప్పుడు ఒకనాడిట్లనెను. **"ఈ దినము నీకు అశుభము. నీకీ దినము ప్రాణగండమున్నది".** ఇది బాపూసాహెబును ఆందోళనకు గురిచేసెను. ఆయన యథాప్రకారము మసీదుకుబోగా, బాబా బాపూసాహెబుతో నిట్లనియెను. ***"ఈ నానా యేమనుచున్నాడు ? నీకు మరణ మున్నదని చెప్పుచున్నాడు గదా ? సరే ! నీవు యేమీ భయపడనక్కరలేదు. 'మృత్యువు ఎట్లు చంపునో చూచెదము గాక !' యని వానికి ధైర్యముతో జవాబిమ్ము !"*** ఆనాటి సాయంకాలము బాపూసాహెబు బూటీ మరుగుదొడ్డికి పోయెను. అక్కడొక పామును జూచెను. అతని నౌకరు దానిని చూచెను. ఒక రాయినెత్తి కొట్టబోయెను. బాపూసాహెబు పెద్దకఱ్ఱను దీసికొని రమ్మనెను. నౌకరు కఱ్ఱను తీసికొని వచ్చునంతలో, పాము కదలిపోయి యదృశ్యమయ్యెను. ధైర్యముతో నుండుమని యాడిన బాబా పలుకులను బాపూసాహెబు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని సంతోషించెను.

అమీరు శక్కర్ :

కోపర్‌గాం తాలుకాలో కొరాలే గ్రామనివాసి అమీరు శక్కర్. అతడు కసాయి కులమునకు చెందినవాడు. అతడు బాంద్రాలో కమీషను వ్యాపారిగ పనిచేసెను. అక్కడతనికి మంచి పలుకుబడి కలదు. అతడు కీళ్ళవాతముతో బాధపడుచుండుటచే భగవంతుని జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొని వ్యాపారమును విడిచిపెట్టి షిరిడీ చేరి బాధనుండి తప్పింపుమని బాబాను వేడెను. చావడిలో కూర్చొనుమని బాబా అతని నాజ్ఞాపించెను. అటువంటి రోగికి ఆ స్థలము సరియైనది కాదు. అది యెల్లప్పుడు తేమగా నుండును. గ్రామములో నింకేదైన స్థలము బాగుండెడిది. కాని బాబా పలుకులే తగిన యౌషధము, నిర్ణయ సూత్రము. మసీదుకు వచ్చుటకు బాబా అతనికి అనుజ్ఞ ఇవ్వలేదు. చావడిలోనే కూర్చొనుమని యాజ్ఞాపించెను. అది వానికి మిక్కిలి లాభకారి

యయ్యెను. ఎందుకనగా బాబా ఉదయము సాయంకాలము చావడివైపు పోవుచుండెను. అదియును గాక దినము విడిచి దినము ఉత్సవముతో బోయి బాబా యచట నిద్రించుచుండెను. అందుచే అమీరు బాబా యొక్క సాంగత్యమును సులభముగా పొందుచుండెను. పూర్తిగా 9 మాసములు అమీరుశక్కర్ అక్కడ నుండెను. కొంతకాలము తరువాత అతనికి ఆ స్థలముపై విసుగు కలిగెను. ఒకనాటి రాత్రి యెవరికి చెప్పకుండ కోపర్‌గాం పారిపోయెను. అచ్చటొక ధర్మశాలలో దిగెను. అక్కడొక ఫకీరు చచ్చుటకు సిద్ధముగా నుండెను. ఫకీరు నీళ్ళు కావలెననగా అమీరు పోయి నీరు తెచ్చి యిచ్చెను. ఆ నీళ్ళను త్రాగి ఫకీరు చనిపోయెను. అమీరు చిక్కులో పడెను. అతడు పోలీసువారికి తెలియపరచినచో, మొట్టమొదట సమాచారమును దెచ్చినవాడగుటచే తనకా ఫకీరు విషయమేమైన తెలిసియుండునని పట్టుకొనెదరు. ఆ చావునకు కూడ అతడు కారణభూతుడయి యుండవచ్చునని యనుమానించెదరు. బాబా యాజ్ఞ లేనిది షిరిడీ విడిచి పెట్టుట తనదే తప్పని అతడు గ్రహించి పశ్చాత్తాపపడెను. షిరిడీ పోవ నిశ్చయించుకొని యా రాత్రియే యచట నుండి షిరిడీకి పోయెను. మార్గమధ్యమున బాబా నామమును జపము చేయుచుండెను. సూర్యోదయమునకు ముందు షిరిడీ చేరి యాతురత నుండి తప్పించుకొనెను. బాబా యాజ్ఞానుసారము చావడిలోనే యుండి రోగవిముక్తుడయ్యెను. ఒకనాటి మధ్య రాత్రి బాబా **"ఓ అబ్దుల్ ! నా పరుపువైపు ఏదో దుష్టప్రాణి వచ్చుచున్నది"** యని యరచెను. లాంతరు దీసికొని అబ్దుల్ వచ్చి బాబా పరుపు జూచెను గాని యేమియు గాన్పించలేదు. జాగ్రత్తగా చూడుమని బాబా చెప్పుచు నేలపై సటకాతో కొట్టుచుండెను. అమీరుశక్కర్ బాబా లీలను జూచి అచ్చటకు పాము వచ్చెనని బాబా యనుమానించి యుండునని యనుకొనెను. బాబా సాంగత్యము వలన బాబా యాడుమాటల, చేయు క్రియల భావమును అమీరు గ్రహించుచుండెను. అమీరు తన దిండుకు సమీపమున నేదో కదలుచుండుట గమనించి, అబ్దుల్‌ను లాంతరు తీసికొని రమ్మనెను. అంతలో నచ్చటొక

పాము కనబడెను. అది తలను క్రిందికి పయికి ఆడించుచుండెను. వెంటనే దానిని చంపిరి. ఇట్లు బాబా సకాలమున హెచ్చరిక చేసి అమీరును కాపాడెను.

తేలు - పాము :

తేలు : బాబా ఆజ్ఞచే కాకాసాహెబు దీక్షిత్ నిత్యము శ్రీ ఏకనాథ మహరాజ్ రచించిన భాగవతమును, భావార్థ రామాయణమును పారాయణ చేయుచుండెను. ఒకనాడు పురాణ కాలక్షేపము జరుగుచుండగా హేమాడ్‌పంతు గూడ శ్రోతయయ్యెను. రామాయణములో ఆంజనేయుడు తన తల్లి యాజ్ఞానుసారము శ్రీరాముని మహిమను పరీక్షించు భాగము చదువునప్పుడు వినువారందరు మైమరిచియుండిరి. అందులో హేమాడ్‌పంతొకడు. ఇంతలో ఒక పెద్ద తేలు హేమాడ్‌పంతు భుజముపై బడి వాని యుత్తరీయముపై కూర్చుండెను. మొదట దాని నెవ్వరు గమనించలేదు. ఎవరు పురాణముల శ్రవణము జేసెదరో వారిని భగవంతుడు రక్షించును. ఇంతలో హేమాడ్‌పంతు తన కుడి భుజముపై నున్న తేలును జూచెను. అది చచ్చినదానివలె నిశ్శబ్దముగా కదలకుండెను. అదికూడ పురాణము వినుచున్నట్లు గనుపించెను. భగవంతుని కటాక్షమును స్మరించి, పురాణ శ్రవణములో నున్న నితరులకు భంగము కలుగజేయకుండ, యుత్తరీయము రెండు చివరలను పట్టుకొని, దానిలో తేలుండునట్లు చేసి బయటకు వచ్చి ఆ తేలును తోటలో పారవైచెను.

పాము : ఇంకొకప్పుడు సాయంకాలము కాకాసాహెబు మేడమీద కొందరు కూర్చొనియుండిరి. ఒక సర్పము కిటికీలో నున్న చిన్న రంధ్రము ద్వారా దూరి చుట్టుకొని కూర్చొనెను. దీపమును దెచ్చిరి. మొదట అది వెలుతురుకు తడబడెను. అయినప్పటికి అది నెమ్మదిగా కూర్చొనెను. తల మాత్రము క్రిందకు మీదకు నాడించుచుండెను. అనేకమంది బడితెలు కఱ్ఱలు తీసుకొని వేగముగా వచ్చిరి. అది యెటూ కాని స్థలములో నుండుటచే దానిని చంపలేకుండిరి. మనుష్యుల శబ్దమును విని యా సర్పము వచ్చిన రంధ్రములోనికి గబగబ దూరెను. అందరు ఆపద నుండి తప్పించుకొనిరి.

బాబా అభిప్రాయము :

ముక్తారామ్ యను నొక భక్తుడు పాము తప్పించుకొనిపోవుటచే మంచియే జరిగినదనెను. హేమాడ్‌పంతు అందుల కొప్పుకొనలేదు. అది సరియైన యాలోచన కాదనెను. పాములను చంపుటయే మంచిదనెను. ఇద్దరికి గొప్ప వాదన జరిగెను. ముక్తారామ్ సర్పములు మొదలగు క్రూర జంతువులను చంప నవసరము లేదనెను. హేమాడ్‌పంతు వానిని తప్పక చంపవలెననెను. రాత్రి సమీపించెను. చర్చ సమాప్తి గాకుండెను. ఆ మరుసటి దిన మా ప్రశ్నను బాబా నడిగిరి. బాబా యిట్లు జవాబిచ్చెను : *"భగవంతుడు సకల జీవులందు నివసించుచున్నాడు. అవి సర్పములు గాని, తేళ్ళుగాని కానిండు. ఈ ప్రపంచమును నడిపించు సూత్రధారి భగవంతుడు. సకల జంతుకోటి పాములు, తేళ్ళతో సహ సకల ప్రాణులు భగవదాజ్ఞను శిరసావహించును. వారి యాజ్ఞయైనగాని యెవరు యెవరినీ యేమీ చేయలేరు. ప్రపంచమంతయు వానిపై నాధారపడి యున్నది. ఎవ్వరును స్వతంత్రులు కారు. కాబట్టి మనము కనికరించి అన్ని జీవులను ప్రేమించవలెను. అనవసరమైన కలహములందు, చంపుట యందు పాల్గొనక యోపికతో నుండవలెను. అందరినీ రక్షించువాడు దైవమే !"*

ఇరువది రెండవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

మూడవరోజు పారాయణము సమాప్తము

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

నాల్గవ రోజు పారాయణము

ఆదివారము

ఇరువది మూడవ అధ్యాయము

ప్రస్తావన; యోగము - ఉల్లిపాయ; పాముకాటు నుండి శ్యామాను కాపాడుట; కలరా రోగము; గురుభక్తిని పరీక్షించుట

ప్రస్తావన :

నిజముగా నీ జీవుడు త్రిగుణములకు అనగా సత్వ రజ స్తమో గుణముల కతీతుడు. కాని మాయచే గప్పబడి వాని నైజమగు సచ్చిదానందమును మరచుచు తాను శరీరమే యనుకొనుచు, అట్టి భావనతో తానే చేయువాడు అనుభవించువాడు అని యనుకొనుచు, లెక్కలేని బాధలలో చిక్కుకొనుచు విముక్తిని గాంచలేకున్నాడు. విమోచనమునకు మార్గమొక్కటే కలదు. అది గురుని పాదములయందు ప్రేమమయమగు భక్తి. గొప్ప నటుడగు సాయి తన భక్తులను వినోదింపజేసి వారిని తమ నైజములోనికి మార్చెను.

ఇంతకు పూర్వము చెప్పిన కారణములచే మేము సాయిని భగవంతుని యవతారముగా నెన్నుచున్నాము. కాని వారెల్లప్పుడు తాము భగవంతుని

సేవకుడనని చెప్పెడివారు. వారు అవతార పురుషులయినప్పటికి ఇతరులు సంతృప్తికరముగా నెట్లు ప్రవర్తింపవలెనో చూపుచుండెడివారు; ఆయా వర్ణాశ్రమములకు విధింపబడిన కర్మల నెట్లు నెరవేర్చవలెనో తెలిపెడివారు. ఇతరులతో యే విషయములోనూ పోటీ పడెడివారు కారు. తనకొరకేమైన చేయుమని యితరులను కోరెడివారు కారు. సమస్త చేతనాచేతనములందు, భగవంతుని జూడగలిగిన బాబాకు వినయశీలమే ఉచితముగదా ! ఎవరిని నిరాదరించుటగాని, అవమానించుగాని వారెరుగరు. సమస్త జీవులలో వారు నారాయణుని గాంచుచుండెడివారు. **'నేను భగవంతుడను'** అని వారెన్నడు అనలేదు. భగవంతుని విధేయ సేవకుడనని వారు చెప్పేవారు; భగవంతుని ఎల్లప్పుడు తలచువారు. ఎల్లప్పుడు **'అల్లా మాలిక్'** ! అనగా భగవంతుడే సర్వాధికారియని యనుచుండెడివారు.

మేమితర యోగుల నెరుగము. వారెట్లు ప్రవర్తింతురో, ఏమి చేసెదరో, ఎట్లు తినెదరో తెలియదు. భగవత్కటాక్షముచే నవతరించి యజ్ఞానులకు, బద్ధజీవులకు విమోచనము కలుగజేసెదరని మాత్రమెరుగుదుము. మన పుణ్యమేదైన యున్నచో మహాత్ముల కథలను లీలలను వినుటకు కుతూహలము కలుగును. లేనిచో నట్లు జరుగదు. ఇక నీ యధ్యాయములోని ముఖ్య కథలను చూచెదము.

యోగము - ఉల్లిపాయ :

ఒకనాడు యోగాభ్యాసము చేయు సాధకుడొకడు నానాసాహెబు చాందోర్కరుతో కలసి షిరిడీకి వచ్చెను. అతడు యోగశాస్త్రమునకు సంబంధించిన గ్రంథములన్నియు చదివెను. తుదకు పతంజలి యోగసూత్రములు కూడ చదివెను. కాని యనుభవమేమియు లేకుండెను. అతడు మనస్సును కేంద్రీకరించి సమాధిస్థితిలో కొంచెము సేపయిన నుండలేకుండెను. సాయిబాబా తన యెడ ప్రసన్నుడైనచో చాలాసేపు సమాధిలో నుండుట నేర్పెదరని అతడనుకొనెను. ఈ లక్ష్యముతో నాతడు షిరిడీకి వచ్చెను. అతడు మసీదుకు పోయి చూచుసరికి బాబా ఉల్లిపాయతో

రొట్టె తినుచుండిరి. దీనిని చూడగనే అతనికి మనస్సున ఒక యాలోచన మెదిలెను. **'రుచిలేని రొట్టెను పచ్చి యుల్లిపాయతో తినువాడు నా కష్టముల నెట్లు తీర్చగలడు ? నన్నెట్లు ఉద్ధరించగలడు ?'** సాయిబాబా యతని మనస్సున మెదిలిన ఆలోచనను గ్రహించి, నానాసాహెబుతో నిట్లనియెను. ***"నానా ! యెవరికైతే ఉల్లిని జీర్ణించుకొను శక్తి కలదో వారే దానిని తినవలెను".*** ఇది విని యోగి యాశ్చర్యపడెను. వెంటనే బాబా పాదములపయి బడి సర్వస్య శరణాగతి చేసెను. స్వచ్ఛమైన మనస్సుతో తన కష్టముల దెలిపి ప్రత్యుత్తరముల బడసెను. ఇట్లు సంతృప్తి జెంది యానందించువాడై బాబా ఊదీ ప్రసాదముతో ఆశీర్వచనములతో షిరిడీ విడిచెను.

పాముకాటు నుండి శ్యామాను కాపాడుట :

ఈ కథను ప్రారంభించక పూర్వము హేమాడ్‌పంత్, జీవుని పంజరములో నున్న రామచిలుకతో సరిపోల్చవచ్చుననిరి. రెండును బంధింపబడియే యున్నవి; ఒకటి శరీరములోను, రెండవది పంజరమందును. రెండును తమ ప్రస్తుత స్థితియే బాగున్నదని యనుకొనుచున్నవి. సహాయకుడు వచ్చి వానిని బంధముల నుండి తప్పించగనే వానికి నిజము తెలియును. భగవత్కటాక్షముచే గురువు వచ్చి వారి కండ్లను తెరిపించి బంధ విముక్తుల జేసినప్పుడు వారి దృష్టి యన్నిటికంటె గొప్ప స్థితివైపు బోవును. అప్పుడే గతించిన జీవితము కంటె రానున్నది గొప్పదియని గ్రహింతురు.

గత అధ్యాయములో మిరీకర్‌కు రానున్న యపాయము గనిపెట్టి దానినుండి యతనిని తప్పించిన కథ వింటిరి. అంతకంటె ఘనమగు కథను ఇచ్చట వినెదరు. ఒకనాడు శ్యామాను విషసర్పము కరచెను. అతని చిటికెన వ్రేలును పాము కరచుటచే శరీరములోనికి విషము వ్యాపింప మొదలిడెను. బాధ యెక్కువగా నుండెను. శ్యామా తాను మరణించెద ననుకొనెను. స్నేహితులాతని విరోబా గుడికి తీసుకొనిపోవ నిశ్చయించిరి. పాముకాట్లు అచ్చట బాగగుచుండెను. కాని శ్యామా తన విరోబాయగు బాబా వద్దకు

పరుగిడెను. బాబా యతనిని జూడగనే కోపముతో వానిని తిట్టనారంభించెను. ***"ఓరి పిరికి పురోహితుడా ! పైకెక్కవద్దు ! ఎక్కితివో నేమగునో చూడు"*** మని బెదరించుచూతరువాత ఇట్లు గర్జించెను : **"పో, వెడలిపొమ్ము, దిగువకు పొమ్ము"** బాబా యిట్లు కోపోద్దీపితుడగుట జూచి శ్యామా మిక్కిలి విస్మయమందెను. నిరాశ చెందెను. అతడు మసీదును తన యిల్లుగా, బాబా తన యాశ్రయముగా భావించుచుండెను. బాబా తననట్లు తరిమివేసినచో తానెక్కడకు పోగలడు ? అతడు ప్రాణమందాశ వదలుకొని యూరకుండెను. కొంతసేపటికి బాబా శాంతించి, శ్యామా దగ్గరకు పోయి కూర్చుని యిట్లనెను : ***"భయపడవద్దు. ఏ మాత్రము చింతించకు. ఈ దయామయుడైన ఫకీరు నిన్ను తప్పక రక్షించును. ఇంటికిపోయి ఊరక కూర్చుండుము. బయటికి పోవద్దు. నాయందు విశ్వాసముంచుము. భయపడకుము. ఆందోళన పడవద్దు".*** ఇట్లని శ్యామాను ఇంటికి పంపించెను. వెంటనే బాబా తాత్యా పాటిలును, కాకాసాహెబు దీక్షితుని అతని వద్దకు పంపి, తన కిష్టము వచ్చినవి తినవచ్చుననియు, గృహములోనే తిరుగ వచ్చుననియు, కాని పండుకొనగూడదనియు, ఈ సలహాల ప్రకారము నడుచుకొమ్మనెను. కొద్ది గంటలలో శ్యామా బాగుపడెను. ఈ పట్టున జ్ఞప్తి యందుంచుకొనవలసినదేమన, బాబా పలికిన 5 అక్షరముల మంత్రము (పో, వెడలిపొమ్ము, దిగువకు పొమ్ము) శ్యామాను ఉద్దేశించినదిగాక విషమును ఆజ్ఞాపించిన మాటలు. ఆ విషము పైకి ఎక్కరాదనియు, అది శరీరమంతట వ్యాపించరాదనియు బాబా ఆజ్ఞాపించిరి. మంత్రములలో నారితేరిన తక్కినవారివలె, వారే మంత్రము ఉపయోగింపనవసరము లేకుండెను. మంత్ర బియ్యము కాని, తీర్థముగాని ఉపయోగించనవసరము లేకుండెను. శ్యామా జీవితమును రక్షించుటలో వారి పలుకులే అత్యంత శక్తివంతములైనవి.

ఎవరైన ఈ కథగాని, యింక నితర కథలు గాని వినినచో బాబా పాదములయందు స్థిరమైన నమ్మకము కలుగును. మాయయను మహా సముద్రమును దాటుటకు బాబా పాదములను హృదయములో ధ్యానించవలెను.

కలరారోగము :

ఒకప్పుడు షిరిడీలో కలరా భయంకరముగా చెలరేగుచుండెను. గ్రామవాసులు మిక్కిలి భయపడిరి. వారితరులతో రాకపోకలు మానిరి. గ్రామములో పంచాయితీవారు సభచేసి రెండత్యవసరమైన నియమములు చేసి, కలరా నిర్మూలించ ప్రయత్నించిరి. అవి యేవన 1. కట్టెల బండ్లను గ్రామములోనికి రానీయకూడదు; 2. మేకను గ్రామములో కోయరాదు. ఎవరయిన వీనిని ధిక్కరించినచో వారికి జరిమానా వేయవలెనని తీర్మానించిరి. బాబాకిదంతయు వట్టి చాదస్తమని తెలియును. కాబట్టి బాబా యా చట్టములను లక్ష్యపెట్టలేదు. ఆ సమయములో కట్టెలబండి యొకటి ఊరిలోనికి ప్రవేశించుచుండెను. ఊరిలో కట్టెలకు కరువున్నదని అందిరకి తెలియును. అయినప్పటికి కట్టెలబండిని తరిమివేయుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. బాబా యా సంగతి తెలిసికొని, అచ్చటికి వచ్చి కట్టెలబండిని మసీదుకు తీసికొనిపొమ్మని యుత్తరువు నిచ్చెను. బాబా చర్యకు వ్యతిరేకముగా చెప్పుటకెవ్వరు సాహసించలేదు. ధుని కొరకు కట్టెలు కావలసి యుండెను. కనుక బాబా కట్టెలు కొనెను. నిత్యాగ్నిహోత్రివలె బాబా తన జీవితమంతయు ధునిని వెలిగించియే యుంచెను. అందులకయి వారికి కట్టెలవసరము గనుక వాటిని నిల్వ చేయువారు. బాబా గృహము అనగా మసీదు ఎప్పుడు తెరచియుండెడిది. ఎవరయిన పోవచ్చును. దానికి తాళము గాని చెవి లేదు. కొందరు తమ యుపయోగము కొరకు కొన్ని కట్టెలను తీసికొనిపోవువారు. అందుకు బాబా యెప్పుడును గొణుగుకొన లేదు. ఈ ప్రపంచమంతయు దేవుడే యావరించి యుండుటచే వారికి ఎవరియందు శత్రుత్వముండెడిది గాదు. వారు పరిపూర్ణవిరాగులైనప్పటికి సాధారణ గృహస్థులకు ఆదర్శముగా నుండుటకై యిట్లు చేయుచుండెడివారు.

గురుభక్తిని పరీక్షించుట :

రెండవ కలరా నిబంధనమును బాబా యెట్లు ధిక్కరించెనో చూతము. నిబంధనము అమలులో నున్నప్పుడెవరో యొక మేకను మసీదుకు తెచ్చిరి. ఆ ముసలి మేక దుర్బలముగా చావుకు సిద్ధముగా నుండెను. ఆ సమయమున మాలేగాం ఫకీరు పీర్ మహమ్మద్ ఉరఫ్ బడేబాబా యచటనే యుండెను. సాయిబాబా దానిని యొక కత్తివ్రేటుతో నరికి బలివేయుమని బడేబాబాకు చెప్పెను. ఈ బడేబాబా యందు సాయిబాబాకు ఎక్కువ గౌరవము. ఆయనను ఎల్లప్పుడు సాయిబాబా తన కుడివయిపున కూర్చొనబెట్టు కొనెడివారు. చిలుము బడేబాబా పీల్చిన పిదప సాయిబాబా పీల్చి యితరులకు ఇచ్చెడివారు. మధ్యాహ్న భోజన సమయమందు సాయిబాబా సాదరముగ బడేబాబాను పిలిచి యెడమప్రక్కన కూర్చుండబెట్టుకొనిన పిమ్మట భోజనము ప్రారంభించువారు. దక్షిణ రూపముగా వసూలయిన పైకము నుంచి ఆయనకు దినమొక్కింటికి 50 రూపాయలు సాయిబాబా యిచ్చుచుండెడివారు. బడేబాబా పోవునప్పుడు 100 అడుగుల వరకు సాయిబాబా వెంబడించువారు. అట్టిది బాబాకు వారికి గల సంబంధము. సాయిబాబా వారిని మేకను నరుకుమనగా అనవసరముగా దానిని చంపనేలయని బడేబాబా నిరాకరించెను. అప్పుడు సాయిబాబా శ్యామాను ఆపని చేయుమనెను. అతడు రాధాకృష్ణమాయి వద్దకు పోయి కత్తిని దెచ్చి బాబా ముందు బెట్టెను. ఎందులకు కత్తిని దెప్పించిరో తెలిసికొనిన పిమ్మట రాధాకృష్ణమాయి దానిని తిరిగి తెప్పించుకొనెను. ఇంకొక కత్తి తెచ్చుటకు శ్యామా పోయెను; కాని వాడా నుండి త్వరగా రాలేదు. తరువాత కాకాసాహెబు దీక్షిత్ వంతు వచ్చెను. వారు మేలిమి బంగారమే కాని, దానిని పరీక్షించవలెను. ఒక కత్తి దెచ్చి నరుకుమని బాబా యాజ్ఞాపించెను. అతడు సాఠేవాడాకు బోయి కత్తిని దెచ్చెను. బాబా యుత్తరువు కాగానే దానిని నరకుటకు సిద్ధముగా నుండెను. అతడు స్వచ్ఛమైన బ్రాహ్మణ కుటుంబములో పుట్టి చంపుట యనునది ఎరుగకుండిరి. హింసించు పనులను చేయుటయందిష్టము లేనివాడయి

నప్పటికి, మేకను నరకుటకు సంసిద్ధుడయ్యెను. బడేబాబాయను మహమ్మదీయుడే యిష్టపడనప్పుడు ఈ బ్రాహ్మణుడేల సిద్ధపడుచుండెనని యందరాశ్చర్యపడుచుండిరి. అతడు తన ధోవతిని ఎత్తి బిగించి కట్టుకొనెను. కత్తిని పయికెత్తి బాబా యాజ్ఞకై యెదురుచూచుచుండెను. బాబా **"ఏమి యాలోచించుచుంటివి ? నరుకుము !"** అనెను. అతని చేతిలో నున్న కత్తి మేకపై పడుటకు సిద్ధముగా నుండగా బాబా ఆగుమనెను. **"ఎంతటి కఠినాత్ముడవు ? బ్రాహ్మణుడవయి మేకను చంపెదవా ?"** యనెను. బాబా యాజ్ఞానుసారము దీక్షిత్ కత్తిని క్రిందబెట్టి బాబాతో నిట్లనియె. **"నీ యమృతము వంటి పలుకే మాకు చట్టము. మాకింకొక చట్టమేమియు తెలియదు. నిన్నే ఎల్లప్పుడు జ్ఞప్తియందుంచుకొనెదము. మీ రూపమును ధ్యానించుచు రాత్రింబవళ్ళు నీ యాజ్ఞలు పాటింతుము. అది ఉచితమా? కాదా ? యనునది మాకు తెలియదు. దానిని మేము విచారించము. అది సరియైనదా కాదా ? యని వాదించము, తర్కించము. గురువు ఆజ్ఞ అక్షరాలా పాటించుటయే మా విధి, మా ధర్మము".**

బాబా తామే మేకను చంపి బలివేసెదనని చెప్పిరి. మేకను 'తకియా' యనుచోట చంపుటకు నిశ్చయించిరి. ఇది ఫకీరులు కూర్చొను స్థలము. అచటికి దానిని తీసుకొనిపోవునప్పుడు మార్గమధ్యమున అది ప్రాణములు విడిచెను.

శిష్యులెన్ని రకములో చెప్పుచు ఈ అధ్యాయమును హేమాడ్‌పంతు ముగించుచున్నారు. శిష్యులు మూడు రకములు. 1. ఉత్తములు 2. మధ్యములు 3. సాధారణులు

గురువులకేమి కావలెనో గుర్తించి వెంటనే వారాజ్ఞాపించక పూర్వమే దానిని నెరవేర్చువారు ఉత్తమ శిష్యులు. గురుని యాజ్ఞానుసారము ఆలసింపక అక్షరాల నెరవేర్చువారు మధ్యములు. మూడవ రకము వారు అడుగడుగునకు తప్పులు చేయుచు గురుని ఆజ్ఞను వాయిదా వేసెదరు.

శిష్యులకు దృఢమైన నమ్మకముండవలెను. తోడుగా బుద్ధి కుశలత, యోరిమి యున్నచో అట్టివారికి ఆధ్యాత్మిక పరమావధి దూరము కాదు. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను బంధించుట గాని, హఠయోగము గాని యితర కఠినమయిన సాధనలన్నియు ననవసరము. పైన చెప్పిన గుణముల నలవరచుకొన్నచో, వారు ఉత్తరోత్తరోపదేశముల కర్హులగుదురు. అప్పుడు గురువు తటస్థించి జీవిత పరమావధిని పొందుటకై ఆధ్యాత్మిక మార్గమున నడిపింతురు.

వచ్చే అధ్యాయములో బాబా యొక్క హాస్యము, చమత్కారముల గూర్చి చెప్పుకొందము.

ఇరువది మూడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువది నాలుగవ అధ్యాయము

శనగల కథ - నీతి; సుదాముని కథ; అణ్ణా చించణీకరు-మావిశీబాయి; బాబా నైజము - భక్త పరాయణత్వము

ఈ అధ్యాయములోగాని, వచ్చే అధ్యాయములలోగాని ఫలానిది చెప్పెదమనుట ఒక విధముగా అహంకారమే. మన సద్గురుని పాదములకు అహంకారమును సమర్పించినగాని, మన ప్రయత్నమందు జయమును పొందము. మన మహంకార రహితుల మయినచో, మన జయము నిశ్చయము.

సాయిబాబాను పూజించుటచే ఇహపర సౌఖ్యములు రెంటిని పొందవచ్చును. మన మూల ప్రకృతియందు పాతుకొని, శాంతి సౌఖ్యములను పొందెదము. కాబట్టి యెవరయితే తమ క్షేమమును కోరెదరో వారు గౌరవాదరములతో సాయిబాబా లీలలను వినవలెను; మననము చేయవలెను. దీనిని నెరవేర్చినచో వారు సులభముగా జీవిత పరమావధిని పొందెదరు. తుదకు మోక్షానందమును పొందెదరు.

సాధారణముగా నందరు హాస్యము, చమత్కార భాషణమన్న నిష్టపడెదరు గాని, తాము హాస్యాస్పదులగుట కిష్టపడరు. కాని బాబా

చమత్కార మార్గము వేరు. అది అభినయముతో కూడినప్పుడు చాలా సంతోష దాయకముగ నీతిదాయకముగ నుండెడిది. కావున ప్రజలు తాము వెక్కిరింత పాలైనప్పటికి అంతగా బాధపడేవారు కాదు. హేమాడ్‌పంతు తన విషయమునే యీ క్రింద తెలుపుచున్నాడు.

శనగల కథ :

షిరిడీలో ఆదివారము నాడు సంత జరిగెడిది. చుట్టుప్రక్కల పల్లెల నుండి ప్రజలు వచ్చి వీథులలో దుకాణములు వేసికొని వారి సరుకులు అమ్ముచుండెడివారు. ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మసీదు నిండుచుండెను. ముఖ్యముగా ఆదివారమునాడు క్రిక్కిరిసి పోవుచుండెను. ఒక ఆదివారమునాడు హేమాడ్‌పంతు సాయిబాబా ముందు కూర్చొని బాబా పాదము లొత్తుచు మనస్సునందు జపము చేయుచుండెను. బాబా యెడమ వైపు శ్యామా, కుడివైపు వామనరావు ఉండిరి. శ్రీమాన్ బూటీ, కాకా సాహెబుదీక్షిత్ మొదలగువారు కూడ నుండిరి. శ్యామా నవ్వుచు అణ్ణా సాహెబుతో, **"నీ కోటుకు శనగగింజ లంటినట్లున్నవి చూడుము"** అనెను. అట్లనుచు హేమాడ్‌పంతు చొక్కా చేతులను తట్టగా శనగగింజలు నేల రాలెను. హేమాడ్‌పంతు తన చొక్కా ఎడమచేతి ముందు భాగమును సాచెను. అందరికి ఆశ్చర్యము కలుగునట్లు కొన్ని శనగగింజలు క్రిందికి దొర్లుట ప్రారంభించెను. అక్కడున్నవారు వానిని ఏరుకొనిరి.

ఈ సంఘటన హాస్యమునకు తావిచ్చెను. అక్కడున్న వారందరు ఆశ్చర్యపడిరి. ఎవరికి తోచినట్లు వారు శనగలు చొక్కాచేతిలో నెట్లు ప్రవేశించి యుండునో ఊహించనారంభించిరి. శనగలు చొక్కాలో నెట్లుదూరి యచట నిలువగలిగినవో హేమాడ్‌పంతు కూడా గ్రహించలేకుండెను. ఎవ్వరికి సరియైన సమాధానము తోచక జవాబు నివ్వనప్పుడు అందరును ఈ యద్భుతమున కాశ్చర్యపడుచుండగా బాబా, ***"వీనికి (అణ్ణాసాహెబుకు) తానొక్కడే తిను దుర్గుణమొకటి కలదు. ఈనాడు సంతరోజు శనగలు తినుచు ఇక్కడకు వచ్చినాడు. వాని నైజము నాకు తెలియును. ఈ శనగలే దానికి నిదర్శనము. ఈ విషయములో నేమి యాశ్చర్యమున్నది ?"*** అనిరి.

హేమాడ్‌పంతు : బాబా నేనెప్పుడు ఒంటరిగా తిని యెరుగను. అయితే యీ దుర్గుణమును నాపైనేల మోపెదవు ? ఈనాటికి ఎన్నడును షిరిడీలోని సంత నేను చూచి యుండలేదు. ఈ దినము కూడ నేను సంతకు పోలేదు. అట్లయినచో నేను శనగల నెట్లు కొనియుంటిని ? నేను కొననప్పుడు నేనెట్లు తినియుందును ? నాదగ్గర నున్నవారికి పెట్టకుండ నే నెప్పుడేమియు తిని యెరుగను.

బాబా : అవును అది నిజమే. దగ్గరున్న వారి కిచ్చెదవు. ఎవరును దగ్గర లేనప్పుడు నీవుగాని, నేనుగాని యేమి చేయగలము ? కాని నీవు తినుటకు ముందు నన్ను స్మరింతువా ? నేనెల్లప్పుడు నీ చెంతలేనా ? నీవేదైన తినుటకు ముందు నాకర్పించుచున్నావా ?

నీతి :

ఈ సంఘటనమున బాబా యేమి చెప్పిరో జాగ్రత్తగా గమనించెదము. పంచేంద్రియములకంటే ముందే మనస్సు, బుద్ధి విషయానంద మనుభవించును. కనుక మొదలే భగవంతుని స్మరించవలెను. ఇట్లు చేసినచో నిది కూడ ఒక విధముగ భగవంతుని కర్పితమగును. విషయములను విడిచి పంచేంద్రియము లుండలేవు. కనుక ఆ విషయములను మొదట గురుని కర్పించినచో వాని యందభిమానము సహజముగా అదృశ్యమైపోవును. ఇవ్విధముగా కామము, క్రోధము, లోభము మొదలగువాని గూర్చిన వృత్తులన్నిటిని (ఆలోచనలను) మొట్టమొదట గురుని కర్పించవలెను. ఈ అభ్యాసము నాచరించినచో దేవుడు వృత్తులన్నియు నిర్మూలనమగుటకు సహాయపడును. విషయముల ననుభవించు ముందు బాబా మనచెంతనే యున్నట్లు భావించినచో, ఆ వస్తువు ననుభవించవచ్చునా ? లేదా ? యను ప్రశ్న యేర్పడును. ఏది యనుభవించుటకు తగదో దానిని విడిచిపెట్టెదము. ఈవిధముగా మన దుర్గుణములన్నియు నిష్క్రమించును. మన శీలము చక్కబడును. గురువునందు ప్రేమ వృద్ధి పొందును. శుద్ధజ్ఞానము మొలకెత్తును. ఈ జ్ఞానము వృద్ధి పొందినప్పుడు దేహబుద్ధి నశించి, బుద్ధి చైతన్య ఘనమున లీనమగును. అప్పుడే మనకానందము, సంతృప్తి కలుగును.

గురువునకు, దేవునకు ఎవరు భేదము నెంచెదరో వారు దైవము నెచ్చటను జూడలేరు. భేదములన్నింటిని ప్రక్కకు త్రోసి, గురువును, దేవుని ఒకటిగా భావించవలెను. ఈ ప్రకారముగా గురుని సేవించినచో భగవంతుడు నిశ్చయముగా ప్రీతిచెందును. మన మనస్సులను స్వచ్ఛము చేసి ఆత్మ సాక్షాత్కారము ప్రసాదించును. క్లుప్తముగా చెప్పునదేమన మనము గురుని స్మరించనిదే యే వస్తువును పంచేంద్రియములతో ననుభవించరాదు. మనస్సును ఈ విధముగా శిక్షించినచో మనమెల్లప్పుడు బాబాను జ్ఞప్తియందుంచుకొనెదము. మనకు బాబా ధ్యానమెన్నో రెట్లు వృద్ధిపొందును. బాబా సగుణ స్వరూపము మన కండ్ల యెదుట నిలుచును. అప్పుడు భక్తి, వైరాగ్యము, మోక్షము మన వశమగును. మన మనస్సునందు బాబాను ఎప్పుడయితే నిలుపగలమో, అప్పుడు మనము ఆకలిని, పిపాసను, సంసారమును మరచెదము. ప్రపంచ సుఖములందు గల యభిలాష నశించి మన మనస్సులు శాంతిని, ఆనందమును పొందును.

సుదాముని కథ :

పై కథ చెప్పుచున్నప్పుడే హేమాడ్‌పంతుకు సుదాముని కథ జ్ఞప్తికి వచ్చెను. అందులో కూడ ఇదే నీతి యున్నది. కనుక దానినిక్కడ చెప్పుచున్నాము.

శ్రీకృష్ణుడు, అతని యన్న బలరాముడు, మరియొక సహపాఠి సుదాముడనువాడును గురువగు సాందీపుని యాశ్రమములో నివసించుచుండిరి. శ్రీకృష్ణ బలరాములను అడవికి పోయి కట్టెలు తీసికొని రమ్మని గురువు పంపెను. సాందపుని భార్య సుదాముని కూడ అదే పనిమీద ముగ్గురి కొరకు శనగలిచ్చి పంపెను. కృష్ణుడు సుదాముని యడవిలో గలసి *"దాదా, నీళ్ళు కావలెను, నాకు దాహము వేయుచున్నది"* అనెను. సుదాముడు **"ఉత్త కడుపుతో నీరు త్రాగకూడదు, కనుక కొంత తడవాగుట మంచి"**దనెను. కాని తనవద్ద శనగలున్నవని, కొంచెము తినుమని యనలేదు. శ్రీకృష్ణుడు అలసియుండుటచే సుదాముని తొడపయి తల యుంచి

గుఱ్ఱుపెట్టుచు నిద్రపోయెను. ఇది కనిపెట్టి సుదాముడు తన జేబులోని శనగలు తీసి తినుట కారంభించెను. హఠాత్తుగా శ్రీకృష్ణుడిట్లనెను. *"దాదా యేమి తినుచుంటివి? ఎక్కడనుంచి యీ శబ్దము వచ్చుచున్నది ?"* సుదాముడిట్లనెను. **"తినుట కేమున్నది ? నేను చలితో వణకుచున్నాను. నా పండ్లు కటకట మనుచున్నవి, విష్ణుసహస్రనామమును కూడ సరిగా ఉచ్ఛరించలేకున్నాను"**. ఇది విని సర్వజ్ఞుడగు శ్రీకృష్ణుడిట్లనెను. *"నేనొక స్వప్నమును గంటిని. అందులో ఒకడింకొకరి వస్తువులను దినుచుండెను. ఏమి తినుచుంటివని యడుగగా ఏమున్నది తినుటకు మన్నా ? యనెను. అనగా తినుట కేమియు లేదని భావము. రెండవవాడు 'తథాస్తు' అనెను. దాదా ! యిది యొక స్వప్నము. నాకివ్వకుండ నీవేమియు తినవని నాకు తెలియును. స్వప్న ప్రభావముచే నీవేమి తినుచుంటివని యడిగితిని".* శ్రీకృష్ణుడు సర్వజ్ఞుడనిగాని, అతని లీలలు గాని తెలిసియున్నచో సుదాముడట్లు చేసి యుండడు. కాబట్టి అతను చేసినదానిని తానే యనుభవింపవలసి వచ్చెను. శ్రీకృష్ణుని ప్రియ స్నేహితుడయినప్పటికి అతని ఉత్తరకాల మంతయు గర్భ దారిద్ర్యముచే బాధపడవలసి వచ్చెను. కొన్నాళ్ళకు భార్య కష్టము చేసి సంపాదించి ఇచ్చి పంపిన పిడికెడు అటుకులు సమర్పించగనే శ్రీకృష్ణుడు సంతసించి ఒక బంగారు పట్టణము ననుభవించుట కిచ్చెను. ఎవరికయితే దగ్గరున్నవారి కియ్యకుండ తిను అలవాటుండునో వారు దీనిని జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను.

శ్రుతి కూడ దీనినే నొక్కి చెప్పుచున్నది. మొదట భగవంతునికి అర్పించి ఆ భుక్తశేషమునే మనము అనుభవించవలెను. బాబా కూడ దీనినే హాస్యరూపముగా యుక్తితో బోధించెను.

అణ్ణా చించణీకరు - మావిశీబాయి :

హేమాడ్‌పంతు నిచ్చట నింకొక హాస్య సంఘటనను అందులో బాబా చేసిన మధ్యవర్తిత్వమును వర్ణించెను. దామోదర్ ఘనశ్యామ్ బాబరె వురఫ్ అణ్ణా చించణీకర్ యను భక్తుడొకడు గలడు. అతడు సరళుడు, మోటువాడు, ముక్కుసూటిగా మాట్లాడువాడు, ఎవరిని లక్ష్యపెట్టువాడు కాడు; ఉన్నదున్నట్లు

చెప్పేవాడు, ఎప్పటిదప్పుడే తేల్చువాడు. బయటికి కఠినునివలెను, హఠము చేయువానివలెను గాన్పించినను, వాడు మంచి హృదయము గలవాడు. నక్కజిత్తులవాడు కాడు. అందుచే బాబా వానిని ప్రేమించుచుండెను. అందరు సేవచేయునట్లే, యితడు కూడ మధ్యాహ్నము బాబా యెడమచేతిని (కఠడా పైన వేసి యున్నదానిని) తోముచుండెను. కుడివయిపున ఒక ముసలి వితంతువు వేణుబాయి కౌజల్గి యనునామె యుండెను. ఆమెను బాబా 'అమ్మా' యని పిలిచెడివారు. ఇతరులు మావిశీబాయి యని పిలిచెడివారు. ఆమె కూడ బాబాను సేవించుచుండెను. ఈమెది స్వచ్ఛమైన హృదయము. ఆమె బాబా నడుమును, మొలను, వీపును తన రెండు చేతుల వ్రేళ్ళు అల్లి దానితో నొక్కుచుండెను. ఆమె దీనిని అతి తీవ్రముగా చేయుచుండెను. బాబా వీపు కడుపు కలిసిపోవునట్లు గాన్పించుచుండెను. ఇంకొక ప్రక్క అణ్ణా తోముచుండెను. మావిశీబాయి ముఖము క్రిందకు మీదకగుచుండెను. ఒకసారి యామె ముఖము అణ్ణా ముఖమునకు చాలా దగ్గరగా పోయెను. హాస్యమాడు నైజము గలదగుటచే నామె, **'ఓహో ! అణ్ణా చెడ్డవాడు, నన్ను ముద్దుబెట్టుకొనుటకు యత్నించుచున్నాడు. ఇంత ముసలివాడయినప్పటికి నన్ను ముద్దుపెట్టుకొనుటకు సిగ్గులేదా ?"** యనెను. అణ్ణాకు కోపము వచ్చెను. చొక్కా చేతులు పైకెత్తి అతడిట్లనెను. **"నేను ముసలివాడను దుర్మార్గుడన నను చున్నావు. నేను వెఱ్ఱివాడనా ? నీవే కలహమునకు కాలు దువ్వుచున్నావు"** అక్కడున్నవారందరు ఈ ముసలివాండ్ర కలహమును జూచి నవ్వుచుండిరి. బాబా యిద్దరిని సమానముగా ప్రేమించువారు కనుక ఇద్దరిని ఓదార్చవలెనని తలచి యీ క్రింది విధముగా నేర్పుతో సమాధానపరచిరి. బాబా ప్రేమతో ***"ఓ అణ్ణా ! ఎందుకనవసరముగా గోల చేయుచున్నావు ? తల్లిని ముద్దుపెట్టుకొనినచో దానిలో అనౌచిత్యమేమి?"*** యనెను. బాబా మాటలు విని యిద్దరు సంతుష్టి జెందిరి. అందరు సరదాగా నవ్విరి. బాబా చమత్కారమునకు హృదయానంద పూరితులైరి.

బాబా నైజము, భక్త పరాయణత్వము :

బాబా తన భక్తులకు వారి వారి యిష్టానుసారము సేవ చేయుటకు అనుమతించుచుండెను. దీనిలో నితరులు జోక్యము కలుగుజేసికొనుట బాబా కిష్టము లేదు. ఒక ఉదాహరణము నిచ్చెదము. ఈ మావిశీబాయియే యింకొకప్పుడు బాబా పొత్తి కడుపును తోముచుండెను. ఆమె ప్రయోగించు బలమును జూచి, యితర భక్తులు ఆతురపడిరి. వారిట్లనిరి. **"అమ్మా ! కొంచెము మెల్లగా తోముము. బాబా కడుపులోని ప్రేవులు, నరములు తెగిపోగలవు".** ఇట్లనగనే, బాబా వెంటనే లేచి కోపముతో సటకాను నేలపై గొట్టెను. వారి కండ్లు నిప్పు కణములవలె ఎఱ్ఱనాయెను. బాబాను జూచుట కెవ్వరికి ధైర్యము లేకుండెను. బాబా సటకా చివరను రెండు చేతులతో పట్టుకొని పొత్తికడుపులోనికి గ్రుచ్చుకొనెను. ఇంకొక చివరను స్తంభమునకు నానించెను. సటకా యంతయు పొత్తికడుపులో దూరినట్లు కానవచ్చుచుండెను. కొద్దిసేపటిలో పొత్తి కడుపు ప్రేలుననుకొనిరి. బాబా క్రమముగా స్తంభమువైపు పోవుచుండెను. అందరు భయపడిరి. ఆశ్చర్యముతోను, భయముతోను మాట్లాడలేక మూగవాండ్రవలె నిలిచిరి. బాబా తన భక్తురాలి కొరకు ఈ కష్టము అనుభవించిరి. తక్కిన భక్తులు ఆమెను బాబాకు హాని లేకుండ తోముమనిరి. మంచి యుద్దేశముతో వారు ఈ మాట లనిరి. దీనికి కూడ బాబా యొప్పుకొనలేదు. వారి మంచి యుద్దేశమే బాబాను కష్టములో దించినందుకు వారాశ్చర్యపడిరి. ఏమియు చేయలేక కనిపెట్టుకొని చూచుచుండిరి. అదృష్టముచే బాబా కోపము తగ్గెను. సటకాను విడిచి గద్దెపై కూర్చుండిరి. అప్పటినుండి భక్తుల యిష్టానుసారము సేవ చేయునప్పుడు ఇతరులు జోక్యము కలుగజేసికొనరాదను నీతిని నేర్చుకొనిరి. ఎవరి సేవ యెట్టితో బాబాకే గుర్తు.

ఇరువది నాలుగవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువది ఐదవ అధ్యాయము

దామోదర్ సావల్‌రాం రాసనే - జట్టీ వ్యాపారములు;

ఆమ్రలీల; ప్రార్థన

భగవదవతారమును, పరబ్రహ్మ స్వరూపుడును, మహా యోగేశ్వరుడును, కరుణాసాగరుడును అగు శ్రీసాయినాధునకు సాష్టాంగ నమస్కారము లొనర్చి ఈ అధ్యాయమును ప్రారంభించెదము. యోగిచూడామణియగు శ్రీ సాయినాథ మహారాజుకు జయమగుగాక ! సమస్త శుభములకు నిలయము, మన ఆత్మారాముడు, భక్తులపాలిటి ఆశ్రయదాత యగు సాయికి జయమగుగాక. జీవితాశయమును, పరమావధిని గాంచిన బాబాకు ప్రణామములు.

సాయిబాబా యెల్లప్పుడు కరుణాపూర్ణులు. మనకు కావలసినది వారియందు మనఃపూర్వకమైన భక్తి. భక్తునకు స్థిరమైన నమ్మకము పూర్ణభక్తి యున్నప్పుడు వారి కోరికలన్నియు శీఘ్రముగా నెరవేరును. హేమాడ్‌పంతు మనస్సునందు బాబా జీవిత లీలలను వ్రాయు కోరిక జనించగనే, బాబా వెంటనే అతనిచే వ్రాయించెను. సంగ్రహముగా సంగతులు వ్రాసికొనుమని బాబా యాజ్ఞ యిచ్చిన వెంటనే హేమాడ్‌పంతుకు ప్రేరణ కలిగి గ్రంథరచనకు

కావలసిన బుద్ధి, శక్తి, ధైర్యము కలిగి దానిని ముగించెను. దానిని వ్రాయు యోగ్యత మొదట అతనికి లేకుండెను. కాని బాబా దయాపూరితమగు ఆశీర్వచనములచే దానినతడు పూర్తి చేయగలిగెను. ఈవిధముగా సచ్చరిత్ర సిద్ధమైనది. అదియొక చంద్రకాంతమణి వంటిది. దానినుండి సాయిలీలలను అమృతము స్రవించును. దానిని చదువరులు మనసారా త్రాగవచ్చును.

భక్తునకు సాయియందు పరిపూర్ణమైన, హృదయ పూర్వకమగు భక్తి కలిగినప్పుడు దుఃఖముల నుండి, అపాయముల నుండి బాబా కాపాడి రక్షించుచుండెను. వాని యోగక్షేమములు బాబా చూచుచుండెను. అహమద్‌నగర్ నివాసియగు (ప్రస్తుతము పూనావాసి) దామోదర్ సావల్ రాం రాసనే కాసార్ వురఫ్ దాము అన్నా కథ పైన పేర్కొనిన వాక్యమునకు ఉదాహరణముగా దిగువ నివ్వబడినది.

దాము అన్నా (దామోదర్ సావల్‌రాం రాసనే) :

6వ అధ్యాయములో శ్రీరామనవమి యుత్సవ సందర్భమున ఇతని గూర్చి చెప్పితిమి. చదువరులు దానిని జ్ఞప్తియందుంచుకొనియే యుందురు. అతడు 1897వ సంవత్సరమున శ్రీరామనవమినాడు ఉరుసు యుత్సవము ప్రారంభించినప్పుడు షిరిడీకి పోయెను. అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు అలంకరించిన పతాక మొకటి కానుకగా నిచ్చుచున్నాడు. అదియునుగాక ఉత్సవమునకు వచ్చు బీదలకు అన్నదానము చేయుచున్నాడు.

అతని జట్టీ వ్యాపారములు : ప్రత్తి:

బొంబాయి స్నేహితుడొకడు దాము అన్నాకు, ప్రత్తిలో జట్టీ వ్యాపారము చేసి భాగస్వామిగా సుమారు రెండు లక్షల రూపాయలు లాభము సంపాదించ వలెనని వ్రాసెను. వ్యాపారము లాభకరమైనదనియు, నెంత మాత్రము ప్రమాదకరము కాదనియు, గనుక అవకాశము పోగొట్టుకొనవలదనియు అతడు వ్రాసెను. దాము అన్నా యా బేరమును చేయుటయా ? మానుటయా? యను నాందోళన పడెను. జట్టీ వ్యాపారమును చేయుటకు వెంటనే నిశ్చయించు

కొనలేకుండెను. దాని గూర్చి బాగుగ ఆలోచించి తాను బాబా భక్తుడగుటచే శ్యామా కొక జాబు సవివరముగా వ్రాసి బాబా నడిగి వారి సలహాను తెలిసికొనుమనెను. ఆ మరుసటి దినము ఆ ఉత్తరము శ్యామాకు ముట్టెను. శ్యామా దానిని తీసుకొని మసీదుకు బోయెను. బాబా ముందర బెట్టెను. బాబా యా కాగితమేమని యడిగెను. సమాచార మేమనెను ? శ్యామా అహమద్‌నగరు నుండి దాము అన్నా యేదో కనుగొనుటకు వ్రాసినాడనెను. బాబా యిట్లనెను. **"ఏమి వ్రాయుచున్నాడు ? ఏమి యెత్తు వేయుచున్నాడు? భగవంతుడిచ్చినదానితో సంతుష్టి జెందక యాకాశమున కెగుర ప్రయత్నించు చున్నట్లున్నది. వాని యుత్తరము చదువుము "** బాబా చెప్పినదే ఆ యుత్తరములో గల సమాచారమని, శ్యామా **"దేవా ! నీవిక్కడనే ప్రశాంతముగా కూర్చొని, భక్తుల నాందోళనపాలు చేసెదవు. వారు వ్యాకులులగుటతో, వారి నిచట కీడ్చుకొని వచ్చెదవు. కొందరిని ప్రత్యక్షముగాను, కొందరిని లేఖల రూపముగాను తెచ్చెదవు. ఉత్తరములోని సంగతులు తెలిసి నన్నేల చదువుమని బలవంత పెట్టుచున్నావు ?"** అనెను. బాబా **''ఓ శ్యామా ! దయచేసి చదువుము. నా నోటికి వచ్చినది నేను మాట్లాడెదను. నన్ను విశ్వసించు వారెవ్వరు ?"** అనెను.

అప్పుడు శ్యామా ఉత్తరమును చదివెను. బాబా జాగ్రత్తగా విని కనికరముతో నిట్లనెను. **"సేటుకు పిచ్చి యెత్తినది. అతని గృహమందేలోటు లేదని వ్రాయుము. తనకున్న సగము రొట్టెతో సంతుష్టి చెందుమని వ్రాయుము. లక్షలార్జించుటకు ఆయాసపడవద్దని చెప్పుము".** శ్యామా జవాబు పంపెను. దానికొరకాతురతతో దాము అన్నా కనిపెట్టుకొని యుండెను. జాబు చదువుకొని అతడు తన యాశయంతయు అడియాస యైనదనుకొనెను. కాని స్వయముగా వచ్చి మాట్లాడుటకు, ఉత్తరము వ్రాయుటకు భేదము కలదని శ్యామా వ్రాయుటచే తానే స్వయముగా షిరిడీ వెళ్ళి బాబాతో స్వయముగా మాట్లాడవలెనని యనుకొనెను. అందుచే షిరిడీకి వెళ్ళెను. బాబాకు నమస్కరించెను. బాబా పాదములు ఒత్తుచు కూర్చుండెను. అతనికి బాబాను

బహిరంగముగా జట్టీ వ్యాపారము గూర్చి యడుగుటకు ధైర్యము చాలకుండెను. బాబా సహాయపడినచో వ్యాపారములో కొంతలాభము బాబా కిచ్చినచో బాగుండు ననుకొనెను. ఇట్లు రహస్యముగా దాము అన్నా తన మనస్సున ననుకొనెను. బాబాకు తెలియనిదేమియు లేదు. అరచేతనున్న యుసిరికాయవలె భూత భవిష్యత్ వర్తమానములు కూడ బాబా తెలిసినవారు. బిడ్డకు తీపి వస్తువులు కావలయును. కాని తల్లి చేదుమాత్ర లిచ్చును. తీపి వస్తువులు ఆరోగ్యమును జెరచును. చేదుమాత్ర లారోగ్యమును వృద్ధిచేయును. తల్లి తన బిడ్డ యొక్క మేలును కాంక్షించి బుజ్జగించి చేదుమాత్రలే యిచ్చును. బాబా దయగల తల్లివంటివారు. తన భక్తుల భవిష్యత్ వర్తమానముల లాభముల గూర్చి బాగుగా దెలిసినవారు. దాము అన్నా మనస్సును గనిపెట్టి బాబా యిట్లనెను. **"ప్రపంచ విషయములలో తగుల్కొనుటకు నా కిష్టము లేదు".** బాబా యొక్క యసమ్మతి గ్రహించి దాము అన్నా యా పనిని మానుకొనెను.

ధాన్యముల బేరము :

పిమ్మట దాము అన్నా ధాన్యము వ్యాపారము చేయ తలపెట్టెను. ఈ యాలోచనకూడ బాబా గ్రహించి **"నీవు 5 సేర్ల చొప్పున కొని 7 సేర్ల చొప్పున అమ్మవలసి వచ్చును. కనుక నీ వ్యాపారము కూడ మానుకొను"**మనెను. కొన్నాళ్ళ వరకు ధాన్యము ధర హెచ్చుగానే యుండెను. కాని యొక మాసము రెండు మాసములు వర్షములు విశేషముగా కురిసెను. ధరలు హఠాత్తుగా పడిపోయెను. ధాన్యములు నిలువచేసినవారెల్ల నష్టపడిరి. ఈ దురదృష్టము నుండి దాము అన్నా కాపాడబడెను. ప్రత్తి జట్టీ వ్యాపారము కూడ కూలిపోయెను. ఆ దళారి ఇంకొక వర్తకుని సహాయముతో వ్యాపారము చేసెను. మదుపు పెట్టినవారికి గొప్ప నష్టము వచ్చెను. బాబా తనను రెండుసారులు గొప్ప నష్టముల నుండి తప్పించెనని, దాము అన్నాకు బాబాయందు గల నమ్మకము హెచ్చెను. బాబా మహాసమాధి చెందువరకు వారికి నిజమైన భక్తుడుగా నుండెను. వారి మహాసమాధి పిమ్మట గూడ ఇప్పటివరకు భక్తితో నున్నాడు.

ఆమ్రలీల (మామిడిపండ్ల చమత్కారము):

ఒకనాడు 300 మామిడిపండ్ల పార్సిలు వచ్చెను. రాళేయను మామలతదారు గోవానుంచి శ్యామా పేరున ఆ పండ్లను బాబాకు పంపెను. అది తెరుచునప్పటికి పండ్లన్నియు బాగానే యుండెను. అది శ్యామా స్వాధీనములో పెట్టిరి. అందులో 4 పండ్లు మాత్రమే బాబా కొలంబలో (కుండలో) పెట్టెను. బాబా *"ఈ నాలుగు దాము అన్నాకు, అవి యక్కడనే యుండవలె"*ననెను.

దాము అన్నాకు ఇద్దరు భార్యలు గలరు. కాని యతనికి సంతానము లేకుండెను. అనేక జ్యోతిష్కులను సంప్రదించెను. అతడు కూడ జ్యోతిషమును కొంతవరకు చదివెను. తన జాతకములో దుష్టగ్రహ ప్రభావ ముండుటచే అతనికి సంతానము కలుగు నవకాశము లేదనుకొనెను. కాని అతనికి బాబాయందు మిక్కిలి నమ్మకము గలదు. మామిడిపండ్లు అందిన రెండు గంటలకు అతడు షిరిడీకి చేరి బాబాకు నమస్కరించుటకు పోగా బాబా యిట్లనెను. *"అందరు మామిడిపండ్లవైపు చూచుచున్నారు. కాని అవి దాముకొరకుంచినవి. కావున అవి దామ్యా తిని చావవలెను"*. దాము ఈ మాటలు విని భయపడెను. కాని మహల్సాపతి (బాబా ముఖ్య భక్తుడు) దానినిట్లు సమర్థించెను. *"చావనునది యహంకారమును గూర్చి. దానిని బాబాముందు చంపుట యొక యాశీర్వాదము"*. బాబా యతనితో నిట్లనియె: *"నీవు తినవద్దు. నీ చిన్న భార్యకిమ్ము. ఈ యామ్రలీల ఆమెకు నలుగురు కొడుకులను, నలుగురు కుమార్తెలను ప్రసాదించును"*. దాము ఆ ప్రకారమే చేసెను. కొంతకాలమునకు బాబా మాటలు నిజమాయెను. జ్యోతిష్కుని మాటలు ఉత్తవాయెను.

బాబా మాటలు వారి సమాధికి పూర్వమేగాక ఇప్పుడు గూడ వారి మహత్మ్యమును స్థాపించుచున్నవి. బాబా యిట్లనెను. *"సమాధి చెందినప్పటికి నా సమాధిలోనుంచి నా యెముకలు మాట్లాడును. అవి మీకు ధైర్యమును, విశ్వాసమును కలిగించును. మనఃపూర్వకముగ నన్ను శరణు జొచ్చినవారితో*

నా సమాధి కూడ మాట్లాడును. వారి వెన్నంటి కదలును. నేను మీ వద్ద నుండనేమో యని మీరాందోళన పడవద్దు. నా యెముకలు మాట్లాడుచు మీ క్షేమమును కనుగొనుచుండును. ఎల్లప్పుడు నన్నే జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు. నాయందే మనఃపూర్వకముగను హృదయపూర్వకముగను నమ్మకముంచుడు. అప్పుడే మీరు మిక్కిలి మేలు పొందెదరు !" హేమాడ్‌పంతు ఈ అధ్యాయము నొక ప్రార్థనతో ముగించుచున్నాడు.

ప్రార్థన :

"ఓ సాయి సద్గురూ ! భక్తుల కోరికల నెరవేర్చు కల్పవృక్షమా ! మీ పాదముల మేమెన్నటికి మరువకుందుము గాక. మీ పాదముల నెప్పుడు చూచుచుండెదము గాక. ఈ సంసారమున చావు పుట్టుకలచే మిక్కిలి బాధ పడుచుంటిమి. ఈ చావుపుట్టుకలనుంచి మమ్ము తప్పించుము. మా ఇంద్రియములు విషయములపై బోనీయకుండ యడ్డుకొనుము. ఇంద్రియములు, మనస్సు బయటకు పోవు నైజము నాపనంతవరకు ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు అవకాశము లేదు. అంత్యకాలమున కొడుకుగాని, భార్యగాని, స్నేహితుడుగాని యుపయోగపడరు. నీవే మాకు ఆనందమును, మోక్షమును కలుగజేయువాడవు. వివాదములందు దుర్మార్గపు పనులందు మాకు గల యాసక్తిని పూర్తిగా నశింపజేయుము. నీ నామ స్మరణము చేయుటకు జిహ్వ యుత్సహించుగాక. మా యాలోచనలను అవి మంచివే యగుగాక చెడ్డవే యగుగాక తరిమి వేయుము. మా గృహములను శరీరమును మరచునట్లు జేయుము. మా యహంకారమును నిర్మూలింపుము. నీ నామమే ఎల్లప్పుడు జ్ఞప్తియందుండునటుల చేయుము. తక్కిన వస్తువులన్నిటిని మరచునట్లు జేయుము. మనశ్చాంచల్యమును తీసివేయుము. దానిని స్థిరముగా ప్రశాంతముగా నుంచుము. నీవు మమ్ములను గట్టిగ పట్టియుంచినచో యా యజ్ఞానాంధకారము నిష్క్రమించును. నీ వెలుతురు నందు మేము సంతోషముగా నుండెదము. మమ్ములను నిద్రనుండి లేపుము. నీ లీలామృతము త్రాగు భాగ్యము నీ కటాక్షము చేతను గత జన్మలలో మేము చేసిన పుణ్యము వలనను కలిగినది".

నోటు : దాము అన్నా యిచ్చిన వాఙ్మూలము ఈ సందర్భమున గమనింపదగినది.

ఒకనాడనేకమందితో నేను గూడ బాబా పాదముల వద్ద కూర్చొని యున్నప్పుడు, నా మనస్సున రెండు సంశయములు కలిగెను. ఆ రెంటికి బాబా యిట్లు జవాబిచ్చెను.

1. సాయిబాబా వద్ద అనేకమంది గుమిగూడుచున్నారు. వారందరు బాబా వలన మేలు పొందెదరా ?

దీనికి బాబా యిట్లు జవాబిచ్చెను. *"మామిడిపండ్ల వయిపు పూతపూసి యున్నప్పుడు చూడుము. పువ్వులన్నియు పండ్లు అయినచో, నెంత మంచి పంట యగును ? కాని యట్లు జరుగునా ? పువ్వుగానే చాలా మట్టుకు రాలిపోవును. గాలికి కొన్ని పిందెలు రాలిపోవును. కొన్ని మాత్రమే మిగులును".*

2. ఇది నా గురించి యడిగినది. బాబా భౌతిక శరీరము విడచిన పిమ్మట, నా జీవితమనే ఓడ నెట్లు నడుపగలను ? అది యెటో కొట్టుకొని పోవునా ? అయినచో నా గతి యేమి ?

దీనికి బాబా జవాబిట్లు ఇచ్చెను. *"ఎక్కడైనను నెప్పుడయినను నా గురించి చింతించినచో నేనక్కడనే యుండెదను".* 1918కి ముందు వారి వాగ్దానము ప్రకారము వారు నెరవేర్చుచుండిరి. 1918 తరువాత కూడ నెరవేర్చుచున్నారు. ఇప్పటికీ నాతోనే యున్నారు. ఇప్పటికీ నాకు దారి చూపుచున్నారు. ఇది 1910-1911 కాలములో జరిగెను. నా సోదరులు వేరుపడిరి. నా సోదరి కాలధర్మము నొందెను. దొంగతనము జరిగెను. పోలీసు విచారణ జరిగెను. ఇవన్నియు నన్ను కల్లోలపరచినవి.

నా సోదరి చనిపోగా నా మనస్సు వికలమయ్యెను. నేను జీవితమును సుఖములను లక్ష్యపెట్టలేదు. నేను బాబా వద్దకు పోగా వారు ఉపదేశముతో శాంతింపజేసి, అప్పా కులకర్ణి యింటిలో బొబ్బట్లతో విందు గావించిరి. నా నుదుట చందనము పూసిరి.

నా యింటిలో దొంగతనము జరిగినది. నాకు ముప్పది సంవత్సరముల నుండి యొక స్నేహితుడుండెను. అతడు నా భార్య యొక్క నగల పెట్టె దొంగిలించెను. అందులో శుభమగు నత్తు (నాసికాభరణము) ఉండెను. బాబా ఫోటో ముందేడ్చితిని. ఆ మరుసటి దినమే యా మనిషి నగలపెట్టెను తిరిగి యిచ్చి వేసి క్షమాపణ కోరెను.

ఇరువది యైదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువదియారవ అధ్యాయము

ఆంతరిక పూజ; భక్తపంతు; హరిశ్చంద్ర పితలే; గోపాల అంబాడేకర్

ఈ విశ్వమునందు కనిపించు ప్రతి వస్తువు కేవలము భగవంతుని మాయచే సృష్టింపబడినది. ఈ వస్తువులు నిజముగా నుండి యుండలేదు. నిజముగా నుండునది ఒక్కటే. అదియే భగవంతుడు. చీకటిలో తాడును గాని, దండమును కాని చూచి పామనుకొనునట్లు, ప్రపంచములో కనిపించు వస్తువు బాహ్యమునకు అగుపడునట్లు గాన్పించును; గాని యంతర్గతముగా నున్న సత్యమును తెలిసికొనలేము. సద్గురువే మన బుద్ధియను అక్షులను తెరిపించి వస్తువులను సరిగా జూచునటుల జేయును. మనకగుపడునది నిజ స్వరూపము కాదని గ్రహించెదము. కాబట్టి సద్గురుని యసలయిన దృష్టిని కలుగజేయుమని ప్రార్థింతముగాక ! అదే సత్యదృష్టి.

ఆంతరిక పూజ :

హేమాడ్‌పంతు మనకొక కొత్త రకము పూజా విధానమును బోధించుచున్నారు. సద్గురుని పాదములు కడుగుట కానందభాష్పములనే వేడినీళ్ల నుపయోగించెదముగాక ! స్వచ్ఛమైన ప్రేమయను చందనమును వారి

శరీరమునకు పూసెదముగాక ! దృఢ విశ్వాసమను వస్త్రముతో వారి శరీరమును కప్పెదముగాక ! అష్టసాత్త్విక భావములనెడు ఎనిమిది తామర పుష్పములు సమర్పించెదము గాక. ఏకాగ్ర చిత్తమను ఫలమును సమర్పించెదము గాక. భావమను బుక్కా వారి శిరముపై జల్లి భక్తియనే మొలత్రాడును కట్టెదము గాక. మన శిరస్సును వారి బొటన వ్రేళ్ళపై నుంచెదము గాక. సద్గురుని ఈ ప్రకారముగా నగలతో నలంకరించి మన సర్వస్వమును వారికి సమర్పింతము గాక. అట్టి యానందకరమైన పూజ చేసిన పిమ్మట ఇటుల ప్రార్థించెదము గాక !

“మా మనస్సును అంతర్ముఖము చేయుము. దానిని లోపలివయిపు పోవునటుల జేయుము. నిత్యానిత్యములకు గల తారతమ్యమును దెలిసికొను శక్తి దయచేయుము. ప్రపంచ వస్తువులందు మాకు గల యాసక్తిని పోగొట్టి మాకు ఆత్మసాక్షాత్కారము కలుగునటుల చేయుము. మేము మా శరీరమును, ప్రాణమును, సర్వమును నీకు సమర్పించెదము. సుఖదుఃఖాను భవములు కలుగుకుండునట్లు మా నేత్రములు నీవిగా చేయుము. మా శరీరమును మనస్సును నీ స్వాధీన మందుంచుకొనుచు నీ యిష్టము వచ్చినటుల చేయుము. మా చంచల మనస్సు నీ పాదముల చెంత విశ్రాంతి పొందుగాక”.

ఇక నీ అధ్యాయములోని కథలవైపు మరలుదము.

భక్తపంతు :

ఒకనాడు పంతు అను భక్తుడు, మరొక సద్గురుని శిష్యుడు అదృష్ట వశమున షిరిడీకి వచ్చెను. అతనికి షిరిడీకి పోవ ఇచ్ఛలేకుండెను. కాని తానొకటి తలచిన దైవమింకొకటి తలచునందురు. అతడు బి.బి. అండ్ సి.ఐ. రైల్వేలో పోవుచుండెను. అందులో అనేకులు స్నేహితులు, బంధువులు కలిసిరి. వారందరు షిరిడీకి పోవుచుండిరి. వారందరు తమ వెంట రమ్మని కోరగా అతడు వారిని కాదన లేకుండెను. వారు బొంబాయిలో దిగిరి. పంతు విరార్‌లో దిగెను. అచ్చట తన గురువును దర్శించి, షిరిడీకి పోవుటకు

అనుమతి పొంది, ఖర్చుల నిమిత్తము డబ్బును కూర్చుకొని యందరితో కలిసి షిరిడీకి వచ్చెను. అందరు ఉదయమే షిరిడీ చేరి 11 గంటలకు మసీదుకు పోయిరి. బాబా పూజ కొరకు చేరిన భక్తుల గుంపును జూచి యందరు సంతసించిరి. కాని పంతుకు మూర్ఛ వచ్చి హఠాత్తుగా క్రిందపడెను. వారందరు భయపడిరి. అతనికి చైతన్యము కలిగించుటకు ప్రయత్నించిరి. అతని ముఖముపై నీళ్ళు చల్లగా బాబా కటాక్షముచే తెలివి వచ్చెను. నిద్ర నుంచి లేచినవానివలె లేచి కూర్చుండెను. సర్వజ్ఞుడగు బాబా అతడు ఇంకొక గురువు తాలూకు శిష్యుడని గ్రహించి, నిర్భయముగా నుండుమని ధైర్యము చెప్పుచు తన గురువునందే భక్తి నిలుచునటుల నీ క్రింది విధముగా బలికెను. *"ఏమైనను కానిండు. పట్టు విడువరాదు. నీ గురునియందే యాశ్రయము నిలుపుము; ఎల్లప్పుడు నిలకడగా నుండుము. ఎప్పుడూ వారి ధ్యానమునందే మునిగి యుండుము".* పంతు ఈ మాటల యొక్క ప్రాముఖ్యమును గ్రహించెను. ఈవిధముగా తన సద్గురుని జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనెను. అతడు తన జీవితములో బాబా చేసిన యీ మేలును మరువలేదు.

హరిశ్చంద్ర పితలే :

బొంబాయిలో హరిశ్చంద్ర పితలే యనునాత డుండెను. అతనికి మూర్ఛరోగముతో బాధపడుచున్న కొడుకొకడు గలడు. ఇంగ్లీషు మందులను ఆయుర్వేదము మందులను కూడ వాడెను గాని జబ్బు కుదురలేదు. కావున యోగుల పాదములపయి బడుటయనే సాధన యొక్కటే మిగిలెను. 15వ అధ్యాయమందు చక్కని కీర్తనలచే దాసగణు బాబాకీర్తిని బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలో వెల్లడి చేసెనని తెలుసుకొంటిమి. 1910లో పితలే అట్టి కథలు కొన్నిటిని వినెను. వానినుండి యితరులు చెప్పిన దానినుండి బాబా తన దృష్టిచేతను, స్పర్శచేతను బాగుకానట్టి జబ్బులను బాగు చేయునని గ్రహించెను. సాయిబాబాను జూచుటకు మనస్సులో కోరిక పుట్టెను. సర్వవిధముల సన్నాహమై, బహుమానములను వెంట దీసికొని పండ్ల బుట్టలను బట్టుకొని భార్యాబిడ్డలతో షిరిడీకి వచ్చెను. అతడు మసీదుకు బోయెను. బాబాకు

సాష్టాంగ నమస్కారము చేసెను. తన రోగి కొడుకును బాబా పాదములపై వైచెను. బాబా యా బిడ్డవైపు చూడగనే యొక వింత జరిగెను. పిల్లవాడు వెంటనే కండ్లు గిఱ్ఱున తిప్పి చైతన్యము తప్పి నేలపై బడెను. అతని నోట చొంగ కారెను. అతని శరీరమున చెమట పట్టెను. అతడు చచ్చినవానివలె పడెను. దీనిని జూచి తల్లిదండ్రులు మిక్కిలి భయపడిరి. అటువంటి మూర్ఛలు వచ్చుచుండెను గాని యీ మూర్ఛ చాలాసేపటి వరకుండెను. తల్లి కంటినీరు వరదలుగా కారుచుండెను. ఆమె యేడ్చుటకు మొదలిడెను. ఆమె స్థితి దొంగల నుండి తప్పించుకొనవలెనని యొక గృహము లోనికి పరుగెత్తగా అది తన నెత్తిపై బడినట్లు, పులికి భయపడి పారిపోయి కసాయివాని చేతిలో పడిన యావువలె, ఎండచే బాధపడి చెట్టు నీడకు పోగా నది బాటసారిపై బడినట్లు, లేదా భక్తుడు దేవాలయమునకు పోగా అది వానిపై కూలినట్లుండెను.

ఆమె యిటులేడ్చుచుండగా బాబా యామె నిటుల ఓదార్చెను. *"ఇటు లేడ్వవలదు. కొంతసేపాగుము. ఓపికతో నుండుము. కుఱ్ఱవానిని బసకు దీసికొని పొమ్ము. అరగంటలో వానికి చైతన్యము వచ్చును."* బాబా చెప్పిన ప్రకారము వారు నెరవేర్చిరి. బాబా మాటలు యథార్థములయ్యెను. వాడాలోనికి దీసికొని పోగానే కుఱ్ఱవానికి చైతన్యము వచ్చెను. పితలే బాబా దర్శనమునకై భార్యతో మసీదుకు వచ్చెను. వారు బాబా పాదములకు వినయముతో సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి వారి పాదముల నొత్తుచు కూర్చుండిరి. మనస్సులో బాబా చేసిన యుపకారమునకు నమస్కరించు చుండిరి. బాబా చిరునవ్వుతో నిట్లనిరి. *"నీ యాలోచనలు, సంశయములు, భయోత్పాతములు ఇప్పుడు చల్లబడినవా ? ఎవరికయితే నమ్మకము, ఓపిక గలదో వారిని తప్పక భగవంతుడు రక్షించును".* పితలే ధనికుడు, మరియాద గలవాడు. అతడందరికి అపరిమితముగా మిఠాయి పంచి పెట్టెను. బాబాకు చక్కని పండ్లను తాంబూలము నిచ్చెను. పితలే భార్య సాత్వికురాలు. ఆమె నిరాడంబరత, ప్రేమ భక్తులతో నిండియుండెను. ఆమె స్తంభమునకు దగ్గరగా కూర్చొని బాబా వైపు దృష్టి నిగిడ్చి కండ్ల నుండి యానంద భాష్పములు

రాల్చుచుండెను. ఆమె స్నేహ ప్రేమ భావములను గని బాబా మిక్కిలి సంతుష్టి చెందెను. దేవునివలె యోగీశ్వరులు కూడ తమ భక్తులపయి నాధారపడెదరు. ఏ భక్తుడు హృదయపూర్వకముగను, మనఃపూర్వకముగను పూజించి శరణు వేడునో వానికే భగవంతుడు తోడ్పడును. వారు కొద్దిరోజులు బాబా వద్ద సుఖముగా నున్న పిమ్మట ఇంటికి పోవ నిశ్చయించి బాబా దర్శనమునకయి మసీదుకు వచ్చిరి. బాబా వారికి ఊదీ ప్రసాదమిచ్చి ఆశీర్వదించెను. పితలేను దగ్గరికి బిలిచి యిట్లనెను. *"బాపూ ! అంతకుముందు 2 రూపాయలిచ్చి యుంటిని. ఇప్పుడు 3 రూపాయలిచ్చుచున్నాను. వీనిని మీ* **పూజామందిరములో బెట్టుకొని పూజింపుము. నీవు మేలు పొందెదవు".** పితలే వీనిని ప్రసాదముగా నంగీకరించెను. బాబాకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేసి యాశీర్వదనములకయి ప్రార్థించెను. ఇదే తాను షిరిడీ పోవుట మొదటిసారి గనుక, అంతకుముందు 2 రూపాయలిచ్చెనను బాబా మాటల యర్థమును గ్రహింపలేకుండెను. దీనిని తెలిసికొనవలెనని కుతూహలపడెను గాని బాబా యూరకొనెను.

స్వగృహమునకు పోయి తన ముదుసలి తల్లికి ఈ వృత్తాంతమంతయు చెప్పి బాబా యంతకు ముందు రెండు రూపాయలిచ్చెననెను, అదేమియని యడిగెను. ఆమె తన పుత్రునితో నిట్లనెను : **"నీ కొడుకుతో నీవిప్పుడు షిరిడీకి పోయినట్లు, మీ తండ్రి నిన్ను దీసికొని అక్కల్ కోట్‌కర్ మహారాజు గారి వద్దకు బోయెను. ఆ మహారాజు కూడ సిద్ధపురుషుడు; పూర్ణయోగి, సర్వజ్ఞుడు, దయాళువు. మీ తండ్రి నిర్మలమైన భక్తుడు కనుక ఆయన పూజను స్వామి ఆమోదించిరి. వారు మీ తండ్రికి రెండు రూపాయలిచ్చి మందిరములో బెట్టి పూజింపుమనిరి. మీ తండ్రిగారు చనిపోవువరకు వానిని పూజించుచుండిరి. అటు పిమ్మట పూజ ఆగిపోయినది. రూపాయలు పోయినవి. కొన్ని సంవత్సరముల పిమ్మట రూపాయల సంగతి పూర్తిగా మరచితిమి. నీవదృష్టవంతుడవగుటచే, అక్కల్ కోట్‌కర్ మహారాజు శ్రీ సాయి రూపములో గనిపించి నీ కర్తవ్యమును జ్ఞప్తికి దెచ్చి,**

నీ కష్టములను తప్పించ జూచుచున్నారు. కాబట్టి యికమీదట జాగ్రత్తగా నుండుము. సంశయములను దురాలోచనములను విడువుము. మీ తాత ముత్తాతల యాచారము ప్రకారము నడువుము. సత్ప్రవర్తనము నవలంబింపుము. కుటుంబ దైవములను పూజింపుము. రూపాయలను పూజింపుము. వాని విలువను గ్రహించి, వాటిని శ్రద్ధగా పూజించి, మహాత్ముల యాశీర్వచనము దొరికినందుకు గర్వించుము. శ్రీసాయి నీలోనున్న భక్తిని మేలుకొల్పినారు. నీ మేలు కొరకు దాని నభివృద్ధి చేసికొనుము". తల్లిమాటలు విని పితలే మిక్కిలి సంతోషించెను. శ్రీసాయి యొక్క సర్వాంతర్యామిత్వమునందు వారి శక్తి యందు అతనికి నమ్మకము కలిగెను. వారి దర్శన ప్రాముఖ్యమును గ్రహించెను. అప్పటినుండి తన నడవడి గూర్చి చాలా జాగ్రత్తగా నుండెను.

గోపాల అంబాడేకర్‌గారు :

పూనా నివాసి గోపాల నారాయణ అంబాడేకర్ బాబా భక్తుడు. అతడు ఆబ్‌కారి డిపార్టుమెంటులో 10 సంవత్సరములు నౌకరి చేసెను. ఠాణా జిల్లాలోను, జవ్హార్‌స్టేట్‌లోను ఆయన ఉద్యోగములను జేసి విరమించుకొనెను. మరొక ఉద్యోగము కొరకు ప్రయత్నించెను. కాని ఫలించలేదు. అతడనేక కష్టముల పాలయ్యెను. అతని స్థితి రానురాను అసంతృప్తికరముగా నుండెను. ఈ ప్రకారము 7 ఏండ్లు గడచెను. అతడు ప్రతి సంవత్సరము షిరిడీకి పోవుచు బాబాకు తన కష్టములు చెప్పుచుండెడివాడు. 1916లో నతని స్థితి చాలా హీనముగా నుండుటచే షిరిడీలో ప్రాణత్యాగము చేయ నిశ్చయించుకొనెను. అతడు భార్యతో షిరిడీకి వచ్చి రెండు మాసములుండెను. దీక్షిత్ వాడాకు ముందున్న యెడ్లబండి మీద కూర్చొని ఒకనాడు రాత్రి దగ్గరనున్న నూతిలోబడి చావవలెనని నిశ్చయించుకొనెను. అతడీ ప్రకారము చేయ నిశ్చయించుకొనగనే బాబా మరియొకటి చేయ నిశ్చయించెను. కొన్ని అడుగుల దూరమున నొక హోటలుండెను. దాని యజమాని సగుణమేరు నాయక్. అతడు బాబా భక్తుడు. అతడు అంబాడేకర్‌ను బిలిచి అక్కల్‌కోట్‌కర్ మహారాజు గారి చరిత్రను చదివితివా ? యని యడుగుచు పుస్తకము నిచ్చెను.

అంబాడేకర్ దానిని తీసుకొని చదువనెంచెను. పుస్తకము తెరుచుసరికి ఈ కథ వచ్చెను. అక్కల్ కోట్కర్ మహారాజు గారి కాలములో ఒక భక్తుడు బాగుకానట్టి దీర్ఘరోగముచే బాధపడుచుండెను. బాధను సహించలేక నిరాశజెంది బావిలో దుమికెను. వెంటనే మహారాజు వచ్చి వానిని బావిలో నుంచి బయటకు దీసి యిట్లనెను. *"గతజన్మ పాపపుణ్యములను నీవు అనుభవించక తప్పదు. కర్మానుభవము పూర్తికాకున్నచో ప్రాణత్యాగము నీకు తోడ్పడదు. నీవింకొక జన్మమెత్తి బాధ యనుభవించవలెను. చచ్చుటకు ముందు కొంతకాలమేల నీ కర్మ ననుభవించరాదు ? గత జన్మముల పాపముల నేల తుడిచి వేయరాదు ? దానిని శాశ్వతముగా పోవునట్లు జేయుము".*

సమయోచితమైన ఈ కథను చదివి అంబాడేకర్ మిగుల నాశ్చర్యపడెను. వాని మనస్సు కరగెను. బాబా సలహా యీ ప్రకారముగా లభింపనిచో వాడు చచ్చియే యుండును. బాబా సర్వజ్ఞత్వమును, దయాళుత్వమును జూచి అంబాడేకరుకు బాబా యందు నమ్మకము బలపడి అతని భక్తి దృఢమయ్యెను. అతని తండ్రి అక్కల్ కోట్కర్ మహారాజు భక్తుడు. కాన కొడుకు కూడ తండ్రివలె భక్తుడు కావలెనని బాబా కోరిక. అతడు బాబా యాశీర్వచనమును పొందెను. వాని శ్రేయస్సు వృద్ధి పొందెను. జ్యోతిషము చదివి అందులో ప్రావీణ్యము సంపాదించి దాని ద్వారా తన పరిస్థితి బాగు చేసికొనెను. కావలసినంత ధనమును సంపాదించుకొనగలిగెను. మిగత జీవితమంతయు సుఖముగా గడపెను.

ఇరువదియారవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాధాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువదియేడవ అధ్యాయము

ప్రస్తావన; గ్రంథములను పవిత్రము చేసి కానుకగా నిచ్చుట;

శ్యామా విష్ణు సహస్ర నామ పుస్తకము; గీతారహస్యము; ఖాపర్డే దంపతులు

ప్రస్తావన :

బాబా మత గ్రంథములను తమ స్వహస్తములతో స్పృశించి, పవిత్రము చేసి వానిని తమ భక్తులకు పారాయణము కొరకు ప్రసాదించుట మొదలగునవి యీ అధ్యాయములో చెప్పుకొందము.

మానవుడు సముద్రములో మునుగగనే, అన్ని తీర్థములలోను పుణ్యనదులలోను స్నానము చేసిన పుణ్యము లభించును. అటులనే మానవుడు సద్గురుని పాదారవిందముల నాశ్రయింపగనే, త్రిమూర్తులకు (బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులకు) నమస్కరించిన ఫలముతోపాటు పరబ్రహ్మమునకు నమస్కరించిన ఫలితము కూడ లభించును. కోరికలను నెరవేర్చు కల్పతరువు, జ్ఞానమునకు సముద్రమును, మనకు ఆత్మసాక్షాత్కారమును కలుగజేయునట్టి శ్రీ సాయి మహారాజునకు జయమగుగాక ! ఓ సాయి ! నీ కథలందు శ్రద్ధను కలుగజేయుము. చాతకపక్షి మేఘజలము త్రాగి యెట్లు సంతసించునో, అటులనే నీ కథలను చదువువారును, వినువారును మిక్కిలి ప్రీతితో వానిని గ్రహింతురు గాక. నీ కథలు వినునప్పుడు వారికి, వారి కుటుంబములకు

సాత్విక భావములు కలుగును గాక ! వారి శరీరములు చెమరించుగాక ! వారి నేత్రములు కన్నీటిచే నిండుగాక ! వారి ప్రాణములు స్థిరపడుగాక ! వారి మనస్సులు ఏకాగ్రమగుగాక ! వారికి గగుర్పాటు కలుగుగాక ! వారు వెక్కుచు ఏడ్చి వణకెదరు గాక ! వారిలోగల వైషమ్యములు తర తమ భేదములు నిష్క్రమించుగాక ! ఇట్లు జరిగినచో గురువుగారి కటాక్షము వారిపైన ప్రసరించిన దనుకొనవలెను. ఈ భావములు నీలో కలిగినప్పుడు, గురువు మిక్కిలి సంతసించి ఆత్మ సాక్షాత్కారమునకు దారి చూపును. మాయా బంధములనుండి స్వేచ్ఛ పొందుటకు బాబాను హృదయపూర్వకముగ శరణాగతి వేడవలెను. వేదములు నిన్ను మాయయనే మహాసముద్రమును దాటించలేవు. సద్గురువే యాపని చేయగలరు. సర్వజీవకోటియందును భగవంతుని చూచునట్లు చేయగలరు.

గ్రంథములను పవిత్రము చేసి కానుకగా నిచ్చుట :

ముందటి అధ్యాయములో బాబా బోధలొనర్చు తీరులను జూచితిమి. అందులో నింకొకదానిని యీ అధ్యాయములో జూచెదము. కొందరు భక్తులు మతగ్రంథములను పారాయణ చేయుటకు బాబా చేతికిచ్చి బాబా పవిత్రము చేసిన పిమ్మట వానిని పుచ్చుకొనెడివారు. అట్టి గ్రంథములు పారాయణ చేయునప్పుడు బాబా తమతో నున్నటుల భావించెడివారు. ఒకనాడు కాకామహాజని ఏకనాథ భాగవతమును దీసికొని షిరిడీకి వచ్చెను. శ్యామా యా పుస్తకమును చదువుటకై తీసుకొని మసీదుకు బోయెను. అచ్చట బాబా దానిని తీసుకొని చేతితో తాకి, కొన్ని పుటలను త్రిప్పి శ్యామాకిచ్చి దానిని తన వద్ద నుంచుకొమ్మనెను. అది కాకా పుస్తకమనియు, నందుచే దాని నాతని కిచ్చి వేయవలెననియు శ్యామా చెప్పెను. కాని బాబా *"దానిని నేను నీకిచ్చితిని. దానిని జాగ్రత్తగా నీవద్ద నుంచుము. అది నీకు పనికివచ్చు"* ననిరి. ఈ ప్రకారముగ బాబా అనేక పుస్తకములు శ్యామావద్ద నుంచెను. కొన్ని దినముల పిమ్మట కాకా మహాజని తిరిగి భాగవతమును తెచ్చి బాబా కిచ్చెను. బాబా దానిని తాకి ప్రసాదముగా మహాజనికే ఇచ్చి దానిని

భద్రపరచుమనెను. అది యాతనికి మేలు చేయుననిరి. కాకా సాష్టాంగ నమస్కారముతో స్వీకరించెను.

శ్యామా విష్ణుసహస్రనామ పుస్తకము :

శ్యామా బాబాకు మిక్కిలి ప్రియభక్తుడు. బాబా యతనికి మేలు చేయ నిశ్చయించి విష్ణుసహస్ర నామమును ప్రసాదముగా నిచ్చెను. దానిని ఈ క్రింది విధముగా జరిపెను.

ఒకప్పుడు ఒక రామదాసి (సమర్థ రామదాసు భక్తుడు) షిరిడీకి వచ్చెను. కొన్నాళ్ళు అక్కడ నుండెను. ప్రతిరోజు ఉదయమే లేచి, ముఖము కడుగుకొని, స్నానము చేసి, పట్టుబట్టలు ధరించి, విభూతి పూసికొని, విష్ణు సహస్ర నామమును, అధ్యాత్మ రామాయణమును శ్రద్ధతో పారాయణ చేయుచుండెను. అతడీ గ్రంథముల ననేకసారులు పారాయణ చేసెను. కొన్ని దినముల పిమ్మట బాబా శ్యామాకు మేలుచేయ నిశ్చయించి విష్ణుసహస్రనామ పారాయణము చేయింపదలచెను. కావున రామదాసిని బిలచి తనకు కడుపునొప్పిగా నున్నదనియు సోనాముఖి తీసికొననిదే నొప్పి తగ్గదనియు, కనుక బజారుకు పోయి యా మందును తీసికొని రమ్మని కోరెను. పారాయణము ఆపి రామదాసి బజారుకు పోయెను. బాబా తమ గద్దె దిగి రామదాసి పారాయణ చేయు స్థలమునకు వచ్చి విష్ణు సహస్రనామ పుస్తకమును దీసికొని తమ స్థలమునకు తిరిగి వచ్చి యిట్లనెను. *"ఓ శ్యామా ! యీ గ్రంథము మిగుల విలువైనది. ఫలప్రదమైనది. కనుక నీకిది బహూకరించుచున్నాను. నీవు దీనిని చదువుము. ఒకప్పుడు నేను మిగుల బాధపడితిని. నా హృదయము కొట్టుకొనెను. నా జీవిత మపాయములో నుండెను. అట్టి సందిగ్ధస్థితి యందు నేను ఈ పుస్తకమును నా హృదయమునకు హత్తుకొంటిని. శ్యామా ! అది నాకు గొప్ప మేలు చేసెను. అల్లాయే స్వయముగా వచ్చి బాగుచేసెనని యనుకొంటిని. అందుచే దీనిని నీకిచ్చుచున్నాను. దీనిని కొంచెము ఓపికగా చదువుము. రోజునకొక నామము చదివినను మేలు కలుగజేయును"*. శ్యామా తనకా పుస్తక మక్కరలేదనెను. ఆ పుస్తకము రామదాసిది. అతడు పిచ్చివాడు,

మొండివాడు, కోపిష్టి. కావున వానితో కయ్యము వచ్చుననెను. మరియు తాను అనాగరికుడగుటచే దేవనాగరి అక్షరములు చదువలేననెను.

వినోదార్థము తనకు రామదాసితో బాబా కయ్యము కలుగజేయుచున్నాడని శ్యామా యనుకొనెనే గాని, బాబా తనకు మేలు కలుగజేయనున్నాడని యనుకొనలేదు. బాబా యా సహస్ర నామమనే మాలను శ్యామా మెడలో వేయ నిశ్చయించెను. అతడు అనాగరికుడయినప్పటికి బాబాకు ముఖ్యభక్తుడు. బాబా ఈ ప్రకారమతనిని ప్రపంచ బాధల నుండి తప్పించగోరెను. భగవన్నామ ఫలిత మందరికి విశదమే. సకల పాపముల నుండి, దురాలోచనలనుండి, చావు పుట్టుకలనుండి అది మనలను తప్పించును. దీనికంటె సులభమయిన సాధన మింకొకటి లేదు. అది మనస్సును పావనము చేయుటలో మిక్కిలి సమర్థమైనది. దానికెట్టి తంతు కూడ అవసరము లేదు. దానికి నియమము లేమియు లేవు. అది మిగుల సులభమైనది; ఫలప్రదమైనది. శ్యామాకు ఇష్టము లేనప్పటికి వానిచే దాని నభ్యసింపచేయవలెనని బాబాకు దయకలిగెను. కనుక దానిని బాబా వానిపయి బలవంతముగా రుద్దెను. ఆ ప్రకారముగనే చాలాకాలము క్రిందట ఏకనాథ మహారాజు బలవంతముగా విష్ణుసహస్రనామము నొక బీద బ్రాహ్మణునిచే పారాయణ చేయించి వానిని రక్షించెను. విష్ణుసహస్రనామ పారాయణ చిత్తశుద్ధికొక విశాలమయిన చక్కటి మార్గము. కాన దానిని బాబా శ్యామాకు బలవంతముగా ఇచ్చెను.

రామదాసి త్వరలో సోనాముఖి తెచ్చెను. అన్నాచించణీకర్ యక్కడనే యుండెను. నారదునివలె నటించి జరిగినదంతయు వానికి జెప్పెను. రామదాసి వెంటనే కోపముతో మండిపడెను. కోపముతో శ్యామాపయిబడి, శ్యామాయే కడుపునొప్పి సాకుతో బాబా తనను బజారునకు పంపునట్లు చేసి ఈలోపల పుస్తకమును తీసికొనెనని యనెను. శ్యామాను తిట్టనారంభించెను. పుస్తకము ఈయనిచో తల పగులగొట్టుకొందుననెను. శ్యామా నెమ్మదిగా జవాబిచ్చెను. కాని ప్రయోజనము లేకుండెను. అప్పుడు దయతో బాబా రామదాసితో నిట్లు పలికెను. *"ఓ రామదాసీ ! యేమి సమాచారము ? ఎందులకు చికాకుపడుచున్నావు ? శ్యామా మనవాడు కాడా ? అనవసరముగా వాని నేల తిట్టెదవు ? ఎందుకు జగడ మాడుచున్నావు ? నెమ్మదిగా ప్రేమతో మాటలాడలేవా ? ఈ పవిత్రమైన గ్రంథములను నిత్యము పారాయణ చేయుచుంటివి గాని, యింకను నీ మనస్సు నపవిత్రముగాను, అస్వాధీనముగాను ఉన్నట్లున్నది. నీ వెట్టి రామదాసివయ్యా ? సమస్త విషయములందు నీవు నిర్మలుడవుగా నుండవలెను. నీవా పుస్తకమును అంతగా నభిలషించుట వింతగా నున్నది. నిజమైన రామదాసికి మమత కాక సమత యుండవలెను. ఒక పుస్తకము కొరకు శ్యామాతో పోరాడుచున్నావా? వెళ్ళు, నీ స్థలములో కూర్చొనుము. ధనమిచ్చిన పుస్తకము లనేకములు వచ్చును, కాని మనుష్యులు రారు. బాగా ఆలోచించుము, తెలివిగా ప్రవర్తింపుము. నీ పుస్తకము విలువ యెంత ? శ్యామాకు దానితో నెట్టి సంబంధము లేదు. నేనే దానిని తీసికొని వానికిచ్చితిని. నీకది కంఠపాఠముగా వచ్చును కదా ! కావున శ్యామా దానిని చదివి మేలు పొందుననుకొంటిని. అందుచే దానినతనికిచ్చితిని".*

బాబా పలుకులెంత మధురముగా మెత్తగా కోమలముగా అమృత తుల్యముగా నున్నవి ! వాని ప్రభావము విచిత్రమయినది. రామదాసి శాంతించెను. దానికి బదులు పంచరత్నగీతయను గ్రంథమును శ్యామావద్ద తీసికొనెదననెను. శ్యామా మిక్కిలి సంతసించి, **'ఒక్కటేల పది పుస్తకములు నిచ్చెద"** ననెను.

బాబా ఈ విధముగా వారి తగవును తీర్చెను. ఇందు ఆలోచించవలసిన విషయమేమన రామదాసి పంచరత్నగీత నేల కోరెను ? అతడు లోనున్న భగవంతుని తెలిసికొనుట కెన్నడు యత్నించి యుండలేదు. ప్రతినిత్యము మతగ్రంథములను మసీదులో బాబా ముందర పారాయణ చేయువాడు, శ్యామాతో బాబా యెదుట ఏల జగడమాడెను ? మనము ఎవరిని నిందించవలెనో, యెవరిని తప్పుపట్టవలెనో పోల్చుకొనలేము. ఈ కథ నీ విధముగా నడిపించకపోయినచో ఈ విషయము యొక్క ప్రాముఖ్యము

భగవన్నామస్మరణ ఫలితము, విష్ణు సహస్రనామ పారాయణ మొదలగునవి శ్యామాకు తెలిసియుండవు. బాబా బోధించు మార్గము, ప్రాముఖ్యము కలుగజేయు విషయములు సాటిలేనివి. ఈ గ్రంథమును క్రమముగ శ్యామా చదివి దానిలో గొప్ప ప్రావీణ్యము సంపాదించెను. శ్రీమాన్ బూటీ అల్లుడగు జి.జి. నార్కేకు బోధించగలిగెను. ఈ నార్కే పూనా యింజనీరింగు కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగా నుండెను.

గీతారహస్యము :

బ్రహ్మవిద్య నధ్యయనము చేయువారిని బాబా యెల్లప్పుడు ప్రేమించువారు, ప్రోత్సహించువారు. ఇచట దానికొక యుదాహరణ మిచ్చెదము. ఒకనాడు బాపూసాహెబు జోగ్‌కు ఒక పార్సెలు వచ్చెను. అందులో తిలక్ వ్రాసిన గీతారహస్యముండెను. అతడా పార్సిలును తన చంకలో పెట్టుకొని మసీదుకు వచ్చెను. బాబాకు సాష్టాంగ నమస్కారము చేయునప్పుడది క్రింద పడెను. అదేమని బాబా యడిగెను. అక్కడనే దానిని విప్పి బాబా చేతిలో ఆ పుస్తకము నుంచెను. బాబా కొన్ని నిముషములు పుస్తకములోని పేజీలను త్రిప్పి తన జేబులోనుండి ఒక రూపాయి తీసి పుస్తకముపైబెట్టి దక్షిణతో గూడ పుస్తకమును జోగున కందించును, **"దీనిని పూర్తిగ చదువుము. నీకు మేలు కలుగును"** అనిరి.

ఖాపర్డే దంపతులు :

ఖాపర్డేల వృత్తాంతముతో నీ యధ్యాయమును ముగించెదము. ఒకప్పుడు ఖాపర్డే తన భార్యతో షిరిడీకి వచ్చి కొన్ని నెలలుండెను. దాదాసాహెబు ఖాపర్డే సామాన్యుడు కాడు. అమరావతిలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధికెక్కిన ప్లీడరు, మిక్కిలి ధనవంతుడు, ఢిల్లీ కౌన్సిలులో సభ్యుడు, మిక్కిలి తెలివయినవాడు, గొప్ప వక్త. కాని బాబాముందర నెప్పుడు నోరు తెరవలేదు. అనేకమంది భక్తులు పలుమారులు బాబాతో మాటలాడిరి, వాదించిరి; కాని ముగ్గురు మాత్రము ఖాపర్డే, నూల్కర్, బూటీ నిశ్శబ్దముగా కూర్చుండువారు. వారు వినయవిధేయత నమ్రతలున్న ప్రముఖులు. పంచదశిని ఇతరులకు

బోధించగలిగిన ఖాపర్డే బాబా ముందర మసీదులో కూర్చొనునప్పుడు నోరెత్తి మాట్లాడువాడు కాడు. నిజముగా మానవుడెంత చదివినవాడైనను, వేదపారాయణ చేసినవాడైనను, బ్రహ్మజ్ఞాని ముందర వెలవెలబోవును. పుస్తకజ్ఞానము బ్రహ్మజ్ఞానము ముందు రాణించదు. దాదాసాహెబు ఖాపర్డే 4 మాసములుండెను. కాని యతని భార్య 7 మాసములుండెను. ఇద్దరును షిరిడీలో నుండుటచే సంతసించిరి. ఖాపర్డేగారి భార్య బాబాయందు భక్తి శ్రద్ధలు గలిగి యుండెడిది. ఆమె బాబాను మిగుల ప్రేమించుచుండెను. ప్రతిరోజు 12 గంటలకు బాబా కొరకు నైవేద్యము స్వయముగా దెచ్చుచుండెను. దానిని బాబా యామోదించిన తరువాత తాను భోజనము చేయుచుండెను. ఆమె యొక్క నిలకడను, నిశ్చలభక్తిని బాబా యితరులకు బోధించనెంచెను. ఆమె ఒకనాడు మధ్యాహ్న భోజన సమయమున ఒక పళ్ళెములో సాంజా, పూరీ, అన్నము, పులుసు, పరమాన్నము మొదలగునవి మసీదుకు దెచ్చెను. గంటల కొలది యూరకనే యుండు బాబా యానాడు వెంటనే లేచి, భోజన స్థలములో గూర్చుండి, యామె తెచ్చిన పళ్ళెము పయి యాకు దీసి త్వరగా తిననారంభించెను. శ్యామా యిట్లడిగెను. **"ఎందుకీ పక్షపాతము ? ఇతరుల పళ్లెముల నెట్టివైచెదవు. వానివైపు చూడనయిన చూడవుకాని, దీనిని నీ దగ్గర కీడ్చుకొని తినుచున్నావు. ఈమె తెచ్చిన భోజనమెందుకంత రుచికరము? ఇది మాకు సమస్యగా నున్నది"** బాబా యిట్లు బోధించెను. *"ఈ భోజనము యదార్థముగా మిక్కిలి యమూల్యమయినది. గతజన్మలో నీమె ఒక వర్తకుని యావు. అది బాగా పాలిచ్చుచుండెను. అచ్చటినుండి నిష్క్రమించి, ఒక తోటమాలి యింటిలో జన్మించెను. తదుపరి యొక క్షత్రియుని యింటిలో జన్మించి యొక వర్తకుని వివాహమాడెను. తరువాత ఒక బ్రాహ్మణుని కుటుంబములో జన్మించెను. చాలాకాలము పిమ్మట ఆమెను నేను జూచితిని కావున ఆమె పళ్ళెము నుండి యింకను కొన్ని ప్రేమయుతమగు ముద్దలను దీసికొననిండు".* ఇట్లనుచు బాబా యామె పళ్ళెము ఖాళీ చేసెను. నోరు చేతులు కడుగుకొని త్రేన్పులు తీయుచు తిరిగి తన గద్దెపయి కూర్చుండెను. అప్పుడు ఆమె బాబాకు నమస్కరించెను.

బాబా కాళ్ళను పిసుకుచుండెను. బాబా యామెతో మాట్లాడదొడంగెను. బాబా కాళ్ళను తోముచున్న యామె చేతులను బాబా తోముటకు ప్రారంభించెను. గురుశిష్యులు ఒండొరులు సేవ చేసికొనుట జూచి శ్యామా యిటులనెను. "**చాల బాగా జరుగుచున్నది. భగవంతుడును, భక్తురాలును ఒకరికొకరు సేవ చేసికొనుట మిగుల వింతగా నున్నది**". ఆమె యదార్థమయిన ప్రేమకు సంతసించి బాబా మెల్లగా మృదువయిన యాకర్షించు కంఠముతో '**రాజారామ్**' యను మంత్రమును ఎల్లప్పుడు జపించు మనచు నిట్లనియెను. "*నీవిట్లు చేసినచో నీ జీవితాశయమును పొందెదవు. నీ మనస్సు శాంతించును. నీకు మేలగును*". ఆధ్యాత్మికము తెలియనివారికి ఇది సామాన్య విషయమువలె గాన్పించును. కాని యది యట్లుగాదు. అది శక్తిపాతము; అనగా గురువు శిష్యునకు శక్తి ప్రసాదించుట. బాబా యొక్క మాటలెంత బలమయినవి ! ఎంత ఫలవంతమయినవి ! ఒక్క క్షణములో నవి యామె హృదయములో ప్రవేశించి స్థిరపడెను.

ఈ విషయము గురువునకు శిష్యునకు గల సంబంధమును బోధించుచున్నది. ఇద్దరు పరస్పరము ప్రేమించి సేవ చేసికొనవలెను. వారిద్దరికి మధ్య భేదము లేదు. ఇద్దరొకటే. ఒకరు లేనిదే మరియొకరు లేరు. శిష్యుడు తన శిరస్సును గురువు పాదముల మీద బెట్టుట బాహ్యదృశ్యమే గాని, యదార్థముగా వారిరువురు లోపల ఒక్కటే. వారిమధ్య భేదము పాటించువారు పక్వమునకు రానివారు; సంపూర్ణ జ్ఞానము లేనివారును.

ఇరువది యేడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు

శ్రీ సాయినాథాయ నమః

శ్రీ సాయి సచ్చరిత్రము

ఇరువది యెనిమిదవ అధ్యాయము

బాబా తన భక్తులను షిరిడీకి రప్పించుకొనుట

లాలా లక్ష్మీచంద్; బురహాన్‌పూరు మహిళ; మేఘశ్యాముడు

బాబా తన భక్తులను షిరిడీకి రప్పించుట :

శ్రీసాయి యనంతుడు. చీమలు, పురుగులు మొదలుకొని బ్రహ్మ పర్యంతము సకల జీవులందు వసించును. వారు సర్వాంతర్యామి. వేద జ్ఞానమందు, ఆత్మసాక్షాత్కారవిద్యయందు వారు పారంగతులు. ఈ రెండింటిలో వారికి ప్రావీణ్య ముండుటచే వారు సద్గురువు లనిపించుకొనుటకు సమర్థులు. పండితులయినప్పటికి శిష్యుల నెవరైతే ప్రేరేపించి యాత్మ సాక్షాత్కారము కలిగించలేరో వారు సద్గురువులు కానేరరు. సాధారణముగ తండ్రి శరీరమును పుట్టించును. పిమ్మట చావు జీవితమును వెంబడించును. కాని సద్గురువు చావుపుట్టుకలను రెంటిని దాటింతురు. కాబట్టి వారందరి కంటె దయార్ద్ర హృదయులు.

సాయిబాబా యనేకసార్లు లిట్లు నుడివిరి. "*నా మనుష్యుడు ఎంత దూరమున నున్నప్పటికి, 1000 క్రోసుల దూరమున నున్నప్పటికి, పిచ్చుక కాళ్ళకు దారము కట్టి యీడ్చినటుల ఆతనిని షిరిడీకి లాగెదను*" అటువంటి మూడు పిచ్చుకల గురించి ఈ అధ్యాయములో చెప్పుకొందము.

లాలా లక్ష్మీచంద్ :

అతడు మొట్టమొదట రైల్వేలోను, అటు తరువాత బొంబాయిలోని శ్రీ వెంకటేశ్వర ముద్రణాలయమునందును, తదుపరి ర్యాలీ బ్రదస్సు కంపెనీలోను గుమస్తాగా ఉద్యోగము చేసెను. 1910వ సంవత్సరమున అతనికి బాబా సాంగత్యము లభించెను. శాంతాక్రజులో, క్రిస్మస్ పండుగకు ఒకటి రెండు మాసములకు పూర్వము, స్వప్నములో గడ్డముతో నున్న యొక ముసలివానిని, చుట్టు భక్తులు గుంపులు గూడి యున్నట్లు చూచెను. కొన్నాళ్ళ తరువాత దాసగణు కీర్తన వినుటకు తన స్నేహితుడగు దత్తాత్రేయ మంజునాథ్ బిజూర్ యింటికి వెళ్ళెను. కీర్తన చేయునప్పుడు దాసగణు బాబా పటమును సభలో పెట్టుట యాచారము. స్వప్నములో చూచిన ముసలివాని ముఖ లక్షణములు ఈ పటములో నున్నవానికి సరిపోయెను. కావున తాను సాయిబాబాను స్వప్నములో జూచినటుల గ్రహించెను. పటము, దాసగణు కీర్తన, తుకారాం జీవితము (అప్పుడు దాసగణు చెప్పుచున్న హరికథ) ఇవన్నియు మనస్సున నాటి, లక్ష్మీచంద్ షిరిడీ పోవుట కువ్విళ్ళూరుచుండెను. సద్గురుని వెదకుటలోను ఆధ్యాత్మిక కృషియందును దేవుడు భక్తులకు సహాయపడు ననునది భక్తుల యనుభవమే. ఆనాటి రాత్రి 8 గంటలకు అతని స్నేహితుడగు శంకరరావు వచ్చి తలుపు కొట్టి షిరిడీకి వచ్చెదవాయని అడిగెను. అతని యానందమున కంతులేకుండెను. షిరిడీకి పోవలెనని నిశ్చయించుకొనెను. పినతండ్రి కొడుకు వద్ద 15 రూపాయలు అప్పుపుచ్చుకొని కావలసిన యేర్పాటు లన్నియును జేసికొనిన పిమ్మట షిరిడీకి పయనమయ్యెను. రైలులో నతడును, స్నేహితుడగు శంకరరావును భజన చేసిరి. సాయిబాబాను గూర్చి తోటి ప్రయాణీకుల నడిగిరి. చాలా సంవత్సరముల నుంచి షిరిడీలో నున్న సాయిబాబా గొప్ప యోగిపుంగవులని వారు చెప్పిరి. కోపర్‌గాం రాగానే అతడు బాబా కొరకు జామపండ్లను కొనవలెననుకొనెను. కాని యా గ్రామపరిసరములను ప్రకృతి దృశ్యములను జూచి యానందించి యా విషయమును మరచెను. షిరిడీ సమీపించుచుండగా

వారికీ సంగతి జ్ఞప్తికి వచ్చెను. అప్పుడే యొక ముసలమ్మ నెత్తిపై జామపండ్ల గంప పెట్టుకొని తమ గుఱ్ఱపుబండి వెంట పరుగెత్తుకొని వచ్చుచుండెను. అతడు బండినాపి కొన్ని యెంపుడు పండ్లను మాత్రమే కొనెను. అప్పుడా ముసలమ్మ తక్కిన పండ్లను కూడ తీసికొని తన పక్షమున బాబా కర్పితము చేయుడని కోరెను. జామపండ్లను కొనవలెననుకొనుట, ఆ విషయమే మరచుట, ముసలమ్మను కలిసికొనుట, యామె భక్తి, యివన్నియు నిద్దరికి ఆశ్చర్యమును కలుగజేసెను. ఆ ముసలమ్మ తాను స్వప్నములో చూచిన ముసలివాని బంధువై యుండవచ్చు ననుకొనెను. అంతలో బండి షిరిడీ చేరెను. వారు మసీదుపయి జండాలను చూచి నమస్కరించిరి. పూజా సామగ్రితో మసీదుకు వెళ్ళి బాబాను యుచితరీతిన పూజించిరి. లక్ష్మీచంద్ మనస్సు కరిగెను. బాబాను జూచి చాలా సంతసించెను. సువాసనగల తామరపువ్వును భ్రమరము జూచి సంతసించునటుల బాబా పాదముల జూచి సంతసించెను. అప్పుడు బాబా యిట్లనెను. ***"టక్కరివాడు ! దారిలో భజన చేయును. నన్ను గూర్చి ఇతరులను విచారించుచుండును. ఇతరుల నడుగనేల ? మన కండ్లతోడ సమస్తము చూడవలెను. ఇతరుల నడుగవలసిన యవసరమేమి ? నీ స్వప్నము నిజమయినదా కాదా యనునది యాలోచించుము. మార్వాడి వద్ద 15 రూపాయలు అప్పు తీసికొని షిరిడీ దర్శనము చేయవలసిన యవసరమేమి? హృదయములోని కోరిక యిప్పుడయిన నెరవేరినదా ?"***

ఈ మాటలు విని బాబా సర్వజ్ఞత్వమునకు లక్ష్మీచంద్ యాశ్చర్యపడెను. బాబాకీ సంగతులన్నియు నెటుల దెలిసినవని అతడాశ్చర్యపడెను. ఇందులో ముఖ్యముగా గమనింపదగినది బాబా దర్శనము కొరకుగాని, సెలవురోజు అనగా పండుగ దినము గడుపుటకుగాని, తీర్థయాత్రకు పోవుటకు గాని అప్పుచేయరాదని బాబా యభిప్రాయము.

సాంజా (ఉప్మా):

మధ్యాహ్న భోజనమునకు గూర్చున్నప్పుడు లక్ష్మీచందుకు ఒక భక్తుడు సాంజాను ప్రసాదముగా నిచ్చెను. అది తిని లక్ష్మీచందు సంతసించెను. ఆ

మరుసటి దినము కూడ దాని నాశించెను. కాని యెవరును సాంజా తేలేదు. అతడు సాంజాకై కనిపెట్టుకొని యుండెను. మూడవరోజు హారతి సమయమందు బాపూసాహెబ్ జోగ్ యేమి నైవేద్యము తీసికొని రావలెనని బాబాను అడిగెను. సాంజా తీసుకొని రమ్మని బాబా చెప్పెను. భక్తులు రెండు కుండల నిండ సాంజా తెచ్చిరి. లక్ష్మీచందు చాలా యాకలితో నుండెను. అతని వీపు నొప్పిగా నుండెను. బాబా యిట్లనెను. **"నీవు ఆకలితో నుండుట మేలయినది. కావలసినంత సాంజా తినుము. నీ వీపు నొప్పికి ఏదయిన ఔషధము తీసికొనుము"**. బాబా తన మనస్సును కనుగొనెనని లక్ష్మీచంద్ రెండవసారి యాశ్చర్యపడెను. బాబా యెంత సర్వజ్ఞుడు.

దోషదృష్టి :

ఆ సమయముననే లక్ష్మీచందు చావడి యుత్సవమును జూచెను. అప్పుడు బాబా దగ్గుచే బాధపడుచుండెను. ఎవరిదో దోషదృష్టి ప్రసరించుటచే బాబాకు బాధ కలిగిన దనుకొనెను. ఆ మరుసటి యుదయము లక్ష్మీచందు మసీదుకు పోగా బాబా శ్యామాతో నిట్లనియె. **"ఎవరిదో దోషదృష్టి నాపయి పడుటచే నేను బాధపడుచున్నాను"**. ఇట్లు లక్ష్మీచందు మనస్సులో నేమి భావించుచుండెనో యది యంతయు బాబా వెల్లడిచేయుచుండెను.

ఈవిధముగా సర్వజ్ఞతకు, కారుణ్యమునకు కావలసినన్ని నిదర్శనములను గని లక్ష్మీచందు బాబా పాదములపైబడి **"మీ దర్శనము వలన నేనెంతో సంతోషించితిని.ఎల్లప్పుడు నాయందు దయాదాక్షిణ్యములు జూపి నన్ను రక్షించుము. నాకీ ప్రపంచములో మీ పాదములు తప్ప యితర దైవము లేదు. నా మనస్సు ఎల్లప్పుడును మీ పాదపూజయందు, మీ భజన యందు ప్రీతి జెందునుగాక. మీ కటాక్షముచే నన్ను ప్రపంచ బాధలనుండి కాపాడుదురుగాక ! నేనెల్లప్పుడు మీ నామమునే జపించుచు సంతోషముతో నుందునుగాక !"** యని ప్రార్థించెను.

బాబా యాశీర్వాదమును, ఊదీప్రసాదములను పుచ్చుకొని లక్ష్మీచంద్ సంతోషముతో తృప్తితో స్నేహితునితో కలిసి ఇంటికి తిరిగి వచ్చెను. దారిలో

బాబా మహిమలను కీర్తించుచుండెను. సదా బాబాకు నిజమైన భక్తుడుగా నుండెను. షిరిడీకి పోవు పరిచితుల ద్వారా పూలమాలలు, కర్పూరము, దక్షిణ పంపుచుండెను.

బురహాన్‌పూరు మహిళ :

ఇంకొక పిచ్చుక (భక్తురాలి) వృత్తాంతము జూచెదము. బురహాన్ పూరులో నొక మహిళకు సాయి స్వప్నములో కనబడి గుమ్మము వద్దకు వచ్చి తినుటకు **'కిచిడీ'** కావలెననెను. మేల్కొని చూడగా తన ద్వారము వద్ద నెవ్వరు లేకుండిరి. చూచిన దృశ్యమునకు చాలా సంతసించి ఆమె యందరికి తెలియజేసెను. తన భర్తకు గూడ తెలిపెను. అతడు పోస్టాఫీసులో నుద్యోగము చేయుచుండెను. అతనిని అకోలాకు బదిలీ చేసిరి. భార్యాభర్తలు షిరిడీకి పోవ నిశ్చయించుకొని ఒక శుభదినమందు షిరిడీకి బయలుదేరిరి. మార్గమధ్యమున గోమతీ తీర్థమును దర్శించి షిరిడీ చేరి, అచట రెండు మాసములుండిరి. ప్రతిరోజు మసీదుకుబోయి బాబాను దర్శించి, పూజించి మిక్కిలి సంతసించుచుండిరి. వారు బాబాకు కిచిడీ ప్రసాదము నర్పించవలెనని షిరిడీకి వచ్చిరి. కాని యది 14 రోజుల వరకు తటస్థించలేదు. ఆమెకు కాలయాపన యిష్టము లేకుండెను. 15వ రోజు ఆమె కిచిడీతో మసీదుకు 12 గంటలకు వచ్చెను. మసీదులో నందరు భోజనమునకు కూర్చొనిరి. కనుక తెరవేసి యుండెను. తెరవేసి యుండునప్పుడు ఎవరు లోపల ప్రవేశించుటకు సాహసించరు. కాని ఆమె నిలువలేకపోయెను. ఒక చేతితో తెర పైకెత్తి లోపల ప్రవేశించెను. బాబా యానాడు కిచిడీ కొరకు కనిపెట్టుకొని యున్నట్లు తోచెను. ఆమె కిచిడీ యచట పెట్టగనే బాబా సంతసముతో ముద్దమీద ముద్ద మ్రింగుట ప్రారంభించెను. బాబా యాతురతను జూచి యందరు ఆశ్చర్యపడిరి. ఈ కిచిడీ కథను విన్నవారు బాబాకు తన భక్తులపై అసాధారణ ప్రేమ యుండుననుటను విశ్వసించిరి.

మేఘశ్యాముడు :

ఇక అన్నిటికంటె పెద్దదైన మూడవ పిచ్చుక గురించి వినుడు. విరమ్‌గాం నివాసియగు మేఘశ్యాముడు హరి వినాయక సాఠేగారి వంట బ్రాహ్మణుడు. అతడు అమాయకుడైన చదువురాని శివభక్తుడు. ఎల్లప్పుడు శివపంచాక్షరి **('ఓం నమశ్శివాయ')** జపించువాడు. అతనికి సంధ్యావందనముగాని, గాయత్రీ మంత్రముగాని తెలియకుండెను. సాఠేగారికి వీనియందు శ్రద్ధ గలిగి గాయత్రీ మంత్రముతో సంధ్యావందనము నేర్పించిరి. సాయిబాబా శివుని యవతారమని సాఠే అతనికి బోధించి షిరిడీకి ప్రయాణము చేయించెను. బ్రోచి స్టేషనువద్ద సాయిబాబా మహమ్మదీయుడని యెవరో చెప్పగా అతని మనస్సు కలవరపడి తనను అచటకు పంపవద్దని యజమానిని వేడుకొనెను. కాని ఆ యజమాని మేఘుడు షిరిడీకి పోయితీరవలెనని నిశ్చయించి అతనికి ఒక పరిచయపు టుత్తరము షిరిడీవాసి తన మామగారగు దాదా కేల్కరుకు వ్రాసి సాయిబాబాతో పరిచయము కలుగజేయవలెనని ఇచ్చెను. షిరిడీ చేరి మసీదుకు పోగా బాబా కోపించి అతనిని లోపలకు రానీయక, ***"ఈ వెధవను తన్ని తరిమి వేయుడు !"*** అని గర్జించి మేఘునితో నిట్లనెను. ***"నీవు గొప్ప జాతి బ్రాహ్మణుడవు. నేనా తక్కువ జాతి మహమ్మదీయుడను. నీ విచటకు వచ్చినచో నీ కులము పోవును, కనుక వెడలిపొమ్ము !"*** ఈ మాటలు విని మేఘుడు వణక నారంభించెను. అతడు తన మనస్సులోనున్న విషయములు బాబా కెట్లు దెలిసెనని యాశ్చర్యపడెను. కొన్ని దినములచటనే యుండి తనకు తోచినట్లు బాబాను సేవించుచుండెను. కాని యతడు సంతృప్తి చెందలేదు. తరువాత తన యింటికి పోయెను. అక్కడనుండి త్ర్యంబక్ (నాసిక్ జిల్లా) పోయి యచట ఒక సంవత్సరము 6 మాసములుండెను. తిరిగి షిరిడీకి వచ్చెను. ఈసారి దాదాకేల్కర్ కల్పించుకొనుటచే నాతడు మసీదులో ప్రవేశించుటకు, షిరిడీలో నుండుటకు బాబా సమ్మతించెను. మేఘశ్యామునకు బాబా యుపదేశము ద్వారా సహాయము చేయలేదు. అతని మనస్సులోనే మార్పు కలుగజేయుచు చాలా

మేలుచేసెను. అప్పటినుండి అతడు సాయిబాబాను శివుని యవతారముగా భావించుచుండెను. శివుని యర్చనకు బిల్వపత్రి కావలెను. మేఘుడు ప్రతిరోజు మైళ్ళకొలది నడచి పత్రిని దెచ్చి బాబాను పూజించుచుండెను. గ్రామములో నున్న దేవతల నందరిని పూజించిన పిమ్మట మసీదుకు వచ్చి బాబా గద్దెకు నమస్కరించి పిదప బాబాను పూజించుచుండెను. కొంతసేపు వారి పాదముల నొత్తిన పిమ్మట బాబా పాద తీర్థమును త్రాగుచుండెడివాడు. ఒకనాడు ఖండోబా మందిరము వాకిలి మూసి యుండుటచే ఖండోబా దేవుని పూజింపక మసీదుకు వచ్చెను. బాబా అతని పూజను అంగీకరించక తిరిగి పంపివేసెను. ఖండోబా మందిరము వాకిలి తెరిచియున్నదని చెప్పెను. మేఘశ్యాముడు మందిరమునకు పోయెను. వాకిలి తెరిచి యుండుటచే ఖండోబాను పూజించి తిరిగి వచ్చి బాబాను పూజించెను.

గంగాస్నానము :

ఒక మకర సంక్రాంతి నాడు మేఘుడు బాబా శరీరమునకు చందనము పూసి గంగానదీ జలముతో నభిషేకము చేయదలంచెను. బాబాకు అది ఇష్టము లేకుండెను. కాని యతడనేకసారులు వేడుకొనగా బాబా సమ్మతించెను. మేఘశ్యాముడు రాను పోను 8 క్రోసుల దూరము నడచి గోమతీనదీ తీర్థము తేవలసియుండెను. అతడు తీర్థము దెచ్చి, యత్నము లన్నియు జేసికొని, బాబా వద్దకు 12 గంటలకు వచ్చి, స్నానమునకు సిద్ధముగా నుండుమనెను. బాబా తనకా యభిషేకము వలదనియు, ఫకీరగుటచే గంగాజలముతో నెట్టి సంబంధము లేదనియు చెప్పెను. కాని మేఘుడు వినలేదు. శివుని కభిషేక మిష్టము గనుక, తనకు శివుడైన బాబాకు అభిషేకము చేసి తీరవలెనని పట్టుబట్టెను. బాబా సమ్మతించి క్రిందికి దిగి పీటపయి కూర్చుండి తల ముందుకు సాచి ఇట్లనెను. ***"ఓ మేఘా ! ఈ చిన్న యుపకారము చేసి పెట్టుము. శరీరమునకు తల ముఖ్యము. కావున తలపైనే నీళ్ళు పోయుము. శరీరమంతటిపై పోసినట్లగును".*** అట్లనేయని మేఘశ్యాము డొప్పుకొని, నీళ్ళకుండను పైకెత్తి తలపై పోయ యత్నించెను. కాని భక్తి

పారవశ్యమున **'హరగంగే, హరగంగే'** యనుచు శరీరమంతటిపై నీళ్ళు పోసెను. కుండనొక ప్రక్కకు బెట్టి బాబావయిపు జూచెను. వాని యాశ్చర్యానందములకు మేరలేదు. బాబా తల మాత్రమే తడిసి, శరీరమంతయు పొడిగా నుండెను.

త్రిశూలము - లింగము :

మేఘశ్యాముడు బాబాను రెండుచోట్ల పూజించుచుండెను. మసీదులో బాబాను స్వయముగా పూజించుచుండెను. వాడాలో నానాసాహెబు చాందోర్కరిచ్చిన పటమును పూజించుచుండెను. ఈ ప్రకారము 12 నెలలు చేసెను. వాని భక్తికి మెచ్చుకొనెనని తెలుపుటకు బాబా అతనికొక దృష్టాంతము చూపెను. ఒకనాడు వేకువఝామున మేఘుడు తన శయ్యపయి పండుకొని కండ్లు మూసియున్నప్పటికి, లోపల ధ్యానము చేయుచు బాబా రూపమును జూచెను. బాబా అతనిపై యక్షతలు చల్లి *"మేఘా ! త్రిశూలమును గీయుము!"* అని చెప్పి అదృశ్యుడయ్యెను. మేఘుడు బాబా మాటలు విని, యాతురతగా కండ్లు దెరచెను. బాబా కనిపించలేదు గాని, యక్షత లక్కడక్కడ పడియుండెను. బాబా వద్దకు పోయి, చూచిన దృశ్యమును గూర్చి చెప్పి త్రిశూలమును గీయుట కాజ్ఞ నిమ్మనెను. బాబా యిట్లనెను : *"నా మాటలు వినలేదా ? త్రిశూలమును గీయమంటిని. అది దృశ్యము కాదు. స్వయముగా వచ్చి నేనే చెప్పితిని. నా మాటలు పొల్లుగావు. అర్థవంతములు".* మేఘుడిట్లు పలికెను. **"మీరు నన్ను లేపినటుల భావించితిని. తలుపులన్ని వేసి యుండుటచే నది దృశ్యమనుకొంటిని".** బాబా తిరిగి యిట్లు జవాబిచ్చెను: *"ప్రవేశించుటకు నాకు వాకిలి యవసరము లేదు. నాకు రూపము లేదు. నేనన్నిచోట్ల నివసించుచున్నాను. ఎవరయితే నన్నే నమ్మి నా ధ్యానమునందే మునిగి యుందురో వారి పనులన్నియు సూత్రధారినై నేనే నడిపించెదను".*

మేఘుడు వాడాకు తిరిగి వచ్చి, బాబా పటము వద్ద గోడపై త్రిశూలమును ఎఱ్ఱరంగుతో గీసెను. ఆ మరుసటి దినము ఒక రామదాసి భక్తుడు పూనా నుంచి వచ్చి బాబాకు నమస్కరించి ఒక లింగమును సమర్పించెను. అప్పుడే మేఘుడు కూడ అచ్చటకు వచ్చెను. బాబా యిట్లనెను.

"చూడు శంకరుడు వచ్చినాడు ! జాగ్రత్తగా పూజింపుము" ! మేఘుడు త్రిశూలమును గీసిన వెంటనే లింగము వచ్చుట గాంచెను. అతడాశ్చర్య పడుచుండగా మేఘశ్యాముడు వచ్చి బాబా తనకు లింగము కానుకగా నిచ్చెనని చూపెను. దీక్షిత్ దానిని జూచి సరిగా నది తన ధ్యానములో కనపడినదానివలె నున్నదని సంతసించెను. కొద్దిరోజులలో త్రిశూలమును వ్రాయుట పూర్తికాగా బాబా, మేఘశ్యాముడు పూజచేయుచున్న పెద్ద పటము వద్ద లింగమును ప్రతిష్ఠించెను. మేఘశ్యామునకు శివుని పూజించుట చాల ప్రీతి గనుక త్రిశూలమును వ్రాయించి, లింగమును ప్రతిష్ఠించుట ద్వారా బాబా వానియందుండు నమ్మకమును స్థిరపరచెను.

అనేక సంవత్సరములు బాబా సేవ చేసి యనగా పూజా, మధ్యాహ్న సాయంకాల హారతి సేవలు చేసి తుదకు 1912లో మేఘశ్యాముడు కాలము నొందెను. బాబా వాని కళేబరముపయి చేతులు చాచి **"ఇతడు నా నిజమయిన భక్తు"**డనెను. బాబా తన సొంత ఖర్చులతో బ్రాహ్మణులకు చావు భోజి ఏర్పాటు చేయుమనెను. కాకాసాహెబు దీక్షిత్ బాబా ఆజ్ఞ నెరవేర్చెను.

ఇరువది యెనిమిదవ అధ్యాయము సంపూర్ణము

సద్గురు శ్రీ సాయినాథార్పణమస్తు

శుభం భవతు